224
D
50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

KW 224
D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

B 2ª m/

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

GUILIELMI POSTELLI
De
REPUBLICA,
Seu
MAGISTRATIBUS ATHENIENSIUM
Liber.

Ex Muſæo

JOAN. BALESDENS, In Principe Senatu Advocati.

Acceſſit

ANTONII THYSII IC.

Diſcurſus Politicus de eadem materiâ, & Collatio Atticarum & Romanarum legum.

LUGDUNI BATAVORUM,
Ex Officina JOANNIS MAIRE,
CIↃ IↃ CXLV.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Haage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Nobiliſſimo Magnificoq;
Viro,

CHRISTOPHORO
THYSIO

Illuſtriſſimo BREDERODIO à conſiliis,

Eiuſdemque

Saltuum Præfecto,
Cognato ſuo.

CVm nuper, Amiciſſime Cognate, in ſuburbano veſtro ſplendidiſſimo una fre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

quentes eſſemus, dici vix poteſt, quanta cunctarum rerum voluptate imbueremur. Quem enim non capiat tanta oblectationum varietas? Hic lacus piſcium capaciſſimi aquas leniter eructant, hic fontes ſalientes, hic recta illa in immenſum porticus veluti arborum ſylvis horrida, alibi iterum latiſſimis pratis arva ſe diffundunt & pateſcunt, hic theriotrophia Romanorum operum æmula, hic venationis amœnitas,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

nitas, hic horti iucundiſſimi, hic arbores ſub ponderibus fructuum gementes & inextricatus ille labyrinthus ceraſis conſitus, hic tulipæ cæterique flores precium coloris ſui mirantur, atq; oculos præſtringunt, hic Cæſarum affabre factæ ſtatuæ capita ſua erigunt, & veluti conſortiũ noſtrũ admittunt, hic Apollo cum Muſis Organa ſua movet, hic aëris inclemẽtia propinquis collibus arcetur, hinc deniq; vicinum mare Oceanum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

proſpicere licet, & vela navium modo premi, modo ſurgere. Ego quidem ubi in hoc veſtrum prætorium primo veni, ſerenior mihi animus curiſque vacuus, & veluti à meditationum ſtudiorumque noſtrorum fluctibus me in ipſum voluptatis portum recepiſſe videbar. Accedebat & iucunda veſtra familiaritas, & neceßitudo noſtra, accedebat virtutum veſtrarum florentiſſima corona, quæ o-

mnem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

mnem noſtram voluptatem mirum in modum auxit. Otio autem noſtro, quod ne ipſe quidem ignoras, ita uſi fuimus, ut ſemper eſſemus in negotio. Otio, ut inquit ille, qui neſcit uti plus habet negotii, quam ſi ſit negotium in negotio. Itaque modo verſus effudimus impetu quodam, modo ſeverioribus ſtudiis, quantum animi noſtri pati paterat relaxatio, nos addiximus. De Republica po-

tiſsimum Athenienſium, ſparſim quædam annotavimus, & in chartam coniecimus, quæ quia integer tractatus Gulielmi Poſtelli Viri eruditiſsimi eadem de materia in lucem prodibat, iuſto operi adiecimus, collationemque legum Atticarum & Romanarum inſtituimus. Hæc quia pleraque in fundo veſtro nata, etiam tibi prædii domino debe-ri exiſtimabam. Accipe itaque hos fructus noſtros forte adhuc immatu-

ros

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ros & auſteros, ita tamen comparatos, quantum puto, ut palato veſtro non futuri ſint inſipidi. Si quid boni invenies, veſtro horto, iucundiſsimæque illi pergulæ, quæ ad lacum deducit, adſcribas velim, ſi quid mali, craſſiori meo cerebro. In hortis ut plurimum antiquos philoſophatos fuiſſe nemo ignorat. Quam egregiæ ſunt illæ in Tuſculano ſuo M. Tullii Ciceronis lucubrationes? Quis non minus horrendam mortem exiſti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

mat, cum de contemnenda morte diſſerentem Ciceronem legit? Quis non dolori modum ponit, ægritudinem & perturbationes animi temperat, denique virtutem & vitam beatam menti ſuæ imprimit, cum diſertiſſimus Romanorum tanta maieſtate & venuſtate animos noſtros percellit? Hæc tamen omnia Tuſculanum prædium dictavit. Quantum tribuendum putas Senecæ hortis, qui ſapientia turgens ubique ſuas vibrat ſentētias?

Cuius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Cuius quidem ego ſtatuam
quoties in prædio veſtro a-
ſpexi, aſpexi autem ſæ-
piſſime, vultu ſuo ſtulti-
tiam humanam increpare
videbatur, & ad auguſtiſ-
ſimus ſapientiæ templum
nos velle deducere. Indi-
gnabar itaque Neroni, cu-
ius & hic conſpicua effi-
gies, quod tantum virum
morti aliquando tradidiſ-
ſet. Vno verbo dicam beati
fuimus iucundiſsimo hoc
ſeceſſu, dum animus ſui li-
ber nullis curarum aſtrin-
gebatur vinculis, ſed ſibi
ſoli

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ſoli incumbebat, nulla bi
ambitio fores noſtras pul-
ſabat, nullæ æmulatiuncu
læ, quæ inter illos qui li-
terarum caſtra ſequuntu
non ſemel moveri ſolent
mentem cruciabant, null
alii affectus cogitatione
diſtrahebant, ſed Apollin
Muſis ſuis cinctum, quem
vidimus, niſi fallimur, i
hæc loca migraſſe, & pr
Parnaſſo vicinũ monten
elegiſſe, identidem ſolici
tabã. Quam decẽs & gra
vis inceſſus fuit Apolli
nis cithara inſignis, qu
nitor

*nitor, quæ gratia Muſa-
rum! Idem omnino ſpecta-
culum deſcripſit Deſide-
rius Eraſmus, in Epitha-
lamio Petri Ægidii proa-
vi noſtri, viri nobilitate &
literis illuſtris, cui in Vto-
pia venuſtiſsimo opere ſũ-
mas ingenii laudes Tho-
mas Morus Angliæ Cãcel-
larius conceſsit. Sed tẽpus
ut manũ de tabula tollam,
ne in certã Apollinis Mu-
ſarumque incidam indi-
gnationem. Accipe itaque
hæc qualiacunque dulciſsi-
me Cognate, & expecta a-
liquan-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

do totum ſyntagma de An
tiquorum Rebuſpub. quo
iam in procinctu habe
mus. Deus Opt. Max. t
tuamq; familiam diu in
columem conſervet, atqu
omnia fauſta concedat
Vale. Datum Lugd. Ba
tav. Anno CIↃ IↃ C XLV
menſe Septembri.

Veſtri ſtudioſiſſimus
Cognatus

ANTONIUS THYSIUS IC.
& in Acad. Lugd. Profeſſor.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

GVILLELMVS POSTELLVS

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

GUIL. POSTELLUS
MATHEMATVM
ET
PEREGRINARVM
Linguarum Regius
Interpres,

GUILIELMO POYETO
Galliæ Cancellario
S. P. D.

MULTIS nominibus ſum adductus, Cancellarie ęquiſſime, ut hāc tenuitatis ingenioli fœturam, qua (ut parentibus prole) nil mihi in hac vita charius, nil dulcius eſſe poteſt, tibi dicarē. Primo, ut in amicitia hoc parvo quidē, ſed magno labore compoſito & collecto

 ope-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

opere, me tibi reſpondere oſtē-
derem, qui ſingulari benevolē-
tia me incogitātem fovere cœ-
peris: ut quum authoris curam
ſuſceperis, etiam eius in literis
diligentię teſtimonium habeas.
Alterum eſt, ne ingrati animi
notam, qua nil turpius, nil ab
humanitate alienius eſſe de-
bet, deſidia, atq; tuorum in me
meritorum ſilentio ſubirem.
Tertium, ut meum de magiſtra-
tibus opus, meo nomine parum
fultum, authoritateq, deſtitu-
tum, eum adiret patronū, quo
nec authoritate maior, nec pru-
dentia rerumque cognitione ac
uſu aſſiduo ſuperior, magiſtra-
tuum vero creandorum emen-
dandorumve nullus peritior, in
ipſis autem viros optimos ido-
neoſque deligendo nullus eſſet
exactior: cuius auſpiciis & in
publicum prodiret, & authoris
tenui-

tenuitatem ſarcire atque compenſare poſſet. E diverſo vero dicare tibi iampridem illæ occupationes vetuerant, quibus tantum non obrueris. In te enim quum totius Gallicæ reip. molem incumbere atque quieſcere viderem, à te ęqui bonique fontem expeti, dimanare, leges per te conſervari, inſtaurari, vigere, mille libellos tibi legendos, probãdos, &, ut ſic dicam, cancellãdos, cauſas innumeras audiendas, te iudiciis pręſcribere, te unum afflictis ſuccurrere, &, ut ſemel finiam, quęcunque ad æquitatem inter mortales conſervandam faciunt, te adminiſtrare cernerem: profecto vehementer terrebar, atque, apud me res eiuſmodi perpendens, dicebam: Qui poterit ſupereſſe tuis legendis tempus? oleum & operam perdis. ne in-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ſpicere quidem licebit. delituiſſe præſtiterit. Verum in hoc animi fluctu vicit timorem bene merendi ardor: ſtatuique potius, dũ ea quæ ab officio meo non abhorrent, perſequor, minus opportune me ingerere, quam quieſcendo tibi animum in te meum nõ ſignificare. Animi non parum ad eam rem fecerat Budæus, quo, quandiu vixit, nunquam in hoc ſummo honorum quo es inſignitus cumulo participãdo carere potuiſti: cuius mortis acerbitatem ut lachrymis copioſiſſimis ac continuo mœrore teſtatus, ita maximum illius nomine favorem eius liberis, patre quidem dignis, exhibes, locoq; patris es. Auxit & Lazarus Bayſius, vir quidem certe omni bonarum doctrinarum cognitione, atque utraque literatura apprime ornatus,

natus, cuius eam ob rẽ aſſiduo convictu & literatis colloquiis quotidie uteris. Id ſuaſit Chryſoreus noſter, cuius in literis magnas animi dotes præmio digno ornandas cenſuiſti, curaſtiq;. Nolo hic attingere, (quod me potiſſimum incitare debebat) quot præclara ingenia evexeris, & contra, quot fucata, favoreque atque ambitione nixa, veluti reip. incommoda, ab uſu fori & iudiciorum repuleris. Taceo quam honorifice de doctis omnibus & probis ſentias, loquare: quod noctes totas, quum interdiu non liceat, memoriam illam, qua nec Simonides nec Mithridates fuit ſuperior, in omni diſciplinarum genere ita exerceas, ut facile ipſarum profeſſores vincas, inque admirationem trahas. Me vero vehementer permovere debe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

bat illa tua ſolicitudo qua in noſtris ſalariis nobis repræſentandis, quum aulam ea de re ſectaer, uſum te ſciunt omnes. Debebat præterea (niſi te alio urgentiores curæ raperent quotidie) ſtudium illud tuum, crebraque apud regem commemoratio de trilingui Collegio, communi Regiæ liberalitatis atque in literas animi teſtimonio, & regiorum profeſſorumnomine, ædificando, deque proventu & ſalario rege digno conſtituendo. Quum etiam viderem, rem literariam, unicum futuræ virtutis ſeminarium, abs te veluti à ſuo fonte pendere, promanareque ab ea quam de te concepit ſpe, non tamen me confirmabant iſta omnia, niſi Gabriel Boverius Andium pontifex, tibi ex ſorore nepos, in cuius clientelam etiam me adſcriptum voluiſti,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

luiſti, me pene continuis conviciis omnino egiſſet diverſum: cui ſane ut obſequar, præter amicitiam & illius ſingularis virtus & integritas facit. Mei itaq; magiſtratus tuum adeunt patrocinium. Meos enim cur etiam non appellem, qui iam totos mille annos ipſis Græcis peculiari opere deſiderati, Latinis nunquam viſi, à me una & inſtaurationem & naſcendi habent principium? Græca quidem ex quibus verti, antea adſcripſeram: verū omittere partim ideo fuit conſilium, ne eandem ſententiam bis percurrere lector cogeretur, neve libri moles duplo excreſceret: atq; quia Latinis ſcribebam, viſum eſt tantum Latina è Græcis verſa ſervare. Satis porro ſum habiturus, meque maximum operæ precium feciſſe credam, ſi no-
ſtra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ſtra vel ſemel abs te lecta tui graviſſimi acerrimique iudicii cenſuram accipient, inque tutelam tuam recipientur, atque clientuli animum de te bene merendi cupidum tibi ſignificabunt. Vale.

IN

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

IN LIBRUM DE MAGISTRATIBUS ATHENIENSIUM PRÆFATIO.

PRÆCIPUA *antiquorum omnium, quicunque de rebus humanis præclare aliquid commentari aut tractare voluerunt, ſententia conſuetudoque fuit, ut antiquitatem ob oculos ſibi tanquam exemplar proponerent: merito ſane rati ea ratione maiorem diuturnitatem ſuis adferre operibus. Conſtat enim nimis crebro experimento, ſine magna illa cum hominum tum rerumpublicarum diſciplina, inſtitutione & exemplo, ita infeliciter verſatos fuiſſe in ſuis tractationibus, qui antiquitatis contempſere placita, ut qui*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

qui in tenebris ea conati ſunt opera exequi quæ lucis potiſſimum adminiculo abſolvuntur. Vnde egregii rerum humanarum auctores & inſtauratores, ut ſecula ſemper proficere oſtenderent, ea quæ paucis & ſimpliciſſime dicta, ſcripta, factave à maioribus erant, voluerunt aut laudando probandoque extollere, aut addendo amplificare, aut quadam adiuncta d ligentia magis illuſtrare & abſolvere. Quum enim una origine olim producti, aut ab illuvionum conflagrationumve periculo ſervati homines eſſent: neceſſe fuit, poſt iuſtum in primum habitatis locis acceptum incrementum, eam hominum multitudinem illic natam, cui regio illa nataleque ſolum alendæ impar eſſet, illam inquam multitudinem in varias traduci colonias: idque diu poſt ſuæ originis tempora. Sic uero diſperſos homines ſenſim ita

adole-

adoleviſſe, ut congreſſu mutuo, & aſtutia, (quæ ab aſty, i. civitate, dicta eſt) cultioris vitæ uſum paulatim reciperent, credi par eſt: quum iam ſcilicet illorum vix nomine famave noti maiores, converſationis aſſiduitate vitam induerant docuerantque humaniorem. Converſationem enim & crebrum hominum concurſum, omne vel ferociſſimum hominum genus reddere manſuetius, nemo facile negaverit, cui recta adſit ratio. Nam quis dubitet, quin eadem ratione loquela, artes, ipſaque comparatu difficillima virtus, demum rerum omnium veriſimilitudo, (quum verum ipſum in occulto mortalibus lateat,) ſumma indagine ſenſim inter mortales adoleverit, eo modo quo perpetuo ſibi conſtantis naturæ opera ſolent lentius conſurgere? Porro ubi aliquid incrementi in quodam ſolo acceperit, iam illam tranſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tranſplantari contingit, atque ita ad exteros, vel commercio tantum familiares, rerum aſsiduo uſu ab his paſsim ad alios trãſeunte, migrare certum eſt. Quis enim non credat opus fuiſſe, ad leges condendas, & virtutem ob oculos revera ponendam, longiſsimo tempore, quum illam ipſam vitii loco haberi apud multos certum ſit, ut contra, vitium illius loco ſubſtitui, etiam paſsim vulgare? quum præcipue videat, inſolitorum facinorum authores, artium inſtrumentorumque inventores, paſsim celebrari, & mortalium numero eximi, quod ſcilicet in vita vel artis appendicem reperiſſent. Inde deorum & falſæ perſuaſionis orta colluvies. Maxime itaque patet, ſecula ſemper proficere, (niſi vis providentiæ nobis contra humanum iudicium utiliſsima, bello, fame, peſte, aut inſolita ruina antiquitatem totam literis & hominum

minum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

minum memoriæ commendatam deleat, & ſuperſtites principia quædam humilia agere doceat,) inque dies humanæ cognitioni quicquam addi. Quibus rationibus adductus Plato, *emendandarum legum ſummum remedium ſcriptum reliquit, ſi videlicet omnibus ſeculis (quibus vel præſtantiſſimas mortalium corrumpi, hominumque fraude & verſutia inverti certum eſt) omnium aut ſaltem præſtantiſſimarum rerumpublicarum leges moreſque in unum conferrentur, ac una virtute duce & arbitra per prudentes viros ex ſingulis ſumeretur quod ad mutuam omnium emendationem faceret, unumq; corpus morbo vacans componeretur: id ea ſententia judicans, quod probandum ſuſceperam. Res enim eò magis eſt vegeta, quo altius egit radices. Vt igitur illa imitatione etiam ego aliqua in re prodeſſe*

Reipubl. conarer, volui è priſcorū monumentis erutam præſtantiſſimam rerumpublicarum imaginem, Athenienſium politiam, in manus hominum dare: cuius etſi exacta comparatio cum noſtra propter diverſam monarchiæ & democratiæ adminiſtrationem fieri non poterit, ſpero tamen futurum ut hinc aliquod remedium ad eius emendationem deſumi poſſit. Atque non tantum leges Athenienſium à Romanis expetitas fuiſſe me oſtenſurum ſpero, sed & diviſionis populi, & magiſtratuum exempla inde ſūpta, clariſſimis argumentis me demonſtraturum confido. Quia vero exemplis res humanæ, ut ſentit Plato aut conſervantur, aut inſtaurantur: non tantum comparatione rerum noſtrarum ſum uſus, verum Romanæ, quandoque Venetæ, non raro Turcicæ, quas ipſis in locis diligentiſsime perſpectas habui, com-

para-

parationes adducere viſum eſt: alioquin Turcicam diligenter lingua Gallica conſcriptam, Franciſco Valeſio Galliarum regi præſtantiſſimo, & Margaretæ illius ſorori, dicavi duobus libris: in quorum primo quæ ad religionis perſuaſionem & ceremonias attinent, adque iuriſdictionem: in ſecundo, de magiſtratibus & regio cenſu ad minima uſque tractavi. Romanam & Venetam non pauci ſcriptam reliquere. Hæc noſtra ſi minus abſolute tractata prodierit, nemo æquus alieni laboris æſtimator mirabitur, quum ire per extentum huiuſmodi funem primus tentaverim, remque deperditam pene ab inferis revocaverim. Adductus porro ſum in hanc tractationem, librorum, quos de ea inter cæteras reſpublicas ſcripſerat Ariſtoteles, deſiderio, quum nil eius operis præter crebras apud varios authores citationes exta-

re iam ante mille annos comperi. Vnde non ex ipſo authore præter pauca, ſed ex Demoſthene, Æſchine, Iſocrate, Libanio, Vlpiano, Demoſthenis interprete, Polybio, Plutarcho, Harpocratione, & eius notæ authoribus, viſum eſt Latinis potius male latine tradere, quam tanta mea diligentia fraudare cui ſum natus rempublicam unica minus terſæ dictionis compoſitæve orationis opinione. Per me igitur præſtantiſſimam reipublicæ ſpeciem, operis præſtantiſſimi inſtaurationem, accipient literarum Græcarum candidati, quibus iſta ſcribimus: ex qua non parvam lucem acceſſuram eius linguæ difficultati ſpero. Nullum enim antiquitatis monumentum poteſt exacte cognoſcere, qui reip. adminiſtrationis partes non cognoverit. Sed de populo dicere aggredior.

GUIL.

GUILIELMI POSTELLI

DE

REPUBLICA

Seu

MAGISTRATIBUS ATHENIENSIUM

Liber.

Ex Muſeo

IOAN. BALESDENS,

In Principe Senatu Advocati.

CAP. I.

De Populi Diviſione.

ATHENIENSES, qui & αὐτόχθονες, id eſt, indigenæ nuncupari altius referendæ originis gratia gaudebant, tribus

 diſtin-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

diſtinctos fuiſſe nominibus
ſcriptum non pauci reliquerũt
Inter illos enim erãt οἱ πατρίδαι
γεωμόροι, δημιουργοί. Primo nobi
litas, ut Romæ patricii, appel
lari volebat. Geomori erant ru
ſtici, ita dicti, quod illis iã pri
dem pars aliqua agri Attici ad
colẽdum ceſſiſſet. Artifices, qui
artes mechanicas & mercimo
nia in urbe exercebant, tertio
vocabulo vocari ſolebant. Si
gnificabat & demiurgi vox
præter ſellularios, & eos qui vi
lioribus artibus victum ſibi pa
rabant, etiam id munus quod
Romani Publicanum vocant
Iis qui erãt aut ætate aut hono
ribus maiores, inter cæteros di
cebantur demogerontes, quaſi
Senatores, quibus à populari
bus præcipue ſũma deferebatu
authoritas. Primũ alioqui no
mẽ αὐτοχθόνων non populi fundi
aut civitate donati fuit, ſed illo
rum

rum, quorum maiores commu-
ni omnium conſenſu tantum
Athenis vixiſſe, nec aliunde ori-
ginem traxiſſe aſſererētur. Am-
bitionis itaq; illius gratia δημο-
ποίητοι vocabantur populi fun-
di. Qui autem ex tribus unius
parte tertia, (quæ quot eſſent,
ſtatim aperiam) ὁμογάλακτοι, id
eſt, (ſi verbum licebit fingere)
collactanei dicti ſunt. Suprema
literarū memoria illa nomina
ſervavere, donec ſibi factionum
nomina, unde peſtis deterrima
& rerumpubl. & popularium
oritur, ſibi fecere, quo tempore
adhuc ἐφετῶν magiſtratuum à
Dracone primo Athenis legis-
latore inſtitutorum oligarchia
regebantur. Erant vero hæc
nomina, πεδίαιοι, διάκριοι, πά-
ραλοι, ἐκτημόρειοι. Illi ut ſoli-
diores in reipubl. opibus fave-
bant oligarchiæ, paucorum vi-
delicet potentiæ: diacrii popu-

larem flagitabant adminiſtrationem, iniquo animo, potentiores in republica primas partes obtinere, ferẽtes. parali pro rerum fluctu modo huic, modo alteri factionis parti ſtudentes, ſibi & aliis viam ad libertatem impeditam reddebant. Interim omnis iniurię fluctus in miſeros hectemorios redũdabat. Erant enim ita appellati tenuiori fortuna homines, quod potentiorum tyrannidi ſextam ſuarum rerum partem quotannis pendere cogerentur. Fiebat itaque (quod ſemper in ſimili rerum ſtatu evenit) ut ſummum jus ſumma eſſet iniuria (ut in parte corporis male affecta ſolent aut vitioſi aut nimii humores incumbendo dolorem augere) in miſerorum civium & favoribus deſtitutorũ caput procumbens. Ut autẽ cognoſci poſſit, & velut ob oculos poni populus A-

thenienſis: ut præterea conſtet, quam vigili cura, quamq; acri magiſtratuum ingenio ad illum in officio retinēdum opus fuerit, viſum eſt illius ingenium ex Polybii libro ſexto depingere. Fuit (ait) populus Athenienſis perpetuo navibus navarcho deſtitutis ſimilis. Quum enim in ipſis aut propter hoſtium terrorem, aut hyemis ſævitiam, animi affectus claſſiariis imperaverit eſſe animo ſimul concordi, atque parere navarcho, tunc fit ab ipſis nautis officium diligentiſſime: ſin quadam ſecuritate ſemel inceperint duces contemnere, ac invicē movere ſeditiones, (ob id ſcilicet quod ſunt diverſa omnes ſententia) tunc his adhuc navigare cupientibus, illis portum petere gubernatorem cogentibus, deformis quædam rerum facies intuentibus apparet ob ſeditionem &

 litem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

litem inter illos obortam, his ſcilicet rudentes ac vela contrahere, illis è diverſo laxare volentibus: ſociis vero & navigationis conſortibus ingens imminet periculum. Unde non raro ubi magnas pelagi procellas atque hyemes ſęviſſimas effugere, in ipſo portu impingũt, atque adeo prope ipſam terram naufragium faciunt. Quod ſane iam ſæpius reipubl. Athenienſium contigit. Superatis enim maximis graviſſimiſq; periculis, quum propter populi, tum propter magiſtratuum ducumque virtutem, in facillimis, nullique adverſę fortunę rebus obnoxiis temere eſt periclitata. Quamobrem de hac amplius dicere non licet, in qua, turba rerũ ſummam habet quodam irrationabili impetu, illo animi libidine conducto & inſtructo, ardore & vehementia impulſo.

Hactę-

Hactenus ille. Qui res illorum aliquando perſpexerit, appoſitam admodũ comparationem Polybium ſcripſiſſe videbit. Verũ ad motus factioſorum reprimendos eſt redeundum. Illi certe ob tam diverſas partes & ſententias non poterant aliter quã monarchia, aut uno capite, quod tã diſparia regeret mẽbra, componi. Omnium ergo conſenſu, & præcipue popularium, ob vitæ inſignem integritatem, quodque gravationi populari nunquam cõſenſiſſet, Solon eſt ad hoc munus delectus: quam provinciam, periculi plenam, ancipitiſq; exitus, homo integerrimus ſuſcipere his verbis renuit. Dum tyrannidem in patriam exercere refugio, dum vim mortalium nemini infero, quũ, lædere quod mihi aut minuere poſſit honorem, nil admiſi, ſic videor mihi facile omnibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

bus abſque tyrannide ſuperior. Hæc Plutarchus. Quum vero rideretur à multis quod illam renuiſſet dignitatem, quam plerique favore, precibus, atque ampliſſimis muneribus ambirent, ſubiunxit:

Οὐκ ἔφυ Σόλων βαθύφρων οὐδὲ βουλήεις ἀνήρ.
Ἐσθλὰ γὰρ θεοῦ διδόντος, αὐτὸς οὐκ ἐδέξατο.
Περιβαλὼν δὲ ἄγραν ἀγασθεὶς, οὐκ ἐσπασε μέγα δίκτυον,
Θυμοῦ δ' ἁμαρτὼν καὶ φρενῶν ἀποσφαλείς.

Non eſt Solon magna prudẽtia aut conſilio homo. bona enim Deus quum dediſſet, is non accepit: intuenſque, & prædam miratus, nõ traxit ampla prꝫda refertum rete, animi & mentis inops. Quanvis tamen monarchiam recuſarit, noluit deſperatæ pleneque deploratæ reipub. deeſſe: verum, qua arte valebat pluri-

plurimum, conſilio prudentiaque illam levavit, primumque σεισάχθειαν id eſt, oneris, quo tenuiores à potentioribus premebantur, excuſſionem excogitavit. vox illa ἐκ τοῦ σείειν τὸ ἄχθος, id eſt, ab excutiēdo onere dicta eſt. Per eam æs alienum à pauperibus ad oppignerata uſque ſervituti corpora factum, diſſolutum eſt. Sanxit vero ne liceret ulli ob uſuras ius in corpus habere. Multi credunt, illam σεισάχθειαν fuiſſe debitorum omnium reciſionem. unde illi, quibuſcum legem illam antequam promulgaretur communicaſſet, dicti ſunt χρεωκοπίδαι, id eſt, ęris alieni reciſores, quod maximum fecerant à quo de lege ſancienda audiverant. Habuere vero id nominis, quod nulli amplius feciſſent, quodq; in legis & creditorum fraudem. Volunt alii, ut tenuiori fortuna ho-

homines poſſent ære alieno liberari, auxiſſe per ſiſachthiā pecuniæ percuſſæ preciū: ut quod ante ſeptuaginta diachmis mutabatur, idem centum minis poſtea æſtimaretur: & ſecundum vetuſtā rationem perſolverent. At neutra ratione videtur per ſe ſine altera tolerabilis. fuiſſet enim χρεωκοπὴ, id eſt, alieni æris reciſio, creditoribus tā ingrata, quā grata & optanda pauperibus: unde illud non extinguere ſed alere incendium fuiſſet. Incrementum vero minarum adiectarum non potuiſſet ſatis eſſe tenuioribus ad perſolvendum. unde utrunq; una inſtituiſſe credi par eſt, ut divitibus creſceret, quod à pauperibus recuperare per legem non poterant. Ipſe vero primum ut legē à ſe incipere cæteris legiſlatoribus oſtēderet, de ſuo ſex talenta auri, quæ quadraginta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

quinque millia aureorum noſtratium proxime reddunt, remiſit. Sub ipſo autem rerum innovandarum tempore (ſolet enim omnis mutatio vel utiliſſima ægre admitti) lex lata non ſtatim placuit: (divites enim ſecum inique actum contendebant: pauperes Attici agri more Laconico expectabãt:) tempore tamen procedente, & perſpecta pace ex ſanctione comparata, uſque adeo omnium eſt iudicio probata, ut ſacra inſtituerent ſiſachthiæ nomine. Paulatim ergo compoſitis rebus, cavendum more medici optimi ſtatuit, ne rurſus in eandem calamitatem inciderent, compoſitis ſingulis pro cuiuſque dignitate membris. Primum itaq; populi cenſum æſtimandum duxit, ut quiſque pro ſuarum facultatũ modo (ſi adeſſet vitę innocẽtia) dignitatẽ in Rep. aſſequi poſſet, nul-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

nulla habita plebeii aut patricii ratione: id tamen pręcavendo, ne ulli potentiorũ, qui tunc in magiſtratu eſſent, invito ſe abdicare liceret. Facile itaque hoc temperamento ſummos imis coniunxit, & è diverſo. nec enim antea licebat plebeio magiſtratum adminiſtrare. Quatuor ergo, ex cenſus ratione, populi partes fecit, πεντακοσιομεδίμνους, ἱππεῖς vel τριακοσιομεδίμνους, ζευγίτας, & θῆτας. Modiis quingentis cenſebantur primæ dignitatis. Modium vero de ſolo in quo poſſis modium ſerere, dici Varro his verbis ait: Iugerum, quod quadratos duos actus habet. Actus quadratus, qui & latus eſt pedes 120, longus totidem: is modius & mina latine dicitur. Medimna Cicero vocare ſolet, quorum in quolibet ſeri, ut menſura Pariſiorum, ſex modii ſolent. Is erat primus

cenſus.

enſus. hi erant poſt ſenatorii
rdinis viros primo in honore.
atricii autẽ ſolebant in ἐφετῶν
ιγαρχίαν eligi antequam Ario-
agiticus ſenatus à Solone inſti-
ueretur. Munus pentacoſio-
nedimnorum erat, quum urge-
at neceſſitas, aliquid reipubli-
æ cõferre pro rerum uſu: quos
tatim ſequebantur eodem in
nunere ſecundi, trecentis cenſi
nodiis, dicti ἱππεῖς, quod &
quos domi per facultates alere
oſſent, & tempore belli ἱππά-
δα perſolvere, id eſt, quantum
homini & equo in annum alen-
do ſat eſſet. Bini idem ζυγῖται,
quaſi dicas mutuo iuncti, quia
per facultates unus nõ poterat,
præſtare ſolebant. unus itaque
illorum cenſebatur circiter 150.
medimnis. Ariſtoteles in Solo-
nis inſtitutis, quæ in Politico-
rum libris deſcribit, horum non
meminit. Op.ficum, cerdonum,

 pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

proletariorumque loco eran θῆται, nec aliud reip. pendeban quam numulum, qui ab illi θητικὸν vocabatur. Fuiſſe vere proletariorum, vocis arguit ra-tio. Nam θήσω priſco pro ποιή-σω, id eſt, faciam, edam, dice-bant: unde παιδοποιῆται, id eſt, prolis procreatores ſunt dicti. θητῶν alioqui ſignificatio, mer-cenariorum nomẽ eſt. Nullum ius illis aſſequendi magiſtratus erat, quandiu cenſus tenuitas eos in infimo cõtineret ordine. Hoc itaque pacto Solon, con-ſtitutis veluti in certamine ad quos ſinguli contenderent fini-bus, morbo laborantem remp. reddidit ſanam. Ut enim natura ſapientiſſima magiſtra, quum videt, aliquid à ſe compoſitum ita vehementer omnes intẽde-re nervos, ut loco felicitatis & boni, ad quod omnia tendunt, ſibi infelicitatem ſuopte inge-

nio comparet, aut illud idem partium ſimul agentium inæqualitate ſeſe conficere: ſapientiſſima inquá traducit aut rem aut rei partem vitio intentam ad aliquod inſtitutum, ubi relicta priſca cõtentione adoleſcat finem conſequendo propoſitũ: ſic ſapienti legum inſtauratori eſt faciendum: qua potiſſimum induſtria uſus eſt Solon. Ut vero probandarum legum fieret maior poteſtas, imponens & patriciis & plebeiis illis, dum pollicetur tabularum ſtabilitatem, his Attici agri ex æquo, ut dixi, diviſionem, omnium cõſenſu, antequam rogaretur lex, probatã, utriſq; impoſuit: quod ſuo maximo bono eſſe cum omnes cognoviſſent, uſque adeo gratam habuere, ut ſacrorum memoria illam conſecrarent immortalitati. Quibus cõpoſis, ubi omnia ex animi ſenten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tia eveniſſe vidit, protulit hæc
carmina :

Δήμῳ μὲν γὰρ ἔδωκα τόσον κράτος ὅσσο
ἐπαρκεῖ,
Τιμῆς οὔτ' ἀφελὼν, οὔτ' ἐπορεξάμενος
Οἳ δ' εἶχον δύναμιν καὶ χρήμασιν ἦσα
ἀγητοὶ,
Κἄλλοις ἐφρασάμην μηδὲν ἀεικὲς ἔ
χειν.
Αὐτὸν δ' ἀμφιβαλὼν κρατερὸν σάκο
ἀμφοτέροισι,
Νικᾶν δ' οὐκ εἴασ' οὐδετέρους ἀδίκως.

Nunc populo quantum ſatis eſt
permiſſa poteſtas ;
Detractus nulli eſt, eſtve nega
tus honos.
Viribus atque opibus qui nomin
clara ferebant ,
Hos vetui & tenues quæ minu
æqua pati.
Me obiiciens ſcuti in morem, quo
ſervet utroſque ,

Nec

Neutra permiſi vincere parte nefas.

CAP. II.

De tribubus, & aliis populi partibus.

RESTITUTA populo pace, nobis de tribubus dicēdum altius repetita origine videtur. Solent fere omnes populi, nationes, urbeſq;, ut inquit Livius, ſuas conſecrare origines, à claris ſcilicet hominibus, aut ab illis quos rudis & rerum ignara vetuſtas, mundique adoleſcentia, in deorum repoſuit numerum, nomina ſibi imponentes. ita alii Iovem, (cuius vocabulum ex veteris teſtamenti vocabulo יהוה factum ab ethnicis eſt) Martem alii, Mercurium, Pallada, Vulcanum, & huiuſmodi portentoſa deorum vitio nobilium monſtra, ad maiorem virtutis & an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tiquitatis opinionem, ſuarum
urbium aut gentis authores,
inſtauratores vendicant. Athe-
nienſes ergo quum non vide-
rentur ſibi ſatis una Ἀθηνᾶ, id eſt
Pallade, nobiles, variis etiam
ſui populi partibus, quas tribus
dicunt, nomina ab eponymis
dedere. Erant vero ἐπώνυμοι
heroës, primi ſcilicet illi quos
ſuprema hominum memoria
noverat, qui virtutis ergo ſta-
tuas Athenis habebant, habue-
rantve, in eo Athenarum loco
qui non longe à buleuterio
quingentorum virorum erat: ut
illis ſtatuis tam virtutis per me-
moriam præmium illis referri
cognoſceretur, quam incitarē-
tur omnes his exemplis ad vir-
tutem. Primum itaque fuere
quatuor tribus. Una à Cecro-
pe priſco (nam, ſi Pauſaniæ cre-
dimus, fuere duo) dicta Cecro-
pis eſt: altera αὐτόχθων, id eſt

indi-

indigena, peculiari gẽtis vocabulo. Tertiam Actæus ἀκταίαν dixit. Quartæ à maris vicinia nomen fuit παραλία. quibus vocibus antiquatis, Cranaus quatuor diverſas indidit, Cranain à ſe, Atthida, Diacrin & Meſogæan. Altera vocabulo gentis, Diacris à ſummo loco urbis, (ſunt enim Athenæ in colle ſitę) Meſogęa à media parte vocata eſt. Ut autem mater adulterium tegeret, Iovem patrem habuiſſe creditus eſt Erichthonius: qui ut patri falſo credito gratiam referre ſimularet, abrogatis his, à diis vocabula impoſuit quatuor. διάδα itaque primam à Iove dixit, alteram ἀθηναιάδα à Minerva, ſequentem ἡφαιστιάδα à Vulcano illic ſummopere coli ſolito nominavit: quartæ à Neptuno ποσειδονιὰς nomen fuit. Inde unaquaque harum in tres partes (quas ita

à tribus, non à tribuẽdo, ut pu‑
tant, dictas novimus) diviſa, nu‑
merus ad 12. pervenit. Nomen
Græcum eſt, etymi argumento:
τριττὺς enim vocant ἀπὸ τῶν τριῶν,
id eſt, à tribus, ut Latini pri‑
mũ etiam à ternaria populi par‑
titione, in Tatienſem, Luce‑
rem, & Rhamnenſem facta. Hæ
duodecim partes tertiæ dura‑
vere ad tempora uſq; Alcmæo‑
nis 660. annis, aut circiter.
Iſte oraculi Apollinis reſponſo
10. tribus à principibus, qui an‑
te illum regnaverant maiori
fama, nominavit. Cecropis à
Cecrope, Erechtheis ab Ere‑
chtheo dicta, Ægeis, Pandio‑
nis, Acamanthis, Leontis, Oe‑
neis, Hippothoontis, Antio‑
chis, Æantis: quibus adiectæ
ſunt Antigonias & Demetrias,
ut 12. numerũ cõplerent: quę ip‑
ſę ſingulæ (ut pridẽ quatuor) in
tres partes diviſę reddebant ſex
& tri-

& triginta tribuum numerum: quas Romani una minus ſunt imitati. Unde patet, non tãtum legum, ſed & diviſionis populi Attici exemplo uſos fuiſſe. Iſta quam magni ſint momenti, in rebus Reipub. Atticæ perpendendis poſtea videbitur. A quibus porro principibus, tribus nomina ſumpſiſſent, illi 12. eponymi dicebantur, quos neſcio an vocet duodecim Athenienſium deos Herodotus in Erato, quoniam idem author quum aliquot nomina illorũ ibidem adſcripſiſſet, in Euterpe ait, 12. deos primum in Ægypto cultos, indeque in Italiam portatos; habuiſſe Piſis aram communem, quæ δώδεκα θεῶν βωμὸς, id eſt, XII. deorum ara vocabatur. Reges vero deos vocari, quod aut regnarẽt quadã ęquitate, aut aliquando regnaviſſent, mihi præter copioſam am-

 pliſſi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

pliſſimamque tam Græcæ quam barbaræ hiſtoriæ fidem author eſt primo Politicorum Ariſtoteles. Unde & deos & reges potuiſſe vocari conſtat, & illos XXIIII. deos, fuiſſe XII. Ægyptios advectos, totidemque Atticæ reges. Pauſanias in Atticis, ubi de Eponymis dicit ſe adferre ſententiam Herodoti de illis, tamen longe diverſis nominibus & ſumma ab illo id facit. Pauciores enim 12. adfert, iiſque Attalum, Ptolomæum, atque Hadrianum, cuius tempore ſcribebat, addit. uſque adeo gloriæ ardor, & popularium blandimenta valebant, valentque, ubi in aliquam opinionis partem procubuit ambitio. Sed de Eponymo magiſtratu, ſuo loco. Cognito populo, illiuſque partibus explicatis, nunc ad magiſtratuum narrationem eſt veniendum.

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. III.

Quomodo eligerentur magiſtratus Athenis.

TRIPLEX fuit eligendorum magiſtratuum ratio: ſors, populare ſuffragium, ſtẽmatum claritas. Primam rationem Greci κλῆρον, alteram χειροτονίαν, id eſt, manuum extenſionẽ, (quę in ſublime à populo, dum aliquem probaret, fieri ſolebat) tertiam αἵρεσιν, vocant, id eſt, electionẽ. Sorte ſortitove deligebãtur in eo loco quem Græci eam ob rem κληρωτήριον dicunt, quicunque iudicandi fungerentur officio: quo modo dux & ſinguli fere magiſtratus Venetorum eligi ſolent. Illam vero rationem ampliſſime ſuo loco tradam. Senatus ille qui Athenis ita eligebatur, ἡ βουλὴ τῶν πεντακοσίων, id eſt, conſilium D-virorum dici ſolebat.

Popu.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Populari ſuffragio duces, tribuni militum, rei bellicæ & maritimæ præfecti ſuo munere fungebantur. Quibus ſuum munus concedebat propter opes & nobilitatem electio, illi erant χορηγοὶ, id eſt, Choragi in ludis ſacris & ſacrificiis: quo in munere liberalitatem ſummam exercebant, impenſas proprio ære & facultatibus ſuppeditantes. Hi erant numero x. quo in honore ſe fuiſſe Demoſthenes in oratione adverſus Mediam oſtendit. His tribus generibus omnia reipubl. vincula conſtare abunde patet. Ab iniuriis enim domeſticis, vicinorum, exterorumque, ius dicendo iudices defendunt, fines conſervat & auget miles, religio expiat animos. Nunc quo ſe ordine ſingulæ dignitates offerent eas deſcribam, ab Ariopagitis exordium ducendo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. IV.

De Ariopagitarum Senatu.

ET literarum omnium memoria, & ſua ęquitate ſeveitateque longe celeberrimus ſt habitus ſenatus Ariopagitius, quem Graii τὴν ἐν ἀρείῳ πάγῳ τῶν ἀρεοπαγειτῶν βȣλὴν ppellant. Vt maximo honore rat, ita numero civium non arvo quanvis incerto conſtaat. Incertus numerus inde proedebat, quod ex novem Theſmothetis, de quibus ſuo loco, olerẽt in eum ordinem annuo magiſtratu ſtatim defuncti, reddita totius anteactæ vitæ apud Logiſtas ratione, quidã cooptai. Acceſſuri Logiſtę, qui à publicis rationibus magiſtratus erãt, nomen præconi edebant, proclamareq; his verbis iubebant: Quis vult talem tali & tali functum magiſtratu de anteactæ

vitæ

vitæ accuſare facinoribus? Qua proclamatione quivis, modo probando eſſet, accuſator admittebatur. Verum iſta in Logiſtis melius. Illa ſevera quidem certe admodum ratio paucos reperiebat uſq; adeo omni nota carentes, ut innocentia freti augerēt eum ordinem. Qui vel ſordium (quæ res alioqui pleriſque ſatis familiaris videtur, cum, ſi ad victus rationem munerum illa receptio pertineat, iudicibus lege ſit permiſſa) vel favoris vel admiſſi criminis notā inuſtā ſemel habuiſſe probabatur, is nunquā in tā inviolabile conſortiū admittebatur. Et ne ullus fraudi locus relinqueretur, ſub dio, palam præſenteque populi totius corona, illa ratio coram ſenatu putabatur. Quotannis itaque illa ipſa ex Theſmothetis plures eximens, & numerum relinquebat incertum,

um, & deteriora in hac morta-
itate lõge melioribus ſuperio-
a eſſe oſtẽdebat. Lectus ille or-
do ac inſtitutus à Solone anti-
quata ἐφετῶν ſeveritate legitur.
Erant enim ante Solonis inſti-
uta 51. Ephetæ, id eſt, præfecti,
qui de capitalibus cauſis ac fur-
is ſententiam (quod ante illos
egis fuerat officium) ferebant.
ſtorum ergo nomine Solon
præſentem ſenatum conſtituit
ummę in Rep. authoritatis: qui
non ſolum de capitalibus cauſis
us dicebat, verum de quibuſli-
bet gravioribus: nõ ſecus quam
lim iudicum decuriæ ſortito
& ſubſortito à prætore apud
Romanos delectæ: & hodie in
Gallia primum de criminalibus
upprętores, ſecũdo de vi illata:
c ſupremus in ſummis curiis
enatus tam primum quam ex
rovocatione cognoſcit. Quum
ero cauſæ poſtulabat gravitas,
Ario-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Ariopagitis addebantur ex cæ
teris magiſtratibus non pau
veluti ſubadjuvæ, quemadmo
dum in delegatis à ſuprem
ſenatu cauſis hodie fieri e
in uſu. Si magiſtratus novi el
gerentur aut inſtituerentur,
reip. gratia aliquid quod ad om
nes æque pertineret, in delibe
rationem proponeretur, ſi li
ſæpius ob ambiguitatem dil
ta ſe offerret, cogebatur ill
judicum multitudo, ex qu
quæri non liceret: vocabul
vero Attico cœtus ille ἡ σύγ
κλητος βουλὴ, aut κατεκκλησία
id eſt, congregatio univerſo
rum dicebatur. Porro Ariopa
gitarum magiſtratum dicer
Græci conſueverant διηνεκῆ
ἀδιάδοχον, id eſt, perennem,
viciſſitudinis expertem, ad ca
terarum ſcilicet dignitatũ di
crimen, quod illæ certis tem
poris periodis exui & depon
ſole

ſolerent, is nunquam. Quamuis autem ſine ullo diſcrimine omnia nefaria publice vindicarent, tamen peculiaris erat illorum cognitio, de veneficiis, incendio, cæde, & vulneribus conſulto atque extra primum animi motum illatis, deque inſidiarum aut proditionis in patriam molitione, (quę res in populari ſtatu, par eſt læſæ maieſtati in monarchia) & plurimis aliis. Mos vero iudicandi illorum, quantum litterarum monimentis eſt proditum, talis fuit. Statuto reo, aut accuſato pro reo, poſt primam quæſtionem teſtibus & coniecturis atque probationibus adornatam (nam alioqui accuſare non licebat niſi talionis pœna) ſtatim ſenrentia ferebatur, nec in multum tempus differri ſolebat: uti fere ſolet Venetiis fieri apud decemviros: ubi tamen prius ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

advocatoribus & quadraginta
viris criminalibus accuſatione
ſunt prolatæ. Nolo multorum
iudicum criminalium negligen-
tiam hic ſæpius expertam attin-
gere, quum ipſa ſe ſatis aperiat.
Non licebat Ariopagitis ad mi-
ſericordiam flecti. In hoc enim
cum ſeveritate ἐφετῶν convenie-
bant, quod pari pœna par deli-
ctũ mulctabatur. Id vero ſacro-
ſanctum veluti ac ſummum in
ipſis laudat Ariſtoteles princi-
pio rethorices, dum ait, ἅπαντε
γὰρ, οἱ μὲν οἴονται δεῖν οὕτω τοὺς νόμους ἀγο-
ρεύειν, οἱ δὲ καὶ χρῶνται καὶ κωλύουσιν ἔξω
τοῦ πράγματος λέγειν, καθάπερ καὶ ἐν ἀρείῳ
πάγῳ ὀρθῶς τοῦτο νομίζοντες. quo-
rum verborum ſententiam pau-
cis admodum & elegantiſſime
Quintilianus 6. inſtitut. orat.
appendit. Athenis, inquit, (quem
nomine Ariopagum intelli-
gebat) affectus movere, et-
iam per præconem prohibeba-
tur

tur orator. Hoc etiam illis fuit
cum Decemviris Venetis com-
mune:nunc etiam incipit & in
noſtris ſummis curiis eſſe fami-
liare. Noverunt enim ſenatores
clariſſimi longo rerum uſu edo-
cti, nil eſſe quod rhetorum &
cauſsidicorum eloquẽtia verſu-
tiave non poſſit everti, inque di-
verſum trahi, ita ut ex ſumma
æquitate ſummam iniuriam, &
è diverſo, procreare videantur, ſi
ſemel auditorum aut iudicum
animos in ſuam ſententiam tra-
duxerint. qua peſte etſi hodie ca-
reant curiæ noſtræ, tamen longe
crudelius monſtrum domi ale-
bãt cauſsidici quidã, opiniones
doctorum opinionibus adden-
do, diverſaſque iuris ſcripti in
æqui bonique everſionem alle-
gando, &, ſi nihil aliud, curiã ip-
sã occupãdo ne adverſarii cauſ-
ſam intelligat: donec tu, Poyet-
te Cancellarie æquiſſime, illis ne-

bulonibus prçſcribendum regia ſanctione curaſti: ne quid adferrent allegationis in ſimplici rerum narratione, pariter in quæſtionibus & probationibus, vetuiſti. Verum ad inſtitutum redeo. Tanta erat Ariopagitis in iudicando fides & integritas, ut, ſi quis etiã ſceleſtus admodum creditus, poſt cauſſam apud illos dictam evaderet impune, nulla eum vis, nulla authoritas poſſet de ea cauſſa appellare. Nulla illic erroris propoſitio, nulla ſecunda ſenatus occupatio locum habebat. Forma iudicii talis fuit. Cõiecto in vincula reo (finge de cçde agi) per præcones & apparitores vocabantur interfecti hominis neceſſarii, domeſtici, parentes, amici: quorũ arbitrio (quod hodie iudicii çquitate fit) de pœna ſtatuebatur, ferebaturq; ſententia ſecundum accepti rationem: qui mos hodie quia eſt
Turcis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Turcis in uſu, à me referri amplius poteſt. Cadhi, quod nomē apud Arabes iudicem ſignificat, comprehenſo reo homicida, curat ſtatim ſiſti parētes perempti: &, ſi illi deſint, neceſſarios, aut illos ad quos ex illius vita utilitas pervenire poterat. Alioqui ſi deſint illi, nomine principis & legum, more procuratoris aut advocati regii, iuris ſcripti & talionis pœna punit. Rogat pręſentes utrum malint hominem talione an mulcta puniri, ferturque pro illorum voto, ſi tamen modum non excedat, ſentētia. Æſtimant hominē ſolidū ſexaginta aſprorum millibus: quæ ſumma ad noſtrā pecuniam æſtimata mille & ducentos aureos nummos reddit. Nam aſprum genus argenteę monetæ eſt noſtro Caroleo nummo pene par. Id æris cōpēſat mortis damnū. Dimidiū, hominis dimidii loco adiudi-

catur. Dimidius homo eſt, cui pes, manus, oculus, aut pręcipuę partis corporis uſus deeſt. Paris proportionis ratio in corporibus aut inutilioribus partibus obſervatur. Verum iſta compenſatio ideo rarius fit, quod non ſtatim, flagrātiq; ut aiunt delicto, poſſunt una ſiſti reus & affines. Pupillis, mutis, linguaq; impedita hominibus ſuccurrit prætor in rebus pro conditione æſtimandis. morte itaq; aut mulcta reum illorum nomine mulctat. Ariopagitarum ut erat maxima in iudicando diligentia & ſedulitas, ita rarius id muneris infrequentiuſque ſubibant. Singulis enim menſibus tribus tantum diebus iudicabant, quinto, quarto, tertio Kal. cuiuſlibet: qui dies ita Græce dicti ſunt, τετάρτη φθίνοντος, τρίτη φθίνοντος, δευτέρα φθίνοντος, id eſt, quarta, tertia, ſecunda decreſcentis & iam finientis

is menſis. nam Gręcos Kalendis
parere vel parœmia docet. Præ-
terea non coibant, niſi ob rerũ
neceſſitatem fieret ἡ σύγκλητος βου-
λὴ, id eſt, indictivum conſilium:
cuius conditio, quod ad magnũ
numerum attinet, non eſt abſi-
milis magnis Venetorum comi-
tiis, ſingulis octonis diebus ſe-
mel ad magiſtratus deligendos
tantũ cogi ſolitis. De hoc ſena-
tu, multiſq; aliis, cum Romanis
& Gallis tum Atticis, ſcripſit u-
triuſq; linguæ inſtauratæ lumen
G. Budæus in annot. primis in
Pandect. l. ultima de ſenat. cuius
ſententiam, etſi ex ipſis unde il-
lã deſumpſit authoribus poſſem
adſcribere, ne quid prætermiſiſſe
videar, paucis adferam. Ait itaq;
ex Luciani verbis, iudicia noctu
& ſilentio in Ariopago tractari
ſolita: primũ ne dicentis ratio-
nẽ ullam apud ſe haberent, qui
rem nudam ſineq; procemio &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

perſonarum ratione audire vellent: alterum, ne interruptionibus inter diſputandum fieri ſolitis ſe interpellarent, atq; ſententia dimoverent. Inde nata eſt parœmia, ἀρειοπαγίτου στεγανώτερος, Ariopagita ſubricentior, dici ſolita de prudentibus & taciturnis viris. Nec vero una tantum fuit taciturnitatis ratio. nam & reum preterea attentius reſpondentem audiebant, & iudiciorum ſecreta nunquam evulgare ſolebant: tabellareſque edebant ſententias, ne ex maioris authoritatis, etatis aut eruditionis viri, qui prior ſententiam dixiſſet, præiudicio ab opinione ſua diſcederent, aut (quod multi ſolent hodie) idē ad idem reſponderēt. Cum illis in tabellari ſententia cōvenit fere omnibus Venetis magiſtratibus, ea de cauſſa quam ſupra attuli: cum x-viris autem capitalibus, ne prodeant

in

vulgum aut ſententiæ, aut ſe-
ieta iudiciorum: utriuſq; opti-
o iure ſane. Illorũ authoritas
nim nunquam poteſt imminui,
um areſta illorũ nunquam re-
indi aut calumniari, contem-
ve ab cæteris magiſtratibus,
it etiam à plebeiis poſſunt; qua
quęin rep. peſtis oriri deterior
oſſit, non video: omnia enim
eſſum eunt, quum ſemel aut
egligi legum & magiſtratuum
s cœperit, ſenſimque iugum
fringi cœptum excutitur. Ita-
ue meo iudicio non deberent
li magiſtratus à quibus non eſt
rovocatio, tam temere evulga-
: ſentẽtias, ne arbitrio vitiliti-
atorũ illic antinomię pleraque
eperiantur. Poſt Gręcorum ſen-
entias vidẽdum quid Latini de
riopagitis ſcripſerint. Valerius
laximus de illis ita ſcriptum
eliquit. Eiuſdem urbis (de
thenienſibus proximo capite
 egerat)

egerat)& ſacroſanctiſſimum cō-ſilium Ariopagus, quid quiſque Athenienſium ageret, aut quonam quæſtu ſuſtentaretur, diligentiſſime inquirere ſolebat: ut homines honeſtatem, memores vitæ rationem reddendam eſſe, ſequerētur. Eadem bonos cives corona decorandi primo cōſuetudinem introduxit. nam & virtuti (uberrimum alimentum eſt honos, &c. Quum iſtud ita habere, ſit ſcriptoribus compertū, credendum eſt, quo tempore nō iudicabant, id perquirere ſolitos. Utut ſit, certum eſt, inſigni quadam prudentia & pene divina fuiſſe, quod Cicero acerrimi iudicii homo illum ſenatū cum mundi rectore Deo potius comparatum voluerit, quam Romanū. Ait enim: Negare hunc mūdum providentia regi, idem eſt ac ſi quis dicat Athenas ſine Ariopagitis regi cōſilio. Quod ait

Plinius

inius naturalis hiſtoriæ ſepti-
o, primum capitis iudicium
tum in Ariopago, mihi non vi-
tur rationi conſentaneum. Ex
nnibus enim Græcis authori-
s liquet, Solonē hunc magi-
atū inſtituiſſe (quod iam do-
i) quaſi ad ſeveritatis ephetῶn
oderationem. Atqui Draco-
em, qui hos inſtituerat, longe
olonem præceſſiſſe conſtat, tā-
ue ſeveras leges in improbos
atuiſſe, ut pœna capitali vel
uodlibet holuſculi furtum ple-
eretur: unde dici vulgo ſole-
at, Draconē non atramēto ſed
guine humano leges ſcripſiſſe.
t quis credat fiere poſſe ſub tali
gū ſeveritate, tanto tempore
ot improbis in repub. perpetuo
gētibus, ut omnibus ſeculis ſit
erum dictum poëtæ, τὰ χείρονα
κᾶ, deteriora vincunt, neminem
nprobitatis dediſſe pœnas? Fie-
ſane non poteſt. Quod ſi quis
con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

contendat, Plinium intelligere in Ariopago, id eſt, Athenis, au ſuprema litterarum memoria primum quidem eſſe verum vi poterit, quum ante ullum Gręcorum imperium, iam florentiſſimæ res Perſarum, Aſſyriorum Indorum, Ægyptiorum, Syrorumque ipſa vetuſtate collapſæ fuiſſent, quę ſine facinoroſorum pœna regnare tandiu nō potuiſſent. Alterum non arguit verum fuiſſe, etſi ſcripſerit nemo, cuius ſaltem extent ſcripta. Quanvis enim literæ ipſæ præclarorum facinorum iuxta hominum memoriam ſint conſervatrices, tamen non ſtatim eſt credēdum, ſi quid aut nulla hominū memoria, aut nullis literarum monumentis eſt celebratum, id protinus non fuiſſe: nec ſi quid ignoras, id propterea minus in rerum eſt natura: nec, ut inquit Lyricus,

--*Sola comptos arſit adulteri*
Crines Helenæ. --
t paulo poſt,
Vixere fortes ante Agamĕnona
Multi.
aulloque mox,
Paullum ſepultæ diſtat inertiæ
Celata virtus.

taque nulla in parte vero con-
ntanea dixiſſe videtur Plinius:
uod etſi illi in hoc loco inque
ultis aliis contigerit, non eſt
nirandum, quum vir ſenatoriæ
ignitatis, inque Reip. muneri-
us occupatus, ſucciſivis horis
ix poſſet quot excerpſit deſcri-
ere. Hanc vero ſententiam le-
tori excutiendam relinquens,
d alia trāſeo. De huius ſenatus
lignitate ſunt omnia apud au-
hores plena: verum una oratio
Demoſthenis in Ariſtocratem
unc ſatis aperiet: quę quia am-
pliſſime quæ iam tradidi expli-
cat, ad illam lectorem remitto;
quum

quum alioqui nil ſit à me in il
deſcribendo prætermiſſum.

Cap. V.

De nomothetis.

Νομοθετῶν nomin
plura Græci dignitatum ge
nera intelligunt: quæ mihi priu
aperienda videntur, quam ad i
de qua ſum dicturus, veniam.
Tres olim nomothetas apud A
thenienſes fuiſſe authore Suida
reperio: Draconem, Solonem
Æſchylon, non quidem illum
poëſi celebrem, ſed quendam
alium Athenis natum, non uſq
adeo apud authores celebratum
Secũdo νομοθέτ legiſlatores qui
cunque ſunt. Verum ut ad rem
facit vocabulum, præcipue intel
ligebant Athenienſes unum ac
mille ſelectos cives, quibus le
gum antiquandarum fiebat po
teſtas quum nõ viderentur am
plius ex Reip. uſu, ac præterea il
larum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

arum examinandarum, quę aut
mendandæ, aut immutandæ,
ut demum ſanciendæ videren-
ur. Eſt enim legibus humano
onſilio natis, quemadmodum
rebus naturalibus, etſi paullo
bſcurior, noſtræq; mortalitati
ninus cognita, vetuſtas: quam
bi ſenſere, uſus conſuetudine
ut deſuetudine aut abrogandæ
ut emendandæ ſunt: quod ipsũ
niſi ubi iure ſcripto, ut vocãt, id
ſt, cęſareo ſive civili utuntur) in
ivili Romanorum patet. Nam
ona pars de ſervitutibus, de ſer-
is, noxa, iure perſonarũ, hęre-
itatis varia diſtributione, & in-
nitis aliis tractationibus agit,
uæ in Gallia (ubi præcipue ius
ivile, quod conſuetudines vo-
ant, atque regia & curiarum
lacita locum habent) ut parum
ſt in uſu, niſi ut à ſimili iudican-
o, ita partim explodẽdam cen-
erem, ut tempus illud quod ſtu-
dioſi

dioſi iuris in illam inſumunt, d
retur iuri civili, poſtquam qu
nobis ſunt in præcipuo uſu, dil
genter didicerint. Nobis prop
ſiti nomothetæ ius tantum h
bebant referendi coram popu
toto, probarentne an improb
rent leges, plebiſcitaque. nec
nim poterat ulla rogatio prob
ri, rataque haberi, quin univer
magiſtratus nomothetis ſub
ſcripſiſſent. Hi etiam iudicand
gravioribus cauſsis ſolebant ir
tereſſe, eorumq; ſentẽtiæ ſi no
pareret aut actor aut reus, tribu
drachmis prȩſẽte archõte mu
ctabatur. Hæc eſt Pollucis ſen
tẽtia. Verum Budȩus ex Demo
ſthene paullo aliter latiuſq; ex
plicat quomodo illæ leges ſole
rẽt proponi. eius ideo verba ad
ſcribam. Solonem cõmemora
Demoſthenes inter alia cũ legi
bus ſuis hoc quoque inſtituiſſe
quum lex aliqua ad populũ fer
retur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

etur, ut à legiſlatore primum
ecitaretur, deinde in loco ma-
ime celebri totius urbis maxi-
neq; conſpicuo proſcriberetur,
d tertiam concionē uſq;, (non
liter atq; leges Romę trinundi-
o die promulgari ſolitas Macro-
io referēte novimus) inde ſcri-
æ ut daretur palam pro cōcio-
e legenda: ut ſi cuiquam quid
on placuiſſet, in medium id
roferret: & ſi ea tum quoque
opulo placuiſſet, ita demū no-
nothetę daretur poſtremū pro-
anda: qui uti eā probaſſet, im-
robaſſetve, ita ferretur, ātiqua-
eturve. Ipſi autē nomothetæ ex
udicum numero deligebantur,
t eam operā populo iurati ipſi
navarent. Hæc Budæus: cuius
ōparatio ut planior fiat, locum
Macrobii adfero. Rutilius (ait)
cribit, Romanos inſtituiſſe nū-
inas: ut octo quidē diebus ru-
tici opus facerent, nono autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

die intermiſſo rure, ad mercatum legeſque Romam accipiendas venirent, ut & ſcita atque conſulta frequentiore populo referrentur, quæ trinundino die propoſita à ſingulis atque univerſis facile noſcebantur: unde etiam mos tractus ut leges trinundino die promulgarentur. Hactenus Macrobius.

Cap. VI.

De legum conſervatoribus, quos Græci νομοφύλακας *dicunt.*

Differebant à nomothetis νομοφύλακες, quibus à legibus ſervandis ut nomen ita & officiũ erat. Fruſtra enim fuiſſent à nomothetis leges exploratæ probatæq;, niſi præſcripti illarũ ſit uſus, ſecundumq; eas iudicaretur: quod nomophylaces ut fieret curabant. Cicero libro de legibus tertio, illorum officium diligẽter explicat. Græci hoc di-

ligentius,

ligentius, ait, apud quos νομοφύ-λακες creātur: nec ii ſolum literas (nam id quidē etiam apud maiores noſtros erat) ſed etiam facta hominum obſervabant, ad legeſq; revocabāt. Hæc Cic. Secundo dignitatis gradu erant Athenis νομοφύλακες, ut qui προέδροις (quorum nomen à primis ſedibus quas illi ante cæteros habebant, deductum eſt) aſſiderent, ſtrophio quodam lineo (quali honoris gratia dux Venetiarum hodie ornatur) capite redimiti. tātus erat honos priſcis incolumitatis reipublicæ cōſervatoribus, tantum legum ſtudium. Idē enim eſt, nullas habere leges, & multas quidem ſcriptas habere, nullis vero uti. Cæterum is ordo legi ſolebat ex ipſis Ariopagitis: illorumq; præſtantiſſimi etiam hanc curā legum habebant ſanciendarum, tuendarumq;: quod erat ſacroſanctum munus. Nil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

enim vetat, homines in uno cõſtitutos ordine, dum aut ab officio quandoq; reſpirando ſuperſedent, aut quum cauſſa vehementior urget, vario tempore variis aliis muneribus in Republica fungi, quod in ſupremis Galliç curiis maxime patet. Illarum enim partes quædam, quæ adcapitales cauſſas ab inferioribus, aliç quç ad rerum actionem ſunt conſtituta, perpendentes, approbant, vel reprobant: itaq; rata habetur ſentẽtia: pars indictiva concilia, alii peculiarem quandã cauſſarũ cognitionem (cõmiſſiones vulgo, & relationes litium vocãt) ſtatutis tẽporibus, alii rationes rerũ fiſcaliũ, & alia ſexcenta officia ſubeunt, quum tamen unum ſint corpus, & curiç Præſides Conſiliariique dicãtur. Antiqui vero, non uſq; adeo rerum longo uſu edocti, nec adeo periti quomodo unus

idem-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

idemque magiſtratus multis variiſque rebus præeſſe poſſet, varios deligebant ordines ad ſingula, quæ ab uno hodie fiunt ſenatu. Non ſunt his abſimiles quadraginta-viri cauſſarũ capitalium apud Venetos. Nam de criminibus & cauſſa integra & ex provocatione cognoſcunt, legumque maieſtati cum VI-viris ſex regionum urbis (vocant vulgo ſextariam) præfectis præſunt, præſenteq; ac arbitro ſententiarum Duce de illis ſtatuunt. In hoc vero differunt, quod ſunt illorum in rebus capitalibus ſententiæ Decemviris ex provocatione obnoxiæ. Præterea ſi quid in Ducem, Rempublicam, religionem, inq; naturæ perniciem (cuiuſmodi eſt cinędica fœditas) admiſſum eſt, ſtatim id vindicant Decemviri. Legibus cõſervandis, pariter & idoneis iudicibus in ſingulas provincias &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

loca deligendis, præſunt apud Turcas duo magna corona doctorum & bonorum virorum ſepti, (Cadileſcher vocant) primæ authoritatis, prudentiæ & ſcientiæ viri, quibus iudices cogũtur rationes reddere, inque ſentẽtia parere quum quicquam male iudicaverint. Provocationes enim apud illos & fiunt, & ab ipſa ſuprema curia quam divam appellant, remittuntur. Quum vero caſus ratio poſtulat, tunc uterq; ſenatus de illo cognoſcit & iudicat, præſide uno quatuor Baſſadum, præſentibus vero omnibus primæ authoritatis viris. Hi ordines id officii explent quod apud nos Cancellarius, qui revera ſolus νομοφύλαξ, id eſt, legum vindex dici poteſt. Cogit enim, veluti in corpore animus, omnes iudices & magiſtratus ſecundum leges æquique & boni præſcriptum iudicare: & ſi quis

contra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

contra fecerit, aut pœnam ipſe decernit, aut cum ſummo Galliæ conſilio re agitata, præmiis digna refert quicunque legum maieſtatē imminuerit. E diverſo qui in Rēp. animi benificio, Povete, quotquot ipſa virtus ad magiſtratus poteſt evehere dignitatem, non favoribus, non ſordibus, non demū ſecundum ambitionē, (quæ res non pauca ante tua tēpora præclara ingenia deiecit) ſed infracto animo evehis promoveſq;: quod etſi illorum qui ante te in illo fuerunt officio, munus: tamen re ipſa apparet, te plura virtuti biennio nondum exacto dediſſe, quam tota patrū memoria ullus Cancellarius fecerit. De dignitate vero Cācellaria, & cęteris Gallię magiſtratibus alias. Unum vero addam, quod Cancellario & nomothetis atque νομοφύλαξι convenit, ob vitæ integritatem eſſe

in perpetua dignitate, quoad vita & æquitas comes fuerit.

Cap. VII.

De quingentum-viris.

Οἱ πεντακόσιοι, quingentum viri, nomine ordinis numerum aperientes, tam dignitate, fama, quam officio, ſecundum poſt Ariopagitas locũ obtinuere: quorũ apud Græcos authores ita frequens eſt mentio, ut nulla plane cauſſa, nulla oratio illos non celebret. Hi enim civilia munera, rerumq; actiones, de quibus quotidie popularibus lis oboritur, iudicare ſolebant. Tempore functionis ab Ariopagitis ita differebant, quod hi erant διάδοχοι, permutatorii, id eſt, quotannis ſorte eligi ſoliti: illi erant διηνεκεῖς καὶ ἀδιάδοχοι, ut iam ante dixi. Erant hi quo tẽpore iudicabant, quo in munere ſunt prętores & ſuppręfecti, quos

bail-

aillivos aut locum tenentes ci-
ilem dicimus. Annuo vero ſpa-
io tantum eam dignitatem ha-
ebant, ne (quod nimis crebro
n locis non paucis experimẽto
idetur) ſordes, atq; cęterę quę
nter iudicandũ poſſunt eveni-
e corruptelæ, beneficio proro-
atæ dignitatis tegerentur ale-
enturque. Magnus vero nume-
us faciebat (quod ea de re ſerva-
ur in curiis quas parlamenteas
ocant) ne facile quid vitii in
conſortium irreperet. Verum
quia tanta multitudo una & in
uno poſita loco vix potuiſſet ſua
exequi munera, in decem partes
dividi ſolebant ſecundum tri-
buum numerũ: quibus ſingulis
quinquaginta viri ex eo nume-
ro obtingebant, ſuoq; loco tri-
ginta & quinque dierum ſpatio
ius dicere conſueverant. Is vero
dierũ numerus decies repetitus
annum lunarem trecentis &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

quinquaginta diebus conſtantem, qualem Athenis obſervare ſolebant, reddit. Noſter vero ſolaris illum diebus quindecim & quadrante ſuperat. Propter item copioſam multitudinem ex illis quinquaginta x. eligebant, quos προέδρους, id eſt, præſides (ut dixi) nominabant: ex quibus ipſis tãtum ſeptẽ, per ſingulos ſcilicet dies hebdomadis, ſortito eligebantur. Quo die qui rebus præerat, arcis conſervabat claves dicebaturque ὁ ἐπιστάτης, præſes, & τὰς κλεῖς τῆς ἀκροπόλεως πιστευθεὶς, cui arcis claves credebantur. Verum de his paullo poſt. Quum quinquagenarius numerus ſuo officio fungeretur, vocabatur iam mutato nomine prytania, aut οἱ πρυτανεῖς, tanquam à frequentiori cura τοῦ ταμιεύειν τὸν πυρὸν, recondendi & ſervandi frumenti in publicam neceſſitatem. Non deſunt qui dictos ἀπὸ

πρυτανείων velint; τὰ πρυτανεῖα
ero pecunias publicas eſſe, quas
ctor & reus etiã poſt iuſiuran-
um de calumnia (in quo fidei
onæ anchorá ut præſcipto le-
um ponimus, ita omnino pa-
um fidei eſſe videbant) in æra-
rium publicũ deponere coge-
ãtur: ut qui cauſſa caderet, di-
eret, rei iã oppignerata atq; de-
oſita, nec temere iudicis aures
ccupare, nec litem iniuſte inci-
ere, aut alterum iniuria in ius
pere. Licebat enim cuilibet
dverſariũ, advocato teſte, qui
ſſereret in ius vocatum venire
oluiſſe, in ius rapere atq; trahe-
e nolentẽ, non modo Athenis,
d & Romæ. Athenis vero pe-
unia depoſita, loco teſtis erat
pud Romanos vocari ſoliti.
roculdubio, mea quidẽ ſentẽ-
a, ſi præter iuſiurandũ de ca-
umnia, multa quædam pro litis
tione deponeretur, ab acto-

re

re præcipue, & ex illo ærario ſo-
tisfieretiudicibus iuſtisin cauſis
verſantibus, ad hæc inde deſ
meretur nomine tenuiorũ, q
potius perderent ſuum cont
potentiores ius, quam ſumma
deponere poſſent lite dignam,
temeritas debilitati conſulere
tolleretur maximũ fomentu
litium. Quis enim credat ut v
pili faciat ſacramentũ, qui pro
ximi vitæ, fortunis, famæ de
inum moliri inſidias non erube
ſcit? Verum parum viderer cõſu
lere multis ſanguiſugis, litium
que alumnis. Redeo itaque a
meos Prytanes, quos ἀπὸ τοῦ πρυ-
τανείου, id eſt, à ſportula dicto
oſtendi. Illa pecunia depoſiti
cumulata, iudicibus perſolven-
dis, & illis quibus meriti in rem
publicam & virtutis ergo victu
dabatur, alendis ſerviebat
Τὸ πρυτανεῖον crebro minabantu
fœneratores debitoribus ſe in

æra

rarium depoſituros, ubi plus
empore non poterant amplius
etere, ut ſcilicet miſeri debito-
es ære alieno obruti, cum non
oſſent ſtatim eſſe ſolvendo, co-
erentur augere fœnus. Huius
ei fidem facit Ariſtophanes in
Nubibus, his verbis:

Θήσω πρυτανεῖα, ἢ μηκέτι ζώην ἐγώ.

*Moriar ni te in ius depoſitis pryta-
iis voco.* verba ſunt fœneratoris
d obæratum. Singulari autem
oce tantum τὸ πρυτανεῖον locus
rat in quo iudiciorum cauſa
oibant prytanes; unde no-
nen. Præterea ubi de Rep. be-
emeriti diligenter & coleban-
ur & alebantur. Maximum
ũc honorem in rep. fuiſſe, Cic.
rimo de oratore teſtis eſt locu-
letiſſimus, ubi de Socrate agit
is verbis. Erat enim Athenis reo
amnato, ſi fraus capitalis non
ſſet, quaſi pœnæ æſtimatio. ea
ententia quum iudicibus dare-
tur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tur, interrogabatur reus, qua
quaſi æſtimationem comm
ruiſſe ſe maxime confiteretu
quod quum interrogatus Socr
tes eſſet, reſpõdit, ſe meruiſſe
ampliſſimis honoribus & pr
miis decoraretur, & ut ei vict
quotidianus in prytaneo publ
ce præberetur; qui honos apu
Græcos maximus haberetu
Hæc Cicero. Hic ordo ſoleb
edicta, decreta, pſephiſmata (
Greca voce Cicero dicit) plebi
queſcita omnia explorare, ac d
legibus perperam latis ſenten
tiam ferre. alioqui enim ſine ill
providentia facile imperitę ple
bi fuiſſet impoſitum. plebs enin
nõ raro ea rogat, & probata cu
pit, quæ manifeſto in eius ruan
perniciem, niſi conſilio & pru
dentia coërceatur. Primum ita
que populares pro rerũ ſuarum
uſu edicta proponebãt, quę ſta
tim ab L-viris perpenſa Theſmo

thetis

ıetis dabantur, ut iam docui: ui ſi probaſſent, incumbebat pus nomophylacibus ut pro- lamari & ſervari curarent. Erat ı illum graviſſima actio, qui ex opulari conſenſu ſolum proba- am legem ratam aſſeruiſſet, & ı loco probatarum adſcripſiſ- et, dicebaturq; παρανόμων γραφὴ, d eſt, perperam latæ legis actio: lle qui accuſabatur, ὁ παράνομον ψήφισμα γράψας, qui iniquum & ræter morem decretum ſcri- ſerit, qualiter feciſſe Andro- ionem & Ariſtocratem, elo- quentiſſimis orationibus mon- trat Demoſthenes. Verum de hac re ſcripſi iam in tit. de actio- ıibus. Ab hoc civili & quot- annis mutari ſolito magiſtratu, faſti dies, bellorum tempora, fœdera, legationes, rogatio- nes, edicta promulgata, & n ſumma ad privata uſque, quæcunque rationem tempo-

ris

ris habebant adnexam, ſupp
tari & ſcribi ſolebāt, veluti apu
Romanos à Cōſulibus, hac fo
ma, Ἐπὶ ἄρχοντος Πολυκλέους, μην
βοηδρομιῶνος, ἕκτῃ ἐπὶ δέκα, φυλ
πρυτανευούσης πανδιονίδος, Δημοσθέν
Παιανιεὺς ἔγραψε ψήφισμα. Princ
pe Polycle, menſis Iulii decima
ſexta, tribu Pandionide iud
ces Reip. exhibente, Demo
ſthenes Pæaneus decretum tu
lit. Qui hic nominatur, era
ἄρχων, de quo ſuo loco: quæ tr
bus adfertur, illa eſt cuius 50. vi
ri ex quingentis ſumpti Rēp. tū
moderabantur. Cęteri Græci a
Olympiadibus, Moſolami à Mu
hamede, nos à Chriſto, Iudæi
mundi exordio, & quæque gen
fere à capite perſuaſionis ratio
nes init temporum. Ad alia nun
tranſirem, niſi horum iudicum
officium me admoneret qua-
draginta civilium cauſſarum
iudicum apud Venetos: qui u
magis

nagis innoteſcant, paucis Reip.
ræſtantiſſimæ morem iudicio-
um exponere viſum eſt. Ter
uadraginta viri, non ita tamen
nagnę authoritatis nobiles, eli-
untur ita, ut 24. menſibus tam
apitalibus quam civilibus prę-
int, hoc modo. Primi quadra-
inta novi cauſſis exterorum &
eregrinorū, quorū ingens Ve-
etiis multitudo agit, octonis il-
is menſibus præſunt veluti loco
irocinii: poſt quod tēpus urba-
is de rebus, ſubſtitutis in locū
liis, iudicant. In primo vero lo-
o, ordo ille conſilium novum,
n ſecundo vetus, aut, ut vulgo,
uadraginta civiles, dici ſolet.
am exactis in duobus illis ſede-
im menſibus, veluti probati,
committūtur capitalibus cauſſis
iudicandis, loco civilium XL-vi-
ri criminales dicti. Eam vero di-
gnitatē tunc aſſequuntur, quan-
vis ſint ut plurimum iuniores, ut

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

in ſenatum admittantur, iuſq; ſuffragii etiã habeant in cauſſis gravioribus. Ad hæc Triumviri ex illis in binos menſes eligun-tur ſortito, qui præterquã quod ius ſuffragii habent, etiam Duci, qui magnus eſt honos, ſua quiſ-que viciſſitudine aſſidere poſ-ſunt: pariq; cũ ipſo authoritate de rebus ipſis tã ad ſenatũ quã ad magnũ cõſilium poſſunt re-ferre. Forma vero iudicandi & in civilibus & in capitalibus cauſsis ferme una eſt. Suffragiis enim fit, quod olim Romanis in uſu fuit. Veneti enim cauſſa ul-tro citroq; agitata, habent tres diverſo colore urnulas, in quarũ unam condemnationis, in alte-ram abſolutionis, in tertiam di-lationis, amplioris diſcuſſionis gratia, globuli linei demittun-tur, ita ut nemo poſſit ex pręiu-dicio alterius favori dare locum, nec etiam ex ſuffragii decidentis

in

in urnā ſono. Extracta ſuffragia
imponunt cauſſis finē. Romani
nō calculis aut fabis globuliſve,
ſed duabus literis condēnabant
aut abſolvebant: duabus non li-
quere ſignificabāt. A, ut notavit
Aſconius Pedianus, ſalutaris erat
litera, abſolviq; reum petebat.
C. triſtis, condemnabat. N. L.
nō liquere notabat. In capitali-
bus cauſſis à Græcorum uſu Θ li-
teram, qua θάνατον, id eſt, mortē
ſignificant, accepiſſe etiam Ro-
manos, nigrumque theta appel-
laſſe, literarum monumentis re-
perio. Verū ad mea me recipio.

CAP. VIII.

De Arbitris.

QUia cauſſarū civilium ma-
ior numerus quotidie obo-
riebatur, quā quibus terminan-
dis, & novis audiēdis ſatis eſſent
quinquaginta-viri tribuū, ut hic
ſuccurreretur, quadragintaqua-

tuor διαιτηταὶ, id eſt, arbitri, eligebãtur, partim ſorte, partim electione. Nam ſexageſimũ annũ exceſſiſſe illos oportebat, & non infimæ eſſe notæ, ſed inſigni probitate viros: quamobrẽ eligi ſolebant: inque locum cõſtitutum bona pars conſtituebantur, ubi à litigatoribus poſſent ſtatim conveniri. Sic vero adibantur. Actor & reus ex compoſito quoſvis deligebant ex eo numero, ea lege, ut ſi lis apud illos conteſtata inceptaque eſſet, neceſſe eſſet, ut & apud Romanos, illic terminari: alioqui mulctabatur qui ſententiæ illorum non paruiſſet. Succurrebatur vero læſo, duplici remedio. Nã & illi iudicii cauſſam reddebant, & ex appellatione poterat adiri δικαστὴς, iudex civilis, cauſſæque ſuccurrere. Hæc Demoſthenis ex oratione κατὰ Μειδίου, ſententia eſt. Budæus paullo latius expli-

cat ex Polluce quot arbitrorum eſſent genera. Οἱ καθ' αἵρεσιν electi, erant quos litigatores ſibi deligere poterant, quibus controverſiæ rationes explicatas crederent, καὶ ἐπιτροπὴν τῆς αἰτίας, per cauſſæ permiſſionē. Alii vero κληρωτοὶ, id eſt, ſortito electi ex magiſtratuum decuriis, non veniebant pro litigantium arbitrio, ſed ſortito privatis cauſſis deligebantur ex iudicum decuriis, non ſecus quam olim apud Romanos ex iudicum decuriis prætor ordinabat, hodieque in curiis Galliæ viris conſularibus fit, non quidem ut iudicent, ſed ut exacte perpēſa lite, & eius appendicibus, ſenatui iudicaturo referant. Hæc ſententia facile cōfirmari poteſt ex loco orationis Demoſthenis in Aphobum, quē expilatæ hæreditatis accuſat. Locus ita habet. Ad arbitrum igitur ſorte datum quum

veniſſet Aphobus, obiectaque diluere non poſſet, damnatus eſt ab arbitro. Iudices porro ad quos provocaverat, quum cauſſam cognoviſſent, eadem ipſi cum arbitris compromiſſariis etiam illius amicis, cumque ipſo ſorte dato arbitrio pronunciantes, litem homini decem talentis æſtimarunt. Compromiſſarios arbitros ius civile vocat, ob pecuniam ab actore deponi veluti communi periculo & conſenſu ſolitam, quam qui cauſſa cadebat, ſolvere cogebatur. Antequam à ſorte digredior, quia deeſt hodie in Gallia exemplum ſuffragiorum & ſortis, (niſi quod quidam doctores nos in ſortibus exempla in ſuis bianchis, ut aiunt, docent) volo paucis præſtantiſſimæ noſtris temporibus pro ſua magnitudine Reip. modum ſortium exponere. Ea Veneta eſt, ariſtocra-

ia & monarchia ita temperata,
ıt nec magiſtratus ſummi ſine
Ducis præſentia ſententiaq;,nec
iciſſim ille quicquam propria
uſit potentia ſtatuere, adeo ut
ne progredi quidem tuto tem-
pore belli in medium poſſit ſine
capitis periculo, niſi ſex viros re-
gionum ut minimum comites
habeat. Noſtræ Galliæ admini-
ſtrationi, quęetſi lumine literarū
diu caruit, tamē longe dignita-
te, ſcientia, prudentia demum
ſumma, cæteriſque rebus quæ
ad magnitudinem faciunt Rei-
publicæ, eſt omnibus facile ſu-
perior, quicquam detractum
nolo: quin ipſam olim, niſi me
aliquis prævertet, illuſtratam
memoriæ poſteritatis commen-
dare decrevi. Sed ad fabas, cal-
culos, ſorteſque venio. Octavo
quoque die comitia adire tota
nobilitas annum ætatis vice-
ſimum prætergreſſa ſolet, nec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tamẽ omnes ſine diſcrimine ante 25. annos (niſi qui ſortis, quæ quotannis apud ſenatum à xx. anno in xxv. tentant, beneficio id aſſequuntur) adire poſſunt. Qui vero debeant eligi ante 25 ætatis annum, aſſerta prius præſente utroque parente aut affine proximo cum teſtibus idoneis ſua ab utroq; parente nobilitate, die XIV. Decembris conveniunt, eorumq; nomina in urnam coniiciũtur: demum altera urna pari numero habet tot pilulas, quot adſunt iuvenes. Sunt vero globuli argentei omnes præter quintam partẽ, quæ aurea eſt. Dum itaque educitur a principe nomen quodcunque, educitur & ſors. ſi argentea, reiicitur in proximum annũ. ſi aurea, probatur, conſortioq; conſilii magni aggregatur. Conſilium ergo illud in patentiſſima aula coactum, omnia ſuffragiis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

icitis magiſtratuum & dignita-
um genera deligit. Ubi tota
ōvenit nobilitas, audita ſtatim
ora ſolita claudūtur fores: nec
cet ulli ante comitiorum fi-
em, qui occaſu ſolis fit, exire.
)ccluſis autem foribus, ſcriba
aior è ſuggeſtu, ut omnes au-
ire poſſint, ſignificatqui illo die
agiſtratus ſint eligendi. Sedēt
mnes in decem ſedibus lōgiſſi-
is, niſi qui ſunt aut comitio-
um præſides, aut qui Duci in
uggeſtu, ſi adſit ſedenti, dignita-
is ergo aſſidere ſolent. Locātur
emum urnæ tres ante Ducis
ribunal: una in dextra parte, al-
era in ſiniſtra, tertia paullo ſub-
imius in medio duarū: quibus
pſis cōſiliarii tres aſſident, qui-
us veluti cenſoribus extracti
lobuli aurei qui ex urnis edu-
untur, oſtendi ſolent, ne ſcilicet
uiſquam poſſet per ambitio-
em afferre domo. Pręterea ſin-

gulis comitiis ſolet ſignum
ipſis mutari ſortibus, veluti m
litaris teſſera: ne ſi idem ſemp
maneret ſignũ, poſſet cõfingi
ambitioſo cive. In duabus pr
mis urnis ſunt tanta copia arg
teæ pilulæ, ut poſſint numero c
viũ ſatis eſſe. in ſingulis trigi
ta tãtum aureæ. in illa quæ m
dia eſt, ſexaginta tantum ſun
quarum aureæ ſunt triginta
ſex tantum. Vocatis ſecundu
ſortem ad ſortes ſubſelliis qua
tuor claſſibus diſtinctis, veniun
ſingillatim ad urnas : in qua
quemque demiſſa manu ind
globulum extrahere moris eſt
qui autẽ argenteum tulerit, re
dit in ſedem fruſtratus : qui au
reum, oſtendens aſſidenti urn
conſiliario, tranſit ad mediam
ex qua ſi argenteum educat, ſpe
luditur. qui utramq; ſphærulam
aureã habet: is ex electoribus eſt:
qui ſingulis ex quatuor claſſibus

nove-

oveni eliguntur : electi vero
onſcendunt ſuggeſtum, illic-
ue à ſcriba nominantur, ac in
onclave (prius tamen in Reip.
erba iurati, ſe ſine ambitione,
raude aut favore electuros viros
onos magiſtratibuſq; idoneos)
tatim concedunt, electuri & no-
ninaturi, ſuffragiis inter ſe etiã
gitatis, viros in ſingulos magi-
ſtratus. Idem faciunt & alii no-
rem, tertii item & quarti, ad tri-
ginta ſex uſq,: tamen ea lege, ne
ſint uſquam plures duobus ex
eadem gentilitate electores. Ita-
que ubi primus electorum nu-
merus eſt ſelectus, omnes eiuſ-
dem gentis affines exire cogun-
tur, & ita ſecundi, tertii & quar-
ti, quoad electio electorum ſit
abſoluta. Singuli itaque novem
ſingulis nominatis magiſtrati-
bus aut præfecturis ſingulos de-
ligunt, ita ut in maioribus digni-
tatibus ſint ſemper quatuor cõ-
petito-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

petitores, in minimis duo. qui-
bus expletis, produ͠t nomina, c
in ſuffragia eatur, & qui plu
tulerit, eligatur. Nolo intere
omittere, quod præclarum il
eſt, electorem unumquemqu
eius quem nominaverit, ſi elig
tur beneficio ſuffragiorum, fid
iuſſorem eſſe, & ſi quid pecun
publicæ averterit, præſtare d
bere. Nominatis competitor
bus, ſtatim omnes parentes i
lius cuius nomine primo in ſu
fragia itur, excedere aula co
gũtur, quoad ſuffragia ſint lat
tum revocatis illis alii viciſſi
exeunt ſequẽtis affines, & ſic a
ultimum uſque. Præterea ob
ſervãt ex ſuggeſtu, unde proſpi
ci in totã aulam poſſit, ne quis
qui parentem iam forte electun
intellexerit, captet ullum aut ſi
gnis, aut colloquio: quod qu
admiſerit, ambitus notatus, ex
pellitur, honoreq; ſuffragãdi e
di

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ie caret. nec enim licet ulli à
uo lecti electores ſũt, niſi exire
eneris cauſa iuſſus ſit, ſe loco ſe-
nel accepto movere. Id quidem
liquando, non tamen ſine ma-
no tædio, novi, quum adhibe-
er illic à patriciis viris, qui me &
onoris & diſcendi eos mores
ratia illuc crebro ducebant, ab
ora fere prima pomeridiana,
ua comitia occludũtur, ad oc-
aſum uſque ſolis retineri illic
andiu, moleſte ferens. Interea
um electores ſunt in cõclavi,
iatores lineorum ſuffragiorum
uique nobilium, quantum po-
eſt pugillo capere, dant, inque
nagnum, moreque illorum bra-
hiale amplum factum, demit-
unt. Pueri vero ſtatim adſunt
um urnulis bina concavitate;
nteriori alba probandi, poſte-
iore viridi reprobãdi; ita tectis,
it per foramen immiſſa in illas
nanu ſuffragium in utrãvis de-
mittas,

mittas, inſcio etiam qui te di
genter obſervet, edito ſæpius
lius cuius ſuffragia petunt n
mine, quibuſque in magiſtra
bus fuerit, ſi aliquos geſſit: ſt
timque omnia ſuffragia à to
corona accepta in duo vaſa d
mittunt, quorum unum De ſi
pro albo ſcilicet urnulæ ventr
alterum De non, vulgo dicũt,
eſt, probandi & improbandi, e
quibus illico ſupputantur mi
arte & facili. Habet enim ſcrib
tabulam certo foraminum nu
mero ſemiperforatam, ſupe
quam globulorum vis effuſa ſta
tim ſpargitur, ductaque manu i
ſuperficie, quot ſunt extra nu
merum, ablegat. Itaq; fere pa
celeritate ingens numerus atq
ipſa unitas ſupputatur: dum nu
merant conſiliarii cãdida à dex
tris, viridia à ſiniſtris, interim
pueri redeunt aliorum compe
titorũ nomine, donec quatuo
expl

pleantur: quorum qui plura
ierit, modo dimidia excedant,
nam ſi pares ſint, differuntur
mitia) is in magiſtratu eſt. Pa-
er in cæteris fit quandiu du-
t dies. nam nox adveniens uſ-
e adeo comitia ſolvit, ut ne
ernam quidem uſquam ac-
ndere liceat. Hæ ſuffragio-
m leges, hi ritus. Græcis fa-
e albæ & nigræ erant in uſu
agiſtratuum eligendorum,
co pilularum auri & argenti.
i vero fraus ſubeſſet, habe-
nt & legumina ſuas teſſeras.
erum de ſortibus ſatis me di-
ſſe, ut rem illam literis eluci-
rem, credo. Parum admo-
m à Diætetis noſtris differe-
nt ζητηταὶ, (inquiſitores voca-
li & officii ratione non ma-
Latine dixeris) quorum Iu-
us Pollux ait fuiſſe officium,
t res & cauſſas, quarum natu-
ſtatus nondum conſtaret,
explo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

explorarent, adque ſenatum v
rum ipſum referrent: quo in offi
cio quotidie leguntur apud no
commiſſarii, ut vocant: ſuntq
ordinarii in cauſſis facinoroſ
apud iudices tã capitales qua
rerum civilium. Habemus & no
ſtros inquiſitores in ſingul
provinciis, qui teſtes audire po
ſunt ubi ius habent, liteſq; pra
parare iudicibus offerẽdas: etia
ſi non provocent partes, ſenter
tiã ut pedanei iudices de min
mis dicere poſſunt. Verum mo
nuit me Pollux ne ſuam de arb
tris ſententiam prętermitterem
διαιτηταὶ, inquit, arbitri ſupra an
nos ſexaginta nati ſorte elige
bantur, quibus etiam ſortit
αἱ δίαιται, id eſt, arbitria commit
tebantur. Admiſſorum vero a
hanc dignitatem ſi quis ſuo mu
nere aliquid indignum commi
ſiſſet, ille aut gravi pro delicti æ
ſtimatione mulcta plectebatur
au

opere cavebatur, ne ſecundo
li liceret in anno eodem ad
nc adſpirare dignitatē. Quum
ſet in imperio, arcis ærarii pu-
lici claves, & Reipub. ſigillum
rvabat: itaque iungebat duo
fficia, quæ diverſa ſunt in Gal-
a, Cancellarii, & Maioris viri,
t vocant, in quibus urbibus eſt
bertas, aut ſi deſit Maior, Præ-
oris. Quoties autem Prytanes
enatum convocabant, ille no-
em προέδρους à novem tribubus
eligebat. ab illa enim quæ πρυ-
τανεύουσα dicebatur, cuius erat
aput, nullus aſſumi alius ſole-
at. Præterea ex illis novem
ortito deligebat ſucceſſorem,
ui Reipubl. habenas permitte-
et. In ipſo porro conſeſſu cura-
at ne quid in cauſſis ommitte-
etur quod ad iudicū inſtructio-
ē faceret, ubi cauſſas prius illis
commiſiſſet: quale facit aut præ-
es quū remittit cauſſas ordina-

 rio,

rio, aut delegato tradit. Harp
cration de epiſtatis hæc tradi
ſententiam Iſæi adverſus Elp
goram adferens. Duo, inqui
ſunt conſtituti Athenis epiſtat
unus quidem ex prytanibus ſo
te delectus, alter vero ex pro
dris. quorum quod ſit officium
declarat Ariſtoteles in Athenien
ſium politia. vulgari vero voc
uſu ἐπιστάτης dicitur cuicunqu
negocio præfectus, ut notat Hy
perides. Librorum Ariſtotelis
quos de hac Republ. ſcripſerat
iactura me incitavit, ut dixi in
principio, ad hoc inſtaurandum
argumentum. Verum ab epi
ſtatis ad proedros redeo. Πρόεδρο
unitatis vocabulo, tanquam
totius politiæ Dux & Princeps
erat: multitudinis autem, is or-
do qui cæteris præſideret magi-
ſtratibus, præſcribendo. quorum
dignitas προεδρία dicebatur. De-
moſthenes in oratione κατὰ Τιμο-

ίτȣς maximam lucem adfert
uic ordini: unde ſententiam
us adferre viſum eſt. Verba
gis quam adfert, ita incipiunt,
ὶ δὲ τῆς πρώτης πρυτανείας, καὶ τὰ λογο-
ί. quæ verba appendenda cu-
bo. Undecima primi menſis
ie, poſtquam apud populum vo-
præco fecerit, in ſuffragium
d leges comprobandas eatur,
rimum ſcilicet illas, quæ ad ſe-
atum pertinent, ſecundo quæ
d plebem, poſtremo loco ad
erpendendas, quæ à Novemvi-
s latæ ſunt. Prima autem in ſuf-
ragia coitio, fit eorum, quibus
identur probandæ quæ ad con-
lium, ſenatumve faciunt. Alte-
a illorum, quibus improbandæ
idebuntur. Hoc vero ſuffra-
ium ſecundum legum præſcri-
tum eſto. Quod ſi continget
uaſdam ex his, quæ antea latæ
unt, abrogari, prytanes qui tunc
unt in officio, ſenatum de ea re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

poſtrema comitiorum die h-
bento. Proedri vero eius pr-
taniæ de illis etiam ſententia
dicunto. Primo quidem de h
quæ ad Religionem, poſtea
nomothetis, quo ordine pro d
gnitate ſedeant, demum und
nam poſſit ipſis nomothetis p
cunia ad Reipubl. munia ſupp
ditari, ſanciunto. Hos autem
nomothetas ex eorum ordin
qui in heliça iuraverint, ſumũto
(de heliæa poſtea dicam.) Quo
ſi prytanes ſecundum legum præ
ſcriptum ſenatum non habue-
rint, pariter ſi proedri non retu-
lerint ſecundum ius & æquum
ſinguli prytanes mille drachmi
mulctantor; quæ in ærarium Pal-
ladis conſecrantor. Si proedrωr
aliquis, idem quadraginta dra-
chmas deæ dato. Illorum autem
accuſatio apud Theſmothetas
fiat. Pariter ſi æri publico obno-
xius in magiſtratu ſit, cogno-
ſcunto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

unto. Hi vero Theſmothetæ
bi eo nomine delatos, criminiſ-
ue convictos in carcerem con-
udunto. Quod ſi id facere ne-
lexerint, infamiæ notam ſub-
unto, conſortioque Ariopagiti-
o arcentor, veluti legum guber-
ationem negligentes. Ante-
uam vero de ſuffragiis ferendis
enatus habeatur, quicunque le-
em rogaturus eſt, illam pro ep-
nymorum ſtatuis proſcribito,
dſcriptis omnibus quas latas
upit, ut pro legum propoſita-
um numero, populus ipſis no-
othetis tempus decernat ad le-
es examinandas. Qui vero no-
am legem rogat, is non tantum
emel, ſed quotidie pro epony-
norum ſtatuis eam exponat,
lonec habeatur ſenatus. Popu-
us vero quinque viros ex omni
Athenienſium numero eligat,
qui legum patrocinium ſuſci-
piunto. Hactenus de lege: nunc

ex eodem authore atque eade[illegible] oratione iusiurandum τῶν ἡλιαστ[illegible] eſt adſcribendum; in quo etia[illegible] Græca ob tædium repetendi [illegible] mittenda cenſui. Sententia[illegible] feram ſecundum legum, ac po puli Athenienſis plebiſcitorum atque ſenatus quingentorum vi rorum præſcriptum. Meo favore aut ſuffragio, nec tyrannis, ne[illegible] oligarchia in Rempub. recipie[illegible] tur. Nec ſi quis corrupto Athe nienſium populo, aut ſtatuat, au[illegible] velit contrarium, uſquam in il- lius ſententiam pedibus ibo. Ta- bulas novas, alienive æris reci- ſionem, agri Attici, domorum- ve diviſionem, nunquam fieri permittam. Nullos exules re- vocabo, uti nec proſcriptos: Ut è diverſo neminem qui civitatis iure utatur, contra leges, & A- thenienſis populi decreta, ſena- tuſque quingentorum authorita- tem, uſquam urbe eiici patiar,

nec

ec quemvis alium iniuria id fa-
ere permittam. Magiſtratum
ullum conſtituam, ut poſſit ille
ui rationes anteacti magiſtra-
us non reddiderit, fungi alio
nagiſtratu, ſive ex Novemviris,
ve qui ſacris publicis functus
it, vel ex illis, qui cum novem
rincipibus proedris fabis eli-
guntur, legatiſve, aut aſſeſſoribus
uerit. (erant primariæ dignita-
is hi omnes.) Nec permittam
is in anno quenquam eundem
magiſtratum gerere, nec duos in
eodem anno. Nulla munera
ecipiam, ſordeſve iudicii cauſſa
ectabor, nec ipſe, nec alius me
conſcio. Sum natus annos non
minus triginta. Audiam accu-
ſatorem & defenſorem ex æquo,
ſine affectibus, & perſonarum ra-
tione: illumque condemnabo
quem merito cauſſa cadere co-
gnovero. Adiuro Iovem ipſum,
Neptunum, Cererem, ut perni-

ciem in me ipſum, meamque fa-
miliam immittant, ſi quid horum
tranſgrediar. Hæc Demoſthe-
nes: in quibus maximum fuiſſe
etiam ethnicis æquitatis ſtu-
dium monſtrat. Poſtquam ſat
dignitas Decem-virorum, pari-
ter & officii ratio eſt etiam a
eodem tradita, de comitiis ἡλι-
αςῶν nunc ſum dicturus.

Cap. XII.

De ſubdialibus Comitiis, quæ Græci ἡλιαίαν dicunt.

ΗΛΙΑΙ'Α καὶ ἡλίασις, maxi-
mum Athenis tribunal erat
(inquit Harpocration) in quo
publica iudicia, ultro citroque
cauſſis agitatis, tractabantur
mille, aut mille quingentis pri-
mæ notæ civibus. quingenti ve-
ro ſolebant uno in loco eſſe, mil-
le & quingenti in tribus. ἡλιά-

ζεσ

θαι autem erat ius in eo loco
icere: ἡλίασις vero ipſa in iudi-
is diverſatio: Lyſias ἡλιᾶν καὶ
ιάζεσθαι pro eodem eſt uſus. Ha-
tenus Harpocrat. Interpres ve-
o orationis κατὰ Τιμοκράτους ita de
ac re tradit. ἡλιαία, inquit, locus
nagni ſenatus, & iudicum mul-
itudo ibidem ius dicentium di-
itur. ἡλιαία autem vocatus eſt
ocus παρὰ τὸ ἐκεῖσε ἁλίζεσθαι καὶ συν-
αθροίζεσθαι τὸ πλῆθος τῶν δικαστῶν.
quod illic iudicum multitudo
congregari ſit ſolita; α in η mu-
tato, ut crebro fit. Alii volunt
(quæ melior eſſe ſententia vide-
tur) inde dictum locum, quod ſit
ſub dio. ἥλιον enim, id eſt, ſolem,
in eum radios immittere. Pollux
ita tradit: ἡλιαία erat quidem u-
no conſeſſu quingentorum iudi-
cum, duobus, ſi mille: tribus, ſi
mille quingenti. Calculos vero
quibus in ſuffragiis utebantur,
habebant duorum generũ, con-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

demnandi, & abſolvendi: probandive, aut improbandi: ſolidum unum, perforatum alterum. Vas porro habebant quod κάδον Græci vocant, infundibulo ſimile, per quod demittebantur ſuffragia in duas urnas, quarum altera lignea, ænea altera erat, probandi, & improbandi: de quibus cætera dicam ubi de iudiciorum aut fori locis agam. Interpres vero orationis κατὰ Τιμοκράτους diverſum habet, loco calculorum fabis uti nigris & albis ſolitos, ut differrent: quemadmodum calculorum unus erat ſolidus, alter perforatus. unde, qui κύαμοι, fabæ, dicantur, κυαμοβολεῖσθαι, fabis ſortiri, & magiſtratum deligere, ſignificat. inde etiam Pythagoram aiunt per fabarum abſtinentiam, non leguminis (ut volunt) flatuoſi, & cuius hilum pudenda effingat, uſum prohibuiſſe, ſed, ei, qui velit in pace degere, atque for-

ortunæ ictibus non ſubiici, am-
itioſe magiſtratus & dignitates
on eſſe appetendas, ſignifica-
iſſe.

CAP. XIII.

De quæſtoribus, Graia voce ἀποδέκταις vocari ſolitis.

SINGULI à ſingulis tribubus, decem videlicet numero, erant ἀποδέκται, coactores, quæſtores ve, quos noſtrum vulgus collectores taleæ in indictionibus, receptores dominii & auxiliorum in canonibus & oblationibus vocare ſolet. Alioqui peculiari vocabulo Græci & Latini ...εγκτιςὰς & indictionales coactores vocant, quos patrio vocabulo collectores taleæ dicimus, ſed Græcæ linguæ copia præterea ...υλλογέας, & ἀγυρτὰς, idem ſignificantibus vocibus appellat.

Ἀπο-

Α'ποδεκτῶν munus erat acceptis à Republ. libellis (ut ſolent apud nos Electi, quum Provincialibus, & locorum ſingulorum quæſtoribus ſummam à rege ob ingruentia negocia ſignificant expetendam) cogere eos qui aliquid Reipub. deberent, id ut ſolverent, ac pro facultatum ratione in Reip. diſcrimine numerarent. Præſens aderat dum reciperent, antigrapharius, quem vulgo Contrarotulatorem dicunt: quumque quicquam numeraretur, in diario accepti & impenſi rationes omnes tranſcribebat: de quo poſtea latius. Apud logiſtas vero rationes rerum omnium reddebantur, nedum pecuniæ. Verum paucis abſolvens meos quæſtores, ſtatim illos logiſtas ſubnectam. Si quid ergo reddita & expoſita ratione reliquatũ eſſet, ſtatim, quandiu pro re ſua poſſent, id perſolve-

bant,

ant, atque deleta ſumma diario
ublico inſcripta, abſolvebantur.
Quod ſi (ut non raro contingit)
liquid maioris momenti obori-
etur unde lis poſſet naſci, ipſam
d Novemviros conteſtandam
eferebant, atque iudicatum ſol-
i ſatagebant. Ἀποδεκτῆρες in hoc
antum ab illis differebant, quod
ii tantum recipere, non item co-
gere poterant. mitius itaque hoc
ocabulum eſt: quod patet in eo
ibro qui Ariſtoteli ſub titulo de
nundo adſcribitur: χωρὶς δὲ τού-
ων ἄλλοι καθεστήκεσαν προσόδων τα-
ίαι, καὶ στρατηγοὶ πολέμων καὶ κυνη-
εσίων, δώρων δὲ ἀποδεκτῆρες, τῶν τε
οιπῶν ἔργων ἕκαστοι κατὰ τὰς χρείας
πιμεληταί. Præter eos vero
onſtituti erant quæſtores æra-
ii, bellorum Duces, ac venatio-
i præfecti, præterea donorum
uſceptores, aliorumque operum
ro neceſſitate curatores. Latini
llos voce paullo moderatio-
re ſuſ-

re ſuſceptores dixere. C. de de
fen.civita.L.Iubemus. Iubemus
cura ac ſolertia defenſorum
minime poſſeſſores maioribus
menſuris & ponderibus à ſuſce
ptoribus prægravari, ſed eos de
prehenſos, &c. Hæc Budæus. Pu
to ſane, Iuriſconſultum intellige
re per ſuſceptores, illos quos re
ceptores auxiliorum dicimus:
qui aliquando cogunt res fiſc
maiori menſura aut pondere no
mine regio perſolvi, non quidem
ut regi, reive publicæ proſint, ſed
ut ſub regii nominis terrore rem
maxime augeant.

Cap. XIV.

De logiſtis, quos rationum magiſtros dicimus.

ΛΟΓΙΣΤΑΙ, inquit Harpocration, ſunt etiam Decem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

emviri ſinguli à ſingulis tribu-
us electi, quibus omnes magi-
ratu functos, intra triginta dies
uam magiſtratu deceſſiſſent, o-
ortebat rerum omnium admi-
iſtrationis rationem reddere.
uod Graii λογίζειν, & λογίζεσθαι
icunt. Ariſtoteles in Athenien-
um politia ſcripſerat, ut idem
uthor ſcribit, illos ἀπὸ τῶν εὐθύνων,
o euthynis, qui aliud genus
tionis audiunt, differre. Aſſide-
ant εὔθυνοι novem principibus.
petendarumque agebant iam
agiſtratu functos, qui æris ali-
uid publici avertiſſent. Duo,
quit Pollux, erant Athenis lo-
ſtæ, unus in ſenatu, alter in re-
us extra ſenatum adminiſtran-
s: qui ambo à ſenatu eligeban-
r ut rerum omnium in Repub.
dminiſtratarum rationes audi-
ent. Duos credo Pollucem
ripſiſſe pro duobus generibus,
uum & cæteri authores plures
ſcri-

ſcribant, & fieri non potuerit
duo ſoli tot rationibus audie
dis ſatis eſſent. Verum du
veluti præſides poſſumus in e
intelligere. Id muneris in Ga
lia habemus præſtantiſſimum
quod ad fiſci res attinet, in eo l
co Pariſiis, quem Camera
Computorum vulgo dicunt: ub
qui ſunt ſumma dignitate, præſ
des: qui ſecunda, auditores: q
tertio loco, clerici computoru
dici ſolent. Oblatos à quæſtori
bus libellos hi recipiunt, rec
tantque audientibus & ſuppu
tantibus auditoribus: hi recitan
primis iudicantibus. Nec tan
tum rem pecuniariam in ratio
nem deducunt, ſed & quicqui
olim regio cenſui acceſſit, au
deceſſit, notant, inque loco
communes ſecundum annorum
multitudinem collocant, ut
quum opus eſt aut litis cauſſa, au
aliter de publici ęris rebus agere

ſtatim

ut ſummo cum dedecore de illo cœtu eiici ſolebat, exiliarique: ut nil ſit mirum, illos tanta æquitate ac conſtantia fuiſſe, quos ſi non virtus cohibere, vitii pœna terrere poſſet. Omnia itaque iudicia de rebus ſacris apud illos veluti ſanctiſſimos tractabantur. Primam vero de diis rationem perpetuo, ſeu in vera, ſeu in falſa religione, habitam fuiſſe omnibus gentibus, conſtat. In rebus porro civilibus cauſſam eos non potuiſſe dicere ultra æſtimationem drachmarum decem, ſcribit etiam Pollux alio in loco; quam vere, ipſe viderit. Quumque ab ſe cauſſas ad alios iudices tranſferrent, coniectis in urnam pro ſententia calculis, acta proferenda tam actoris quam rei, apud illos deſignabant: accepta tamen in litis principio ab actore drachma; quam cauſſa inferior ſolvebat. Ea drachma διάςασις, id eſt,

diſſidium dicebatur, inque rationem ærarii publici referebatur: poſt quam alteram, qui cauſſa cadebat, dare cogebatur. Hæc Pollux. Verum Latini quoque varia ſignificatione Græcæ dictionis diætæ utuntur: primumque ea rationem quandam tenuioris victus, aut à medicis, aut ipſa conditione valetudinis ægrotis præſcriptam ſignificat: quod Cic. ad Atticum docet. Sed ego, ait, diæta curari incipio: chirurgiæ tædet. Diæta alias locum ſignificat in domo, in quo verſari ſolemus frequentius; aut in horto, in quo expatiari moris eſt, atque æſtate cœnare. locus domeſticus ille alioqui non male Latine cœnatio appellabitur. Diætarius ſervus inde dictus eſt, quod illic menſas ornare, & miniſtrare menſis ſoleret. Ulpianus Tit. de fundo inſtructo, L. Quæſitum, verſus finem,

nem, meminit. Oſtiarii autem, ait, topiarii, diætarii, domi tantum deſervientes, continebuntur. Quam egregie explicet topiarios Accurſius, videant qui illi in omnibus applaudunt. Topiarii, inquit, ſunt qui vepribus & ſpinis agrum purgant, & faciunt foſſas. Pro iis, qui locorum varietatem exprimendo (nam ἀπὸ τοῦ τόπου, id eſt, *à loco* dicti ſunt) imagines rerum omnium ex arbuſtis, fruticibus, & herbis effingebant, ſtatim ſomniavit novum officii genus. Nolo omittere diætarium furem, qui ex diætis aliquid ſurripuiſſet: cuius idem iuriſconſultus Tit. de effractor. L. munerum, meminit his verbis. Simili modo ſaccularii, diætarii, erant puniendi, item & effractores. Vetera exẽpla habebant detrectarios, dignum in quo ſomniaret vocabulo Accurſius. Adeo fuit olim crebrum il-

lud ſurum genus, ut tenuioris fortunæ homines cogerentur apud pleroſque divites indumenta pro foribus relinquere, ſi vellent admitti: quod in Athenienſibus taxat Ariſtophanes in Pluto;

Ἀ'λλ' ὀχὶ φωράσων ἔγωγε εἰσέρχομαι;
Nonne furaturus huc venio?

Nunc autem à diætariis ad naucleros eo.

CAP. IX.

De Trierarchis.

NOn pro celebriori dignitate, ſed pro maiori numero nunc τριήραρχοι, i. *triremium præfecti* mihi ſunt tractandi, eo potiſſimum nomine, quod ſpem ſalutis non raro in re navali Athenienſes poſuerint. Numerum authores non præfiniunt, quoniam pro rei neceſſitate augebatur, aut minuebatur. Unum id tradunt, com-

communiter duodenos id muneris una obire ſolitos: quibus pacis tempore ſartum tectum navale præſtare incumbebat, belli vero etiam parere ducibus, & aliis præfectis: qua in re Veneti etiam imperatorem creant abſolutæ, & veluti Tribunitiæ poteſtatis, quibus in locis claſſis conducta fuerit. In civitate enim eo iure utitur. Trierarchorum, ſeu navarchorum, aut nauclerorum (nam pro eodem uſurpare has tres voces Græci ſolent, quanvis prima ab imperio triremium, altera navium, tertia à ſorte navium dicatur) erat præterea munus, ut propriis opibus & impenſis in Rempubl. collatis, naves triremeſque curarent, & refici, & conſtrui. Ad hæc præmonebant principes ſenatores urbis, ſi quid in re nautica eſſet unde Reſpub. in diſcrimen poſſet adduci, ſi per illorum curam ſuppleri non poterat. Re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

vera is ordo non magiſtratus (quanvis quidam Græci id tradant) ſed coactus ad contributiones civium numerus videtur: qui etiam hodie à Venetis legi ex mercatorum, & ſellulariorum, atque viliorum numero ingruente neceſsitate ſolet, non ut miniſtrent aliquid, ſed una ars, aut duæ, unius triremis impenſas perſolvant: unde maxima auri vis cogitur. Ærarium vero populare non modicum eſt in multis locis, quas ſcholas vocant, ubi ſub Iohanne, & Paulo, Antonio, Diva Virgine, religioſi civium, & plebeiorum cœtus fiunt. Hoc officii genus ſenſim labefactatum emendavit Demoſthenes, lege in illos lata qui eligerentur ad hoc munus: quod cum alibi, tum potiſsimum patet in oratione contra Æſchinem. Videte, inquit, viri Athenienſes, in Republ. adminiſtranda quot

vobis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

vobis commoda attulerim. quum viderem navale veſtrum labefactatum, atque divites collato modico ære à tributis immunes, eos vero qui mediocres, aut fere nullas haberent poſſeſſiones, rem familiarem in eo abſumere, indeque veſtram Remp. longe deteriori conditione fieri: legem tuli per quam divites quidem pro cenſus æſtimatione conferre coëgi quę iure debeant, pauperes vero ab iniuria vindicavi. Et paullo poſt clarius multo aperit. Prima legum conſtitutione ſedecim una triremis unius impenſis ſatisfacere ſolebant, ipſis quidem divitibus nil aut parum inſumentibus, egenos vero cives opprimentibus: Lege vero mea ſtatutum eſt, unumquemque pro ratione facultatum numerare: tumque viſus eſt qui primum decimam partem impenſarum triremis unius ſup-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

peditabat, poſſe duabus in ſolidum ſatisfacere. Unde antea non trierarchos ſe vocari volebant, ſed contributores. Oratio eiuſdem authoris in Androtionem fere tota eſt in hoc negocio declarando. Verum præter illa quæ iam ſcripſi, nil eſt diverſi, niſi quod ſolerent Prytanes corona aurea donari bene adminiſtrata re navali: qua negligentius curata, etiam ſi diligentiſſime cæteras officii partes abſolviſſent, privabantur. Latini etiam Græca voce appellant Trierarchos. Cic. act. 3. in Verrem; ubi de teſtimoniis contra illum agit, Qua de re, ait, Charidemum Chium teſtimonium propiore actione dicere audiviſtis, ſeſe, quum eſſet trierarchus, & Verrem ex Aſiæ decedentem, &c. Item ad ſenatuſconſ. Trebellianum. l. Seius. Seius Saturninus archigubernius ex claſſe Britan-

nica,

ica,teſtamento reliquit fiducia-
ium hæredem Valerium Maxi-
num trierarchum, à quo petiit
t filius, &c. Facile vincuntur
thenienſes à Venetis. Verum
ræter Novemviros, qui armis,
nnibus, & navali præſunt, nil
nihi ſcribendum reliquit Gaſpar
Contarenus Cardinalis patri-
ius Venetus. ita ample, & ele-
anter illius partes deſcripſit, ut
inci arte nequeat. De Turca-
um autem apparatu maritimo
opioſo egi in noſtra Turcica
Hiſtoria. quare ad cætera ve-
iendum.

CAP. X.

De undecimviris.

UNDECIMVIROS Græco vocabulo τοὺς ἕνδεκα dici ſoli-
os, quos etiam νομοφύλακας, at-
que ἐπάρχους, id eſt, præſides,

 nun-

nuncupabant , ex Polluce co-
ſtat. Decem-viri, inquit, ſingu
à ſingulis tribubus eligi ſo-
bant, quorum numerum aug-
bat γραμματεῖς, hoc eſt, ſcrib
Horum erat officium, fures co-
vincere, atque carcere iam d-
tentos iudicare: præterea pl-
giarios , quos ἀνδραποδιστὰς c
cunt, & item graſſatores, ind
mentorumque ſuppilatores, q
Græce λωποδύται dicuntur, co
victos pœna afficere. Quod
apud illos deprehenſi crime
diffiterentur,eos ad aliorum iu
dicum ſubſellia ſiſtebant: apu
quos ſi tormentis, aut teſtibu
faterentur victi, de pœna ſtatu
bant. Erant itaque veluti pœn
æſtimatores. quales ſunt hodi
in Gallia ii, qui præpoſiti Marc
ſchalorũ vulgo dici ſolent: qui
bus non abſimiles mihi viſi ſun
quos Turcæ Vaivod, & Vaivod
lar, numero multitudinis appe

lan

nt. Poſſunt enim omne nebu-
num genus comprehendere,
: iudicibus proximis reddere:
e pœna vero ſtatuere non poſ-
int. Tales ſunt vigilum præ-
ecti in tota Gallia, & ditione
enetorum, &, ut facile mihi
erſuadeo, ubivis gentium. Lo-
us ubi hi undecim nomophyla-
es iudicabant, νομοφυλάκιον dice-
atur: in cuius poſteriori parte
ſtium nomine χαρώνιον erat.
uo ad extremum ſupplicium e-
uci ſolebant ſontes, non ſecus
tque in caſtris decumana porta
tergo erat, qua deſertores, &
acinoroſi milites, ad pœnam
ducebantur. Demoſth. κατ' Ἀρι-
ογείτονος illorum meminit. ὅτε
δ', ἔφη, τὸ δεσμωτήριον διορύξας
πέδρα, τότε πρὸς γυναῖκά τινα
ρχεται ὀνόματι Ζωβίαν, ᾗ ἐτύγχα-
εν, ὡς ἔοικε, κεχρημένος ποτέ. καὶ
ρύπτει καὶ διασώζει τὰς πρώτας
ὐτὸν ἡμέρας, ἃς ἐζήτουν καὶ ἐκή-
ρυττον

ρυττον οἱ ἕνδεκα. Quum enim
fractis carceribus aufugit,
mulierem quandam Zobia
nomine divertit, qua aliquand
uſus fuerat: ea vero abſcondit,
ſervat primis diebus quibus u
decim-viri perquirebant hom
nem (Ariſtogitonem) atque p
præcones ſibi reddi ſatageban
Ex quo loco patet, ſtatim a dmi
ſo crimine illos perquirere,
comprehendere ſolitos: qua
merito notavit Suidas, hos νομ
φύλακας à primis differre, quo
illi iudices, hi populares co
gerent ſecundum legum præ
ſcriptum vivere, facinoroſo
que coërcerent. Adferam item
alium locum ex oratione eiuſ
dem Demoſth. in Timocratem

Ἐὰν δέ τις ἀπαχθῇ τῶν γονέων κακώσεω
ἡλωκὼς, ἢ ἀστρατείας, ἢ, προειρημένο
αὐτῷ τῶν νόμων εἴργεσθαι, εἰσιὼν ὅπη μ
χρὴ, δησάντων αὐτὸν οἱ ἕνδεκα, καὶ εἰσαγόν
των αὐτὸν εἰς τὴν ἡλιαίαν, κατηγορεί-
τω

δὲ ὁ βουλόμενος οἷς ἔξεστι. Si quis
ro denuncietur convictus in-
riæ parentibus illatæ, aut non
bitæ militiæ, aut qui in ea loca
quæ legibus non licet, ſe re-
perit, illum comprehenſum li-
ent undecim viri, ſiſtantque in
eliæa: (nomen eſt comitii, de
uo ſuo loco:) ubi ex his quibus
ge licet, qui volet accuſato. No-
hic omittere, qua arte Veneti,
uum illorum Capitales magi-
ratus non ſufficerent, magna
roſcriptorum nebulonum fu-
umque turba regionem ſibi ſub-
ectam liberarint. Sub finem belli
uo ad Ticinum pugnatum eſt,
ulta improborum manus, tam
b libertatem, quam ob impuni-
atem ſcelerum, undique exerci-
uum colluviem contrahendo
enetias ibant. Admiſſis itaque
lic multis ſceleribus quum ali-
uis ad pœnam perquireretur,
ciens ſe criminis reum ab advo-

cato-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

catoribus, ut vocant, ad quadra-
ginta viros criminales delatur,
fugienſque, lite peracta proſcri-
bebatur; ut undique Venetiæ ta-
lis peſtibus veluti obſiderentur.
Propoſitum eſt itaque præmium
proſcripto, quum præſentibus
teſtibus ademptum caput alte-
rius proſcripti offerret Reip., qui
tamen ille ingulaſſet. quo fiebat
ut quum illorum bona pars ſibi
mutuo eſſet nota, ſe ipſam con-
ficeret: pauci ius civitatis repe-
terent, hique munere eo donati
probos in poſterum cives age-
rent. Si illa lege in illos nebulo-
nes, qui poſt bella inſurgunt, &
furtis, ſtupris, cædibuſque Rem-
publ. totam labefactant, animad-
verteretur, aut ruſticis, ſua tuen-
do, illos cædendi fieret poteſtas:
quoties improborum audacia
vim legum ſuperat, ex uſu eſſet
Reipublicæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XI.

De Decemviris præſidibus, qui Græce προέδροι *vocantur.*

QUANVIS hi præſides in quingẽtum-viris, à quibus ecti erant, debebant tradi veluti na tractatione, tamen quia pri-ıum ſum maiorem numerum ı magiſtratibus ſecutus, quod-ue hi ſint longe celeberrimi, il-s particularem tractationem ervare viſum eſt. Ex quingẽtum rgo viris, ſingulis 10 tribuum, uinquaginta ſorte eligebantur, t item ex illis ſortito noſtri De-emviri, penes quos ſingillatim rat Reipubl. ſumma commit-enda. Verum rogaret aliquis, uomodo ſorte poſſit pro di-nitate eligi, quem ipſa com-nendat virtus? Facile, ut viſum

eſt

eſt in Venetis, conſtitutis p
mum ſorte electoribus, qui n
minarent, demum nomina
urnas coniecta cum ſuffrag
extraherent pro ſorte tribuun
in iuvenibus ἐν τῷ ληξιαρχικῷ,
eſt, in diario Reipub. ob nol
litatem adſcribendis. Iam di
electis L, ex ipſis item deligi d
cem, ſuffragiis tacitis, & fab
quæ res quum videatur maxin
ſortem habere, nullum virtu
aufert præmium, imo maxin
ſecundum eam iudicat. Ex ip
item decem ſelectis, ſeptem ta
tum officium præſidis aſſeq
poterant. Itaque inter illos D
cemviros omnium ſuffragiis el
ctos ſors ducebatur, ne ulli fier
iniuria, dum tres relinquere
tur. At quia is qui erat in m
giſtratu, dicebatur ἐπιστάτης, a
que πρόεδρος, præfectus & pra
ſes, omnes eo honoris voc
bulo gaudebant. Id vero ſum

mope

atim diarium promant, quod
dem faciat. Triumviri calcu-
atores Venetiis ſunt à publicis
ationibus. Nec Turcæ eo ca-
ent magiſtratu. habent enim
uum Barat emin, impenſis præ-
ectum, qui cum quatuor viris
ationes fiſci audit. Verum non
ociosum fuerit, ex oratione Æ-
chinis contra Demoſthenem &
Creſiphontem officium logiſta-
um amplius aperire. Primum
quidem, ait, lex iubet ſanctiſſi-
mum Ariopagitarum ſenatum
apud logiſtas inſcribi, rationi-
buſq; reddendis eſſe obnoxium.
Hicque vult, o Athenienſes, ſe-
cundum veſtræ ſanctionis præ-
ſcriptum, venerandi illius ſena-
tus dominum fieri Logiſtam.
Præterea quingentos viros vult
rationes magiſtatus ſui reddere.
Ita vehementer diffidit Reſpubl.
his qui rerum rationem non red-
didere, ut ſub ipſum ſtatim le-

gum exordium dicat, magiſtra-
tum rationi reddendę obnoxium
(nam ὑπεύθυνος, quod ait, & a-
ctive, & paſſive capitur, nempe
tam pro illo qui rationem exigit,
quam pro eo qui illam reddit)
non debere peregre proficiſci,
non habere ſuarum rerum pote-
ſtatem, non poſſe divis quic-
quam conſecrare, non manumit-
tere, non poſſe in ſumma de ſuis
rebus quicquam ſtatuere: ſed
omnes illorum facultates qui
Reipubl. rationes non reddide-
rint, oppigneratas Reipubl. vult
legiſlator. At dicet aliquis: Qui-
dam fuit in aliquo ordine, qui
nil uſquam nomine publico ac-
cepit, aut expendit. Etiam
hunc vult rationem reddere o-
portere. Verum qui poterit,
qui nil habuit? Iubet lex iſthuc
ipſum inſcribere: Nil uſquam pu-
blico nomine accepi, aut expen-
di. Immune quidem certe ratio-
nis

nis reddendæ in civitate nil debet eſſe. Subiungit paullo poſt: Oportebat te, ô Demoſthenes, ſecundũ patriam conſuetudinem permittere, ut logiſtarum præco proclamaret, Τίς βούλεται κατηγορεῖν; Quis vult accuſare? Hæc Æſchines. Cætera iam ante tradideram. Proculdubio ſi hæc lex tantam apud nos vim haberet, reprimerentur coactorum furta, electorum technæ, quæſtorum fraudes, iudicum ſordes, favores, oppreſſiones, ſi ſemel teſtes omnes admitterentur, propoſita tamen falſis teſtibus, & accuſatoribus, capitis pœna. Quot enim putas miſere laceratos, enecatos, ſpoliatos, de ſuo iure deturbatos, ea una de re mutire non audere, ſed altum cordolorem ægre premere, quod non eſt libere ſine forma accuſandi locus? unde innumeræ iniuriæ. At quis cuſtodiet ipſos

cuſtodes? Ad te, æquiſſime Cancellarie, tanquam iuris aſylum, niſi recurrant miſeri, actum de re illorum eſt. Logiſtas & vocabulo ſuo noverant Latini, reique publicæ curatores appellabant. l. Curator. C. de modo multar. Curator Reipub. (inquit Imperator) qui Græco vocabulo logiſta nuncupatur, mulctandi ius non habet.

CAP. XV.

De Cuſtodibus, quos Græci ἀντιγραφεῖς vocant.

QUos Græci ἀντιγραφέας dixere, Latini cuſtodes, aut Græca voce antigrapharios appellarunt. Aderant hi obſervatores his de quibus proximo capite egi, rationeſque omnes in diario ſcribebant: quod noſtri facere non ſolent in omni admini-

ſtratio-

ſtatione publica, pecuniarum præcipue. Æſchines κατὰ Κτησιφῶντος. Πρῶτον μὲν τοίνυν, ὦ Ἀθηναῖοι, &c. Primum quidem, ô Athenienſes, ſuffragiis eligebatur antigrapharius urbi, qui in ſingulis Prytaniis proventuum rationes populo recitaret. Ulpianus Tit. de admi. tut. l. Si plures. Dati ſunt, inquit, quaſi obſervatores actus eius, & cuſtodes. Suidas ait, τὴν γραμματεία καὶ ἀντιγραφεία eadem ſignificatione eſſe, fortaſſe iam degenerem linguam ſuo ſeculo ſecutus. vocant enim vulgari voce τὸν γραμματικὸν, ſcribam, & antigrapheũ, Græci omnes. Subiungit autem, primum acta ſenatus recitare ſolitum, alterum tranſcribere. Statim vero ſui immemor, palinodiam cantat, ſed in melius meo iudicio mutata ſententia. Alterum enim ait fuiſſe in ſenatu, alterum in publica adminiſtratione obſervanda; quod

& rationi, & hodierno rerum uſui apud nos eſt conſentaneum. In curiis enim omnibus eſt ſcriba qui calamo celerrime à iudicibus prolata excipit, quem γραμματέα nominare poſſumus. Alter eſt qui ſingulis accepti & impenſi publici rationibus adeſt cuſtos, aut antigrapheus. Verum & de ſcribis dicere ex occaſione operæ præcium videtur. Γραμματεῖς erant ſcribæ tres numero, ait Suidas, quos Romani à ſecretis dicunt, qui acta ſenatus ſanctiora tranſcribebant, ſervabantque. Cæteri tamen Græci volunt à ſingulis tribibus ſingulos fuiſſe: quod vero ſimilius eſt. Nam qui fieri potuiſſet ut tam ingens Reipublicæ moles, populuſque ſeditioni natus, tantum tres ſcribas haberet, quum tot eſſent iudicia, iudicumque ordines, quibus ipſis neceſſario aderant ſinguli? Æſchines κατὰ Κτησιφ. etiam

addit

addit ſcribas, ſolitos illorum nomina excipere, & ſervare, qui adminiſtratæ Reipubl. eſſent rationem reddituri: & quoad reddidiſſent, in publicis diariis conſervare. qua in re fere illis convenit cum noſtris. Nulla Reſpubl. mihi videtur illis carere potuiſſe. itaque nullam comparationem addere viſum eſt.

CAP. XVI.

De quæſtoribus illis quos Græci demarchos vocant.

QUos Græci δημάρχους nominant, an recte quæſtores vocare debeam, an ex vi verbi tribunos pl., quum apud nos tale exactorum genus inuſitatum ſit, neſcio. Videbitur ex officio vis nominis, & propria appellatio. Scribunt multi, fuiſſe decem numero, veluti tribunos pl.

aut ſingularum tribuum Duces: de qua ſignificatione hic non ago. Iulius Pollux ait, illos in locum ναυκράρων, ναυκλάρων, ναυκάρωνve (nam hoc nomen ita diverſum pro re eadem apud varios authores eſt) ſucceſſiſſe: fuiſſe vero in ſingulis tribubus XII partes, quæ ſingulæ ναυκραρίαι dicebantur, quibus ipſis ſinguli præerant demarchi, ναυκραρίαι autem ſingulæ tempore belli duos equites, & navem unam ſuis ſumptibus dare & ornare, illiſque ad finem belli ſumptum facere nomine Reipubl. debebant. Erant ergo ναυκραρίαι CXX, demarchi totidem, naves totidem, equites CCXL, quum belli ingrueret neceſſitas, ſine illis quę ab ærario publico petebantur. Curabant primo quæ ad ius naucrariæ pertinerent conſervari, ſarta tectaq; omnia haberi: unde quum crebro exigerent, erant

paupe-

pauperibus moleſtiſſimi, quum pro ratione ſoli, ædium, mercium, aut artis, ſolvere cogerentur. niſi enim ſolverent, ἐνεχυριάζοντο, id eſt, pignora capere, auctioneque diſtrahere ad ſummæ uſque rationem poterant. Ad illas moleſtias popularium alludit Ariſtophanes in Nebulis, his verbis,

Δάκνει με δήμαρχός τις ἐκ τῶν στρωμάτων.

Aliquis, inquit, *demarchus me mordet ex lecto.*

Indicat autem illa alluſio κόρειν, id eſt, cimicem, ut ait interpres, quod tenuioris fortunæ homines ſoleant continuis affici moleſtiis à coactoribus, non ſecus atque cimicibus noctu ſomnũ excutientibus. Locus ille alioqui non caret ardua difficultate, quomodo Demarchus unus poſſit ex culcitra ad mordendum prodire. Ut autem Demarchi mi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

nori popularium iniuria corraderent, deſcribebant in ſingulis regionibus (nec enim Athenę tantū Athenę fuere) atque agri Attici Provinciis quantum agri fertilis ſterilisve eſſet, demum quantum quiſq; poſſideret: (ut in illis indictionibus quas regales taleas vocant, in Gallia Narbonenſi fieri ſolet) demum pro poſſeſſionis ratione merciumque uſu exigebant: quod an ſit olim factum in tota Gallia, neſcio: id unum ſcio, ſi fieret, electorum ars eludi poſſet, qui à publicanis aut ditioribus accepta pecunia traducunt ſummas in alios pagos, aut impotentiores, aut æque afflictos: coërcerentur prærerea (niſi iam excogitaſſet contra illorum fraudes ſanctionem Poyetus Cancellarius) illi nobiles qui tenuiorum terras obnoxias regio cenſui, ſuis adiungunt, immuneſque reddunt. Præterea non pauci aut

compen-

ompendii, aut favoris gratia, illas, & cenſuum omnia genera onducunt, illaque nundinatio-e, pecuniæ publicæ non parum vertunt. Etiam negligentia il-a tranſcribendi ſoli contingit, ut ui inter ipſos parœcos ſunt te-uiſſimi, fere omnia perſolvant: ivites, qui alternis annis publi-ani ſolent eligi, ut ſummam ondum præceptam repræſen-ent, ſibi mutuo parcunt, atque ecundum proverbium, manu manum fricant: quapropter aut res fiſci ad certam pecuniam æſtimari, aut coactores omnium iudicio æquiſſimi delecti debe-rent perpetuo in officio eſſe, ne locus talionis in eos eſſet: aut communi popularium ſuffragio ſumma cõſtitui illis deberet; tum enim non facile fierent ſolitæ in-iuriæ. Verum longe amplius in ſecundo Reipub. Turcicæ vo-lumine iſta iam tradidi, quo re-

mitto

mitto lectorem. Poſt curata
illam pecuniam quæ erat imp
rata, ſecundo officio Demarch
eos iuvenes, quibus per ætate
liceret τῇ λήξει ἄρχειν, ſucceſſio
nem hæreditatemve adminiſtra
re, ἐν τῷ ληξιαρχικῷ, in diario vide
licet hæreditario, adſcribebant
quæ res magnam adferebat uti
litatem. Nam iunioribus, & re-
rum imperitis, non licebat rem
domeſticam, dum fingunt ſe vel-
le ſeorſum agere, decoquere,
& paternas, atque adeo frater-
nas & avitas opes abſumere. un-
de innumeræ lites apud nos ſca-
turiunt, non raro & cædes: ſum-
maque inopia multos per ſcele-
rum licentiam, quam in re pater-
na diſſipanda didicere, ad la-
queum adigi certum eſt. Deinde
quoties ſuper ætate oriebatur
contentio, (quod quum alibi fre-
quenter, tum maxime in magi-
ſtratibus dandis & accipiendis

erat-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

rat ſolitū contingere) diarium,
bi ſtatim nati ſcribi ſolebant,
dem faciebat veri. In qua et-
m maxime Poyeti prudentiam
dmirari licet, qui regiis ſanctio-
ibus curavit ut parœci curio-
es, ſeu vicarii, ſingulos ad ſa-
ram intinctionem oblatos in-
ntes in parœciæ diario adſcri-
erent. Tertia utilitas inde ma-
ans, erat tironum ad rem mili-
rem opportuna electio: ex qua
bſervatione hodie Turcæ, gens
lioqui non uſque adeo rerum
erita, perpetuo milite abun-
ant, ultraque ccc. hominum
illia delecta ſemper ex iuven-
te Græciæ habent, qua præcla-
ſſimæ orbis parti imperando,
oſtro capiti imminent. Sed de
is alibi commodius. Convo-
are præterea ναυκαρίας ſuas ſingu-
demarchi in urbem ad leges
ccipiendas ſolebant. Credide-
m ſane, eam appellationem eſſe
depra-

depravatiſſimam, quum vix,
iam dixi, inter duos authores
eo nomine conveniat: quamob
rem variorum authorum ſenten
tiam adferendam de ea duxi
eamque lectori excutienda
relinquere. Demoſthenes κ
τὰ Τιμοκράτους vocat ναυκρατικ
Μή ποτε, inquit, τὰ ναυκρατι
βέλτιον φέρηται ἐπὶ τοῖς ἀδικιανοῖς. N
forte naucratica, id eſt, r
tribuum, melius in Atticianc
procederent. Ariſtophanis i
terpres ναυκλάρους demarchos ap
pellat. Demarchi, inquit, ſcr
bebant in diariis eorum nomi
na qui Reipubl. debebant quip
piam. Ad hæc libellos lexiar
chicos apud ſe ſervare ſolebant
congregabantque populum a
leges quum opus eſſet accipien
das, quibus ipſis popularibu
eaſdem offerre ſolebant. Ari
ſtoteles autem de Cliſthene ait
(ſcribit idem interpres cum Har
pocra

ocratione) quod quum eſſet in
mma Reipub. authoritate, fe-
rit eodem eſſe inſtituto De-
archos cum naucratis, ſeu nau-
aris; qui à Solone creduntur
imum inſtituti. Hi pompam
Panathenaicis ornare ſole-
ant. Paullo mox ſubdit idem in-
rpres: Eſt autem Demarchus
em qui & ἐπώνυμος. diverſum
cæteris authoribus ſcribendo.
erum ex vocis ratione parum
rant. Verum Aſclepiades Alex-
ndrinus τοὺς κατὰ τὸν δῆμον ἄρχοντας
μάρχους vocat. ut vero ſcribit
emetrus Phalereus, Solon ma-
ima diligentia curavit conſtitui
emarchos, qui inter populares
rincipes eſſent, ſimulque quod
quum & iuſtum Reipubl. erat,
xigerent, darentve. Hæc in-
rpres, omnia in dubium relin-
uens: ex quo loco illius ingenii
urioſam oſtentationem, magis
uam acutum iudicium, licet de-
prehen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

prehendere. Harpocration a
Erat ναυκρᾶτις Aegypti emp
rium. Si vero legamus ναυκρ
ρικὰ, ſunt res Principum. Na
olim τὰς ἄρχοντας, id eſt, Principe
ναυκράρους appellare ſoliti eran
teſte Herodoto in decimoquin
to hiſtoriarum. Verba ſunt Ha
pocrationis, quæ indicant, et
Muſas habemus Herodoti, ta
men alia eum ſcripſiſſe, quę tem
porum iniuria periere.

CAP. XVII.

De quæſtoribus repetundarum quos Græci εὐθυνὰς dicunt.

DECEM erant εὔθυνοι, alia
χρεωσταὶ, debitorum exacto
res: κυβερνῆται, rectores: διορθω
ταὶ, emendatores: εὐθυντῆρες
directores: δικαστικοὶ, iudiciales
aut λογισταὶ, rationum magiſtr
vocari ſoliti: quos qui rationes
red

ǽdere cogebant, atque repe-
undarum reos agebant, non poſ-
im alio vocabulo, quam coa-
torum, aut quæſtorum repetun-
arum nominare. Hi à novem
rincipibus viris in maximis
naximeque urgentibus Reipub.
alamitatibus delecti, tributa po-
ularibus augebant, debitaque
mnia exigebant, unde χρεῶσται
icti, non quod deberent, ut vox
ommuniter notat, ſed quod exi-
erent. Vox enim χρεώστης & δά-
νειος licet frequenter paſſive ca-
iatur, hic tamen activa eſt, ut
c in Græco vulgari ſermone u-
raque voce utuntur. Illis erat
umerandum Reipub. pro ratio-
e accepti, reddita apud logiſtas
atione. Magiſtratuum alioqui
edaneorū rationes audiebant,
epetundarumq; agebant ſiquis
popularibus præter æquitatem
alarii quicquā accepiſſet. Cauſ-
a perperam obitæ legationis,

quam Grȩci παραπρεσβείας dicun
ſolebat apud eos dici : unc
διορθωταὶ ſunt vocati. Εὐθύνεις
porro dicebantur illi à quibus ra
tiones ab his expoſcerentur: pra
terea εὐθύνας διδόναι, dare ratic
nem, vel pœnam ſuſcipere. ind
illorum magiſtratus dici ſolitu
εὐθύνη, quum alioqui rationem
& pœnam ſignificet ea vox. Ade
ſe illis ſolebat ἐπιγραφεὺς, ſcriba
de quo egi : qui viritim om
nium popularium nomina ede
ret, cenſuſq; omnium rationem
promeret. Quum autem lis d
re fiſci apud illos oriretur, tun
ſiſtebant reos ad maiorum iudi
cum ſubſellia, pariter & eos qu
non eſſent ſolvendo : cuius re
Iſocrates contra Paſionem in
Trapezitico dat argumentum
verſus finem, ἔτι δὲ παρ' ὧν ἐχρυ
σώνησα ὑπ' ἐκείνου τὸν χρόνον πλείους
ἢ χιλίους στατῆρας. καὶ τὰ λοιπά. Inſuper
(eos, ſubaudi, in teſtimonium
vocabo

ocabo) à quibus ultra mille ſta-
eres precario accepi. ad hæc, in-
lictione nobis imperata, inſcri-
ptionibus variis factis, plus ego
x mei numeravimus, quam per-
grini: mihique maximam col-
ationem perſolvendã duxi. Pro
Paſione vero erat mihi opus in-
criptoribus, quod dicerem illum
tiam meis uti pecuniis. Hac-
enus Iſocrates. Deſcribebat
ero is ſcriba cum magiſtratu in
ποδόσιοις, id eſt, frumenti con-
ributionibus, ſuum cuique mo-
lum, ut in publicum horreum
nferretur. quam annonam qui
liſpenſabant, σιτομέτραι diceban-
ur: qui ſervabant, σιτοφύλακες,
nnonæ, ſeu frumenti cuſtodes.
ocus ubi ſervabatur, γαζοφυλάκιον.
Qui undique convehendam
n urbem curarent, σιτῶναι, fru-
mentatores, aut annonæ præfe-
ti, ἐκ τοῦ τὸν σῖτον ὠνεῖσθαι, ab e-
nendo frumento, dici conſue-

verant. Magiſtratus hi nobis paſſim Reipubl. contemptu neglecti, admodum ſunt neceſſarii. Eos habent ſumma in cura Venetiæ. Curam enim convehendi undique frumenti habent illi quos à providendo vulgo providadorios vocant : recondendi, ſervandi, & diſtribuendi, Duumviri, quos farinarios ea de re appellant, quod popularibus ſemper viliori precio iuxta eum urbis locum qui Rivus altus dicitur, diſtrahant, quam mercatores ſoleant: ut nebulonum, Rempub. labefactantium, fameque enecantium, avaritia coërceatur: quę non raro apud nos mediis in urbibus, pro pudor, uſque adeo invaluit, ut nonnunquam frumentum (quo in cumulum putrefacto, quæ peſtis poſſit eſſe tetrior, non facile dixerim) ob auri ſitim diutius conſervatum, & tandem putrefactum, aut defodi,

aut

aut in medium flumen coniici videas, quod centies centena hominum millia alere poſſet: & non tantum eximi ab uſu, quod per providentiam erat à natura donatum, ſed & elementa inde labefactata videmus. Habēt iidem & Duumviratum annonæ præfectum, qui curet opſonia convehenda. At ne quis cauſſetur, Venetiis tantum eſſe hos magiſtratus propter circumfuſum mare, ſunt nobis exemplo apud Turcas, quos barbariores, rerumque imperitos falſo credimus, ædiles, urbive præfecti, quos patria lingua Sſar Emin, id eſt, urbis præfectos nominant, qui ut popularibus ſit copia oryzæ, & frumenti, perpetuo curant, atque viliori precio diſtrahatur, neve ullum ſit illarum rerũ monopolium. Idem in exercitu curat Arpac Emin, hordeo quo illic qui aluntur, præfectus, ut abun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

de pabulum militibus adſit ad equos alendos. Tanto olim ſtudio Romani coluere rem frumentariam , ut ſine qua nulla Reſpub. incolumis eſt, ut alveos à ſingulis regionibus Aegypti ęre publico in Nilum ducendos curaverint, quibus frumenti ingens vis Alexandriam, ac demum Romam conveheretur: incredibilique ſumptu eos alveos ſervari curaverint, ea lege, ut ſi quis aggeres Nili qui erant alveorum ripæ, rupiſſet, capite plecteretur. Ager Bizacenus in Africa, Campania, Sicilia, & quęcunque olim regio frumenti ferax, tantæ fuit illis curæ, ut Provinciæ nomen inde habuerint. Sed ad σιτῶνας redeo, quo vocabulo uſus eſt iuriſconſultus dig. de mune. & honor. l. Munerum. Nam harum, inquit, ſpecierum curatores, quos ſitonas, & elæemporos Græci appellant, creari moris

eſt

ſt. Antequam Budæus noſtræ Galliæ ſuo ſeculo primum ornamentum, Græca illic repoſuiſſet, lba ibi papyrus erat: & interim atis habent noſtri Accurſiani, ſi onas contemnant literas, ſi non ſſe de pane lucrando, ut aiunt, dſerant. quid illic potuiſſent ro σιτῶναι, & ἐλαιέμποροι, comminiſci? At dicent, Etſi Græce criptum eſſet, non legeretur. Intit. enim de publ. iudiciis, ubi de ſicariis agitur, Accurſius, aut alius dignum patella operculum Accurſianus, ſcripſit pro commento, Hoc totum quod ſequitur, omittas. & alibi, Græcum eſt, legi non poteſt. Verum quomodo ſciret Græce, qui vix latina intelligat? qui ait bina eſſe quatuor: balucam, quæ vox aurum χρυσοταμιεῖον ſignificat, baiulans lucem: baſtagarios laniones, aut ut vocat becharios: topiarios eſſe foſſores, & alia ſexcenta. At eius

patet late impudentia in dig. de orig. iuris. Ulpianus voce σιτωνία Græce uſus eſt tit. de vacatio. & excuſatio. munerum, lege ſecunda; Sextumdecimum annum ætatis agentem ad ſitoniæ munus admitti non licet. quod vocabulum ſtatim in quandam urbem vertit audaculus Accurſianus. Non ita admodum differebant ab illis ſcribis quorum in ſitoniis mentionem feci, qui vocabantur λογόγραφοι, quaſi rationum ſcriptores. nam & loco ἀντιγραφέων ponebantur, quum alioqui vox illa oratorem verſutum, & quod Græce magis exprimitur, λογοδαίδαλον ſignificet, quo convitio ſe mutuo impetunt Æſchines, & Demoſthenes. Verum ad alia veniendum eſt.

CAP. XVIII.

De Lexiarchicis, Peripolis, & Ephebis.

QUONIAM iam ante in De-
marchorũ muneribus men-
ionem de iuvenibus feci qui in
iario, quod λεύκωμα, id eſt, al-
um, & ληξιαρχικὸν vocant, in-
cribi ſolebant: de illis nunc ſer-
no eſt abſolvendus. Antequam
τῶ λήξεων ἦρχον, id eſt, rei hæredi-
ariæ poteſtatem haberent, bien-
ium ſolebant circumire regio-
es limitaneas veluti tirocinia
rmorum meditando: tuncque à
ecimo octavo ætatis anno, quo
x ephebis excedere mos erat, ad
igeſimum, vocabantur περίπο-
οι, id eſt, circumitores, & ἔφηβοι
b ætatem, ἔφοδοι ob viam &
eregrinationem in qua verſa-
antur: etiam τῆς χώρας ἐπίσκοποι,

regionis inſpectores, non velut magiſtratus, ſed ut quum ingrueret neceſſitas, eſſent regionum, viarum, & locorum periti. Exacto demum biennio, veluti in præmium laborum dicebantur ληξιαρχικοὶ, qua iam dixi ratione. λῆξιν enim Græci ἐκ τοῦ λήγειν, id eſt, à deſinendo, hæreditatem dixere, quod ſcilicet ſtatim ab uno in alterum deſinat. Alioqui (ut ex Iſæo notavit Harpocration) λῆξις unitatis numero τοὔγκλημα, id eſt, accuſationem, ſignificat. Facta illis facultatum poteſtate, iusiurandum iſtud, quum inſcriberentur, in Agraulo, loco ſubdiali præſtare ſolebant.

Iuramentum Lexiarchicorum:

Armorum nunquam me pudebit. Ducem cui ſemel addictus fuero, nunquam relinquam. Pro aris, & focis ſolus, aut cum pluribus decertabo. Patriam deteriorem non reddam. Adverſus quan-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

uaucunque regionem decer-
ar, navigabo. Aſſentiar æter-
is iudiciis æquitatis, ſacriſque
m receptis parebo. aſſentiar
is etiam ſumma pace quæ plebs
ncte ſanxerit. Quod ſi quis
gibus non paruerit, eaſque
vertere volet, non permittam.
index vero ſeu ſolus, ſeu cum
nultis ero. Sacram patriam
emper colam. Hos hodie De-
narchos ſeu ἐν τῷ λευκώματι τοὺς νέους
γεγράφοντας duplici in officio
Turcæ habent, nomine vide-
icet Principis, & militum. No-
nine quidem Principis tertio,
quarto, aut quinto quoque an-
no: pro bellorum uſu ſingulis in
vicis & urbibus colliguntur ab
eis iuvenes ex toto loci unius
grege una compoſito, ut facilior
ſit in turba electio, pro virium
corporis, & formæ ratione: qui
delecti ea lege ne una domus
duos fratres exhibeat ad id mu-
nus,

nus, conductique Conſtantin
polim, ubi nunc regia eſt, in tr
claſſes rediguntur. Quos fo
ma naturæque indoles præſta
tior ornat, (quod in primis phy
ſiognomiæ periti in eam rem d
lecti curant etiam in primo d
lectu) hos Princeps ſeorſum a
hibitis doctis præceptoribus fo
mandos in re literaria ad perſua
ſionis uſque notionem, & re mi
litari, curat, donec nati ſint u
minimum xx. annos: (nam quum
eliguntur primo, ex ephebis ex
ceſſiſſe non licet, ſi in hunc nu
merum ſint adſcribendi:) tum ſa
tis exercitati nobilitate donan
tur, equiteſque trium generum
fiunt, Spachi, Selictari, Ulphe
gi. Secundi ordinis, Principis
hortos, quorum non tantum
ipſe, ſed & tota Turcia eſt ſtu
dioſiſſima, colunt, biremeſque
quibus Princeps vectari in mar
ſolet, agere Conſtantinopoli,

quum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

um Princeps adeſt, ſolent. ertius ordo, infelicium plane, tur divitibus, Principibuſque is, qui illos non raro totos to annos duriſſimis exercent oribus, interim ægre naturæ orum tenuiſſimeque ſatisfa- entes, donec quadam virtute incipibus ducibuſque belli in- teſcant, militumque numero ſcribi ſoleant. qua arte effe- um eſt, ut perpetuo milite undet Turca. Nec vero tan- m ad hæc munia deliguntur os parit Græcia, ſed & bello pti, emptitii, quacunque arte mparati, modo non ſit ine- a ætas, ſolent eum augere nu- erum, ſenſimq; creſcendo, qui on ſtatim munus equeſtre con- quuntur, fiunt Imghitzeri, inde lachi, cuſtodiæ Principis in- gilantes: poſtremo aut equites, t maioris muneris, donec rude onentur. Delectus Principis

ita

ita habet. Ut vero tam ingen
perpetui militis numero para
ſit pecunia, habent & ſuum del
ctum, quos iam bene geſtæ r
fama evexit. Nam ut præſer
eſt apud Turcas pœna ſocord
bus, alas ad virtutem facere ſol
ta, ita pręclarum aliquod facinu
aggreſſo ſtatim præmium adeſt
quæ ipſa ſunt duo maxima virtu
tis excitandæ fundamenta. Præ
ter decimas, quibus olim eccleſi
Græca dotari potiſſimum ſole
bat, etiam militibus, hiſque quo
Princeps evectos cupit, militiæ
que paratos, maſculæ ætatis, i
univerſis Provinciis, quemqu
tamen ſuo iure, ius inquirendi e
permiſſum, ut quotquot ex ephe
bis excedunt, & ut proprie ma
gis Græce efferam, ἀπερματίζουσ
quotannis 25. aſpra perſolvant
qui uxorem duxere, xxx. qua
induſtria facile trecenta homi-
num millia quotannis alit. Indi

ctio

tio ſola venit ad Principis æra-
um. Cætera, quomodo ſcili-
et poſſit dignoſci qui ad nubi-
m acceſſit ætatem, acceptique
impenſi rationes omnes, tra-
avi in ſecundo rerum Turcica-
um libro. Sed nimis ſum di-
eſſus ab incepto τῶν ληξιαρχικῶν.
oc nomen fuit ſexviratus, cui
oteſtas erat quoties magna co-
erentur, eligendi xxx. viros
badiuvas, qui omnes funiculo
nnabari tincto populares in au-
endis legibus ſenatuque ad-
ndo ſocordes impeterent, no-
rentque: qua nota per negli-
entiam accepta mulctabantur:
de parœmia de illis efferri ſo-
a qui pœnæ timore, non amo-
virtutis in officio eſſent, σχοινίον
ύγουσι μεμιλτωμένον, id eſt, Funi-
lum fugiunt minio rubricave
nctum, aut ut Eraſmus vertit,

Vitant ſinopi collitam reſtim ru-
bra.

Tale

Tale genus hominum frequen
in urbibus eſt, quos niſi vis le
gum, magiſtratuſque diligentia
coërceat, in officio nunquar
contineas. Ariſtophan. ἐν ἀχαρ
νεῦσι·

> Οἱ δ' ἐν ἀγορᾷ λαλοῦσι, κἄνω κ
> κάτω
> Τὸ σχοινίον φεύγουσι τὸ μεμιλτω
> μένον.

id eſt,

> *Illi in foro nugantur, ac mod*
> *huc, modo illuc*
> *Funiculum fugiunt cinnabar*
> *tinctum.*

Ab hac dictione σχοινίον quoniar
multa verba ſcitu non indigna
à nemine (quod equidem vide
rim) explicata, veniunt, viſun
eſt ea addere, explicareque
Σχοινίζειν itaq; eſt circum ſcribere
finire, dividere, ſolum dimetir
veluti in locorum, finium, hære
ditatiſve deſignatione agrimen
ſores ſolent: qui etiam loquend
modu

nodus Hebræis atq; Chaldęis (à
quibus ut diſciplinarum lingua-
umq; primis authoribus Græci
nulta accepere) eſt familiaris: ut,
חבלים נפלו לי בנעימים Cha-
belim naphlu li banehimim. id
ſt, Funiculi acciderunt mihi pro
otis. aut ut vulgata habet edi-
io, Funes ceciderunt mihi in
præclaris. quæ vox prophetæ re-
jii eſt, adſerentis, nil ſibi non fu-
urum gratiſſimum, quod Deus
præſcripſerit. Verum de illis lo-
utionibus ample ſcripſeram an-
equam noſtræ tractationes de
inguarum varietate, ac noſter de
orignibus liber ederetur: quæ
uum extorquerentur iſta ma-
gis quam prodirent, viſum eſt
ervare in alium locum. Περιχοι-
ζω item circumſcribere ſignifi-
at, inque unum ducere. Pollux:
τὸ δὲ δικαστήριον (τὸ ἐν ἡλιαίᾳ) πε-
ριεσχοινίζετο, τοῦ μὲν βασιλέως περισ-
[illegible]ειλαντος, τῶν δὲ θεσμοθετῶν

L πλη-

πληρέντων. καὶ τὰ λοιπά. Tribu
nal vero Hæliæum circumſcri
bebatur, lege quidē id iubent
theſmothetis autem implenti
bus. Quinquaginta pedes ill
circumſcriptio diſtat à iudicu
loco, ut miniſtri ſubſiſtente
obſervarent ne quis adeſſet qu
jusjurandum non præſtitiſſe
Valvæ porro iudicii vocabantu
κιγκλίδες, non abſimiles illi
quas καγκελλάτας dicunt. De
moſthenes κατὰ Ἀριστογ. ὧν ἓν ἢ δύ
ἐρῶ παραδείγματος ἕνεκα τὰ γνω
ριμώτατα· τὸ τὴν βουλὴν τοὺς πεν
τακοσίους ἀπὸ τῆς ἀσθενοῦς ταυτησ
κιγκλίδος τῶν ἀπορρήτων κυρίαν εἶναι
καὶ μὴ τοὺς ἰδιώτας ἐπεισιέναι· τὸ τὴ
ἐξ ἀρείου πάγου βουλὴν, ὅταν ἐν τῇ βα
σιλείῳ στοᾷ καθεζομένη περισχοινίση
ται, κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἐφ' ἑαυτῆ
εἶναι, καὶ ἅπαντας ἐκποδὼν ὑποχωρεῖν
Quorum (inquit, de ordinum
maieſtate agens) unum atque al
terum dicam exempli cauſſa, ea

qu

ie notiſſima. Primum, quod
uingentorum virorum ſena-
s ab iſtarum tenuium val-
rum limite tantum ſecretiora
actandi ius habet, nec privato
iquam licet tum illuc introire.
terum, quod Ariopagiticus
natus quum in regia porticu
nſederit, (locus erat Athenis)
ngregatuſque omnino fuerit,
o ſilentio illic eſſe, atque o-
nes ſecedere neceſſe eſt. Ἀ'ποχει-
ειν contrariæ eſt ſignificationis.
m expellere proſcribereque
nificat: quod idem orator in
dem aderſus Ariſtogitonem o-
ione aperit, vocans Ἀ'ειςογεί-
πᾶσι τοῖς ὄπὶ τῇ πόλει δικ ϛοις ἀπε-
ιϛαδίον, cui omni civitatis iu-
eſt interdictum. Verum quia
dæus de eius ſignificationis
ietate in commentariis lin-
æ Græcæ egit, de illo dicere
plius ſuperſedeo. Περὶ ἐξηγητῶν,
eſt, de aruſpicibus de cœlo ſer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

vantibus , deque magiſtratib
res ſacras,ludos,myſteriaque a
miniſtrantibus, hic egeram , ſ
quia erant parum apta illa hoc
loco, viſum eſt ea in opus ali
differre.

CAP. XIX.

De novem-viris una, quos ἄρχοντ Græci, id eſt, Principes dicunt.

CELEBERRIMI Athen
erant οἱ ἐννέα ἄρχοντες, no
vem Principes, qui eligi in ea
functionem non poterant n
præſtito hoc iureiurando, Eſ
tam à patre quam à matre gen
te Athenienſes, taleſque iam a
avis, abaviſque, atque atav
agnoſci. Rogabantur præter
an αὐτόχθονες eſſent, id eſt, ind
genæ, an à quibuſdam aliis po
pulis olim traxiſſent originem

quo

uod & Veneti in agnoſcendis
obilitatis liberis factitant. De
eligione, ſi eſſet ipſis Ζεὺς ἑρκεῖος,
uppiter penetralis, tutelariſve,
πόλλων πατρῷος, Apollo avitus
uthorve. De vita anteacta, ſi
a parentes beneficia contuliſ-
ent, ſi pro patria, aris, focis,
rma fuiſſent ab illis ſumpta, ſi
ublicis honoribus, meriti in
Rempubl. collati ergo, donati a-
quando fuiſſent. quas notas
onſequuti admitti poterant,
non aliter. Hæc illos interroga-
bant Ariopagitæ in regia porticu,
quę paullo ante tradita eſt. Exhi-
bito primo iureiurando, hoc ſe-
cundum addebant, Se perpetuo
ſervaturos leges, auream ſtatuam
nunquam pro quantumvis in
Remp. magno beneficio poſtu-
laturos: non δωροδοκήσειν, id eſt,
ſordes & quæſtum iudicii cauſſa
ſectaturos. qua data fide, in Acro-
polin Athenienſium arcem à ſe-

natu, ubi ibidem jusjurandu
repeti moris erat, deducebantu
Non abſimile à ſenatu Vene
ſolitum eſt ei fieri qui claſſis el
ctus eſt imperator, quem Prov
dadorium vulgo dici, expoſitu
à me eſt prius, diverſo tame
longe ſacramento. Is enim pr
ſpecturus rebus bellicis, annon
ac claſſi eſt: illi legum vim adm
niſtrare ſolebant. Ubi in arcer
excepti erant, quanvis omne
ἄρχοντες dicerentur, tamen θε
σμοθέται, unus ἄρχων ἐπώνυμος, d
quo dixi, alter βασιλεὺς, id eſt
Rex, tertius πολέμαρχος, magiſte
militum dici ſolebat: de quibu
ipſis ſingillatim ſum modo di
cturus.

CAP. XX.

De Eponymo.

AB Eponymo τὰ διονύσια, id
eſt, Bacchanalia, & θαργήλια,
d eſt, Apollini & Dianæ ſacra,
nde θαργηλιὼν menſis Aprilis di-
tus eſt, adminiſtrari conſue-
erant. Lites τῆς κακώσεως (qua
oce primo lites quæ inter vi-
um & uxorem acciderent, ſe-
undo mutuæ inter parentes a-
tiones aut liberorum ingrato-
um erga progenitores, & item
lura, quæ in tractatu de actio-
um vocabulis tradere decrevi,
gnificantur) audit, atque iudi-
at: pœnam τῆς παροινίας, id eſt,
niuriæ per temulentiam illatæ
atuebat. Illius curæ commit-
ebantur orphani, ad quos de-
endendos tuendoſque, ἐπιτρόπους,
utores viros, ſingulari inte-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

gritate, deligere ſolebat, qui ius etiam inter legitimum & inſtitutum hæredem dicere ex officii ratione ſolèbant. Hos Græcia τῶν ὀρφάνων ἐπιτρόπους, id eſt, orphanorum tutores, ut ab his appoſita dictione differrent, qui χηρῶν ἐπίτροποι, viduarum defenſores dici conſueverant, vocare ſolebat. Poſtremi viduas quæ poſt mariti mortem gravidæ remanſerant, diligentius conſervabant, atq; poſthumis proſpicere ſoliti, curabant, viduas pupilloſque diario indictionum eximi, publiciſque contributionibus liberari. Qua in re quam ſimus negligentes, id ſatis monſtrat, quod nullus ad id munus magiſtratus peculiaris deligi ſolet: & præclaris interim verbis pietatem intonamus, in qua exercenda facile non tantum à Muhamedicis, ſed & ab ethnicis vincimur. Ἐπίτροποι alioqui ſi ſine adiecta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ſia voce acceperis, cuivis nego-
io præfectum notabit. Iam ſu-
ra docui, faſtorum ſeriem, re-
umque geſtarum memoriam, ab
oc eponymo magiſtratu nota-
 ſcriptis publicis privatiſque
olitam : quod verum ſemper
rat, niſi quod in ἀρχαιρεσίας,
l eſt, magiſtratuum electione,
ıb anni Principio fieri ad ali-
uot dies ſolita, ita ſupputabant,
ρὶ πρώτης πρυτανείας τῇ δεκάτῃ ἢ ἑν-
εκάτῃ, primæ prytaniæ deci-
na, aut undecima. Cicero mo-
em Græcorum exprimere libro
le fato voluit. Morietur, in-
quit, Epicurus, quum duos &
exaginta annos natus vixerit
Archonte Pythorato. Voluit &
genitivum Græcorum in ablati-
rum Latinorum transferre Grę-
co vocabulo. Proprie itaque
licebatur ἄρχων ὁ ἐπώνυμος, id eſt,
Princeps unde res geſtæ ra-
ionem temporis, nomenque,

acciperent. De eponymis ſta tuis iam ante ſcripſi. Ἀρχὴ ἐπώνυμος nomen erat magiſtratus il lius. Unum nolo omittere, quod hi ius civibus tantum dicerent, in iiſdem vero cauſſis πολέμαρχος in quilinis.

CAP. XXI.

De Rege.

BAΣIΛE'A, regem, ſacrificulum interpretatur Livius: unde poſſumus cōfirmare, (quod ſæpius expoſui) Romanos non tantum legum exemplum à *Greçis* expetiviſſe, ſed & Reipubl. imaginem hinc ſumpſiſſe. Quemadmodum enim hi rege ſacrificulo ſacra fere omnia adminiſtrare ſolebant, ita nomine ſacrorum prima erat Athenis authoritate Rex. Prima enim muneris dignitas illi erat, quod τὰ ἐλευσίνια

καὶ ληναῖα Cereri & Baccho ſa-
ra à ludorum curatoribus fieri
ro moris uſu curaret. In ſin-
ulis enim ludis Athenienſes
uos χορηγοὺς, id eſt, choragos, ſeu
diutores, habere ſolebant, qui
on tantum (ut iam à me eſt no-
atum) præerant ludis, ſed & libe-
alitate pro opũ ratione in Reip.
mpenſas utentes, de ſuo non pa-
um inſumebãt, eo ſolum nomi-
e, quod illorum eſſent præfecti,
uemadmodum in certaminibus
θλοθέτ), munerarii, athletis par-
im ex ſuo, partim ex publico ęre
ræmia proponebant. In cho-
agorum munere & privilegiis
periendis tota Demoſthenis in
Mediam oratio verſatur. ſiquis
taque copioſius de illis legere
upiat, illam legere poterit. Ho-
um exemplum in myſteriis (ita
ragœdias, comœdiaſque vul-
ares, quæ vitas heroum pro
hriſto paſſorum perſonatis ho-
minibus

minibus plebeiis exponunt, vulgo dicunt) frequens uſque adeo eſt, ut multi inde rem familiarem, dum lucello inhiant, decoquant ampliſſimam. Athlothetarum exempla crebra ſunt in ſingulis urbibus, quæ aut iactu baliſtæ, ignei tormenti, arcus, aut etiam palæſtrę, exercitatione militem exercent. Curabat præterea noſter ſacrificulus ſacra τὰ ἐπὶ λαμπάδι, quæ videlicet ad lampadem fierent. Quæ vero ea eſſent, quave ratione obiri ſolita, ita ſcriptum reperio. Tria, ubi ſemper lampadis uſus erat, feſta Athenienſes habuere, ἀθηναῖα, ἡφαιστεῖα, προμηθεῖα, Minervæ, Vulcano, Promotheo. Suidas ait, Iſtrum ſcriptum reliquiſſe, quod quum Athenienſes ſacra Vulcano facerent, lampadem excogitaſſent: ob cuius rei memoriam perpetuos illi ludos conſecrarint, in quibus uſus ſemper

[...]er eſſet lampadis. Ut vero gra-
[...]iam referrent etiam prudentiſſi-
[...]næ artium inventrici Palladi,
[...]temque Promotheo primo ſu-
[...]prema literarum memoria ar-
[...]ium variarum inter homines
[...]propagatori; ſanxere ut pariter in
[...]llorum ſacris eadem lampade
[...]poſteri uterentur. Quæ quum
[...]altius contemplor, ut non poſ-
[...]ſum ſatis admirari, quam nullam
[...]fere ob rem, aut vilioris, & quam
[...]facile rideas artis excogitatio-
[...]nem, leviter, temereque, ne di-
[...]cam impie, credula nimis anti-
quitas multa hominum monſtra
in deorum numerum repoſuit, ut
oſtenderet, religiones illas opi-
nione, non veritate nixas: ita ve-
hemens mihi ſubit illorum è di-
verſo admiratio, qui ſemper per-
ſuaſum habuere, nil boni in hac
vita ſine lumine atque admini-
culo cœleſti ſe poſſe conſequi:
quod vehementer illorum refel-
lit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

lit amentiam, qui ſine providentiæ munere res iſtas bene gerere poſſe credunt. Peractis ſacris, etiam controverſias quæ illorum cauſſa inter gennetas oboriebātur, dirimebat. Qui eſſent γεννηταὶ, ex Harpocratione ſubdo. Γεννηταὶ, inquit, ſunt eiuſdem generis, familiæve participes. Quum enim Athenienſium populus eſſet in certas partes diviſus, maximæ, ut diximus, φυλαὶ, id eſt, tribus vocabantur. quarum ſingulæ trifariam partitæ τριττύς creabant. quæ etiam φρατρίαι dici ſolebant, ἀπὸ τοῦ φρέατος, à puteo videlicet, cuius erat in eadem vicinia communis uſus. (dixi iam in demarchis, etiam quamlibet tribum propter nautica munia in duodecim partes ſeu ναυκραρίας partiri.) quælibet vero φρατρία (perſequitur Harpocrat.) ſacrorum gratia in triginta partes diviſa creabat

γένος,

ὑός, nongenteſimam populi A-
henienſis partem: cuius ſingu-
patresfamilias γεννηταὶ vocari
olebant: inter quos ius de ſa-
rorum adminiſtratione dicebat.
ubdit idẽ author, Iſæum in ora-
ione pro Apollodori hæredita-
: συγγενεῖς, & γεννητὰς, voca-
ulo abutendo, eoſdem dixiſſe:
hilochorum præterea γεννητὰς
nterpretatum ὁμογαλάκτας, qua-
collactaneos dicas. De cæde
auſſas, quas ex præcognitione,
ut ex occaſione rei obvii, præoc-
upare poterat, in ſenatum Ario-
agiticum introducere ſolebat:
bi vero reos ante tribunal ſtitiſ-
et, depoſita corona ipſis Ariopa-
itis aſſidebat, ſentẽtiam pro ra-
one criminis primus dicturus.
d hæc rerum inanimatarum
auſſas, verbi gratia de dãno ab
bice in via publica dato, de rui-
a ex tigno communi, maceriis,
dibus ruinam minantibus, &
huiuſ-

huiuſmodi, audire ſolebat, qu
que teneretur earum nomine, i
dicio declarare. Qui ille erat ſ
crorum Princeps. De vocabu
quo illum honoris ergo Athen
donarent, deque cæteris ſacr
rum rerum curatoribus, parit
de ludis, feſtis, & huiuſmod
plura hoc in loco ſcripſeram, q
etiam ipſa commodius in ſuu
ordinem operi peculiari ſerva
viſum eſt.

CAP. XXII.

De Polemarcho Tribuno militum.

TΩ͂N δ' ἀρχόντων τρίτος ἦ
πολέμαρχος. Principum tertiu
erat polemarchus: qui quo voca
bulo melius Latine dici poſſit, et
iam officii explicatio planum fa
ciet. Præerat primum Diana
& Martis Enyalii ſacris, ob ear

rem

em, quod hi potiſſimum rebus
ellicis præire crederentur: quod
Homerus epithetis appoſitiſſi-
mis expoſitũ reliquit, dum illam
χέαιραν, hoc eſt, telis gauden-
tem, hunc ἀλλοπρόσαλλον, μιαιφό-
ν, τειχεσιπλήτην, id eſt, incon-
ſtantem, homicidam, murorum
urbiumque everſorem vocat.
Certamina etiam ἐπιταφικὰ or-
nari & diſponi curabat polemar-
chus. Erat olim præclarus Athe-
nienſibus mos, ut, quotquot in
bello pro patria fortiter occu-
buiſſent, eos in diario adſcriptos,
hominum & rerum ab illis prę-
clare geſtarum crebra recitatio-
ne, celebratione, & gloria, præ-
ſente univerſorum civium coro-
na, poſt tam felicem mortem, lu-
dis & celebritate publica cele-
brarent, certaminaque à iuven-
tute fierent, quæ dicerentur ἐπι-
ταφικὰ, id eſt, ſepulchralia, in qui-
bus ipſi iuvenes gloriæ cupi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ditate ad rem bellicam, morti
contemptum, amorem Reipubl.
uſque adeo beneficiorum in ſ
memoria inflãmarentur. Quam
vis enim virtutis præmium vi
bonus in conſcientia, minus per
fectus in gloria ponit, tamen ve
rum eſt & illud Silii,

Nec reperire licet multis è milli
bus unum,
Virtutem precium qui putet eſſ
ſuum.

Qui itaque gloriam è rebus hu-
manis tollit, is virtuti alas præci-
puas adimere videtur. Tribus e-
nim illa rebus potiſſimum alitur:
unica gloria in magnis viris, cu
præmium accedit: in tenuiori-
bus, & quos non uſque adeo
incitat, formido, & præſens
pœna, illam in improbis inſerit:
qui non raro inde habitum fa-
cultatemque ad duo prima ſibi
comparant, ut iam ſcilicet non

inepti,

inepti, præmio digni ſint: quo
evecti, in gloriæ cupiditatem,
queillos in virtute retinet, tranſ-
eunt. Præſcribi præterea à Po-
lemarcho ſolebant cantilenæ &
verſus quidam, in laudẽ defun-
ctorum, & virtutis: qui ipſis
iuvenibus decantandi in ludis
publicis dabantur. Qui ordinem
in bello reliquiſſent, qui immi-
nente periculo fugiſſent, (quæ
crimina λειποταξίου & ἀποστασίου vo-
cant) eos ad ſenatum Ariopagi-
ticum deferebat condemnandos.
Singulis tribubus manubiarum
partes dare: inquilinos qui ſine
cenſus perſolutione aut vade
Athenis agerent, multare; ius in-
quilinis, & ἰσοτελέσι, id eſt, po-
pulis, fundis civitateq; donatis,
dicere: legatis proſpicere: in sũ-
ma, rei militaris & inquilinorum
omnia tractare terminareque
conſueverat. Scribunt non pau-
ci authores, & urbis claves ad
 cum

eum deferri noctu ſolitas, portarumque cuſtodiam tradi: quod munus in liberis Galliæ civitatibus illorum eſt quos vulgo Maiores vocant. Verum quia is rei militaris ſummam habuit, volo hoc in loco cæteros belli Duces attingere.

Cap. XXIII.

De militaribus officiis.

SUBERANT πολεμάρχῳ duo ἵππαρχοι, equitum magiſtri, ut refert Harpocration Ariſtotelem in Athenienſium politia ſcriptum reliquiſſe: quibus non tantum equeſtris ordo, ſed univerſus quo in loco erant pareret exercitus neceſſe erat: alioquin animadvertere in facinoroſos imperiumque detrectantes ſtatim licebat. Curabant præterea, ne quis ab Ordine aut à Duce ſe-

ce ſemel delecto recedere, indicta cauſſa urgente, ſine illorum permiſſu, pœna capitis, auderet: ut modum in victu & cultu ſervaret: ne ſe ſarcinis graviorem victumque redderet: ne iniuriam popularibus inferret: & cætera huiuſmodi militibus præſcribi ſolita. quibus in obſervandis mirum quam ſimus ſocordes. Sobrietate, continentia, obedientia olim Galli non tantum Europam totam ſubegere, ſed & Aſiam totam incurrendo terruere: nunc venus, ingluvies, ebrietas, pervicacia, Ordinis & Ducis contemptus, furta, cædes, rapinæ propriorum civium & popularium, nos deliciis involventes, in contemptum vertunt. ſi interim à Duce viro probo expetatur pœna de eius milite, audet turbas & factionem excitare; ſe abducturum ad alium plures, comminati: & hæc patimur: unde inulta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ſcelera illos furcis quotidie re-
ſervant. Verum fruſtra queror
capita non infrequenter ſunt mē-
bris deteriora. Hoc tam dif-
ficile, tamque laborioſum mu-
nus per ταξιάρχους, id eſt, ordi-
num præfectos, obire ſolebant.
Hi enim ordinum duces, cen-
turiones, decuriones, levioriſ-
que armaturę milites, in ordinē
cogere ſolebant, quod Græci
παρατάττειν dicunt. Erant Athenis
& decem φύλαρχοι, id eſt, Tribuni,
tribuumve præfecti, quos qui-
dam ſcribunt (quibus non facile
aſſentior) hipparchis præfuiſſe.
Diverſum vero me ſentire De-
moſthenes facit Philippica I.
οὐκ ἐχειροτονεῖτε δ' ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα
ταξιάρχους καὶ στρατηγοὺς, καὶ φυλάρ-
χους, καὶ ἱππάρχους δύο; τί οὖν οὗτοι ποιοῦσι;
Nonne elegiſtis ex vobis decem
ordinum prędectos, ac duces, tri-
buumque prędectos, & magiſtros
equitum duos? hi igitur quid fa-
ciunt?

iunt? Voces diverſæ, muneris
iverſitatem ſignificant, & ex or-
ine dicendi, functionis ſeriem
nonſtrant. Ἱππεῖς porro, id eſt,
quites illi, quibus ἵππαρχοι præ-
rant, quotannis ἱππάδα, id eſt,
acra equeſtria perſolvere ſoliti
rant. Voce φυλάρχου Græca uſus
ſt Cicero in epiſtolis familiari-
us. Verum ab hac tractatione,
nihi parum cognita de experien-
ia, recedo, ne idem mihi con-
ingat quod olim ſapientiæ pro-
eſſori in Græcia Phormioni a-
ud Hannibalem contigit. quum
ræclare enim, ut literæ huma-
iores nullius rei quantumvis
bſtruſæ expertes illum docue-
ant, de re militari ex arte diſce-
taſſet, Pœnus ſubiunxit, multos
è quidem deliros ſenes ſæpe vi-
iſſe, ſed illo uno qui magis de-
iraret, vidiſſe neminem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XXIV.

De ſex Theſmothetis.

VELUTI ſumma capita in iudiciis ſex Theſmothetæ cum tribus iam ſcriptis, tribuum duces, equites, equitumque magiſtros, eligere ſolebant; alioqui horum præcipuum munus erat, in iudices, legum præſcripto non utentes in iudiciis, veluti cuſtodum totius Reip. & obſervatorum, ſeveriſſime animadvertere: ita loco illorum ſane nos regios procuratores & advocatos habemus, ſed apud quos non raro ἡ χεὶρ τὴν χεῖρα νίπτει. Seorſum porro Senatum extra præſcriptũ iure aut conſuetudine tempus cogere poterant: quod quanti eſſet muneris, quantæque authoritatis, ut hodie ſatis patet, ita Romani magno docuere argumento.

ento. Licebat enim apud eos
ntum dictatori, conſuli, præto-
, & in ſumma rerum difficulta-
Tribunis tam militaribus,
uam plebeiis, id efficere. Habi-
ſenatu, illius acta ſignificari
opularibus curabant. Litem
tendere præterea ſolebant in
os magiſtratus qui nondum
mnium ſuffragio examinatam
egem promulgaſſent, quam
ctionem παρανόμων γραφὴν vo-
ari iam ſupra in nomophylaci-
us notavi. Erant enim ſingu-
ares legum vindices. Populis,
undis præterea, qui Athenien-
um iure uterentur, ius præſcri-
ere, in falſos teſtes pœnam ſta-
uere, talionis pœna falſum accu-
atorem plectere, iudicibus ſin-
ulis cum proedris ſedes hono-
is loco deſignare, illorum fuit
nuneris. Hoc munus in con-
tituendis iudicibus probe obſer-
ari à Quatuorviris præſidibus

 apud

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

apud Pariſios videmus, aut, ſi alii non ſint, ab uno, qui curiæ præſideat. Sunt enim apud nos, præcipue Pariſiis, (quũ alioqui in Gallia ſit cõventus Rhotomagenſis, Burdegalenſis, Toloſanus, Gratianopolitanus, & Divionenſis) plures ut vocant cameræ, quæ ſubſellia non male vocari credo, à quibus varios iudices quotãnis dari certum eſt. Alibi enim cauſſæ civiles, capitalia alibi crimina, alibi quęſtio rerum fiſcalium tractatur. Iura Principum alii, multas alii exigunt. quæ proſequi, eſſet aliud opus, ſi pro materia dicatur. Verum hæc me admonent ut ſubſelliorum Athenienſium loca nunc attingam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XXV.

De tribunalibus, ſubſelliiſve, in quibus Athenis ius dicebatur.

UT clarius ſingula appareant, Demoſthenis omnium doctrinarum Principis ex oratione κατ' Α'ριστοκράτους ſententia mihi primum in medium adferenda videtur. Illa enim lucem ſequentibus maximam adferet. Ubi ergo in memoriam ipſis Athenienſibus illa publica commoda retulit, quibus illi fruerentur quotidie, qui civitatis iure utebantur, quorumq; Charidemus, (in quẽ partim ea oratio ſcripta eſt) ſi ſecundum Ariſtocratis decretum, ipſum Athenienſes recepiſſent, particeps eſſe poterat, ait: Varia quidẽ certe ſunt apud vos ô Athenienſes commoda, qualia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

non temere alibi reperiatis: in
quæ unum illud præcipuum e
non minus celebre, quam ven-
randum, Ariopagiticum trib
nal: de cuius dignitate ſi qui
quam orationis copia dicere c
nabitur, (tam varia, magnaq; c
illo tum ab antiquis tradita, tu
noſtra memoria cognita ſunt
tanta ſe dicendorum moles off
rat, ut de nulla alia re maior. quo
rum tamen ipſorum exempli gra
tia unum atque alterum adfe
ram in medium: utque prim
ab antiquis eſt traditum, refe
ram. Dii ipſi ſenſerunt, illic po
tiſſimum cędis iudicia peragi de
bere, (ita fama eſt) ibique potiſ
ſimum iudices fuere. Neptunus
pro Halirrhothio filio adverſus
Martem id teſtatur. Duodecim
dii iudices inter Oreſtem & Fu-
rias illic ſententias dixere. At
iſta antiquiora videntur. Venia-
mus ergo ad recentiora. Tanta
huic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ic ſenatui reverentia, tanta eſt
mper habita fides, ut nec ty-
nnis, nec oligarchia, (quæ pau-
rum potentiorum imperium
) nec etiam quæ univerſarum
miniſtrationis ſpecierum vim
perat Democratia, auſa uſquam
erit cædis iudicia ab eo loco
ansferre. Ita omnes in univer-
m ſemper ſua conſilia debiliora
tavere, quam quæ poſſent tam
acte verum ipſum atque æqui-
tem in cauſſis tam feliciter aſ-
qui. Ad hæc etiam (quod ipſum
aximum eſt) nemo unquam aut
us convictus, aut accuſator
n convincens repertus eſt, qui
erito ab eorum ſententia poſ-
provocare. Nunquam enim
icquam quod reprehendi me-
o poſſet, in eo collegio decre-
m eſt. Hæc Domoſthenes. cu-
s verba appendere ob dignita-
m paullo prolixius viſum eſt.
uſanias in Atticis ita tradit:
Prima

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Prima quidem, ait, in dextr
τοῦ κεραμικοῦ parte eſt ϛοὰ βασίλειο
regia porticus, in qua annu
magiſtratu ſolet Rex ſedere, cu
ius magiſtratus ἡ βασίλειος ἀρχὴ d
ci ſolet. Harpocration ex prim
Demoſth. in Ariſtogitonem o
ratione, tres eſſe ϛοὰς βασιλείκ
porticus regias, invicem è r
gione collocatas, ait. Primã Δι
ἐλευθερίου, Iovis liberatoris: a
teram regiam vulgarem, uſita
tamque: tertiam variis figur
ornatam, quam ideo ποικίλ
dixere Græci. Sed verba Pauſa
niæ proſequor. Ἄρειος πάγος, in
quit, id eſt, Martius vicus, dictu
inde eſt, quod Ἄρης, id eſt, Mar
condemnatus illic eſt eo quo
Ἁλιῤῥόθιον occidiſſet. ubi & Ore
ſtes ob matrem interfectam iu
dicatus eſt. Qui ſententię pœn
effugeret, aram Palladi inſtituit
quam ἀρείας Ἀθηνᾶς βωμὸν, id eſt
Martię Palladis aram vocavit. E

paull

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

aullo mox: Sunt etiam Athenis
ia tribunalia non uſque adeo
t primum celebria: ut eſt τρίγω-
ν, à figura triangulari ita di-
tum: & παράβυστον, ita nuncupa-
m, quod in obſcuriori urbis lo-
o (erant Athenæ in declivi lo-
o ſitæ, Libonotoque obiectæ)
ſet, atque à paucis frequentare-
ır. Maximum vero omnium,
in quo plures convenirent,
rat ἡλιαία, de quo iam dictum
ſt. In quo autem homicidæ,
enefici, ſiccarii, & maxime cauſ-
e capitales iudicarentur, illud
ocabant παλλάδιον. Ἐν δελφινίῳ
ıs illis dici ſolebat, qui cædem
uidem commiſiſſent, iure vero
aturæ tuendæ ſe feciſſe aſſere-
ent. In prytanio de rebus civi-
bus, ut ſupra à me eſt notatum,
anſigebatur. τοῦ πειραιῶ (qui lo-
us ad portum non longe ab arce
rat) iudicia Φρεαττοῦς erant,
bi videlicet illorum audieban-

tur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tur accuſationes qui iam iud
cium extra Arium pagum effu
giſſent: qui veluti profugi cau
ſam ex navibus dicere conſueve
rant. Hæc Pauſanias paucis ex
plicat: à quo ad lucernam Demo
ſthenis rediens, volo maiorem
lucem adferre. Poſtquam de A
riopagitis ſupra egit, in eaden
oratione ſtatim ſubiungit. Alte
autem iudiciorum locus ἐν παλλα
δίῳ erat, ubi de cæde præter vo
luntatem, vimque repellendi
illata, quærebatur. Illic enim
quanvis manifeſti criminis reum
defuncti neceſſarii agerent, non
tamen pœnæ arbitrium habere
poterant, ſed ab ipſo ſenatu co
gnita cauſſa alio ille concedere
iubebatur, quoad parentum a
nimi deſinerent in eum eſſe in
fenſi. Solebant vero pœnam æſti
mare apud antiquos læſi aut in
terempti affines, præterea in ius
preſentibus rapere teſtibus quē
libet

ibet adverſarium. qua de re pau-
a quidem addere viſum eſt. De-
noſthenes in Mediam: πῶς ἂν ἔςαι
τῦτο, ἐὰν πολλὰς ὁδὲς δῶ διὰ τῶν νό-
μων. καὶ τὰ λοιπά. Quomodo, in-
uit, habebit iſtud, ſi plures
nodos lege permiſſos dedero,
uibus adverſus iniuriam infe-
entes utamur? Verbi gratia, fur-
i vin' aliquem accuſare? vales
iribus? factum tibi certo con-
tat? Rape in ius ad undecim-vi-
os. eſt enim mille drachmarum
ericulum in multa, ſi factum
on probes. Es tu debilior, ut
ui in ius non poſſis facile rape-
e? Agito illum furti apud no-
em ἄρχοντας. Quod ſi apud illos
eferre times, accuſa apud ſex
heſmothetas. De tua fortuna
onquereris, quodque ſis pau-
er? non potes eſſe mille dra-
hmis ſolvendis ſi non probas?
urti apud arbitrum accuſare
otes, nil tibi erit inde pericu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Li. Sexcenta ſunt huiuſmodi adminicula ad ius conſequendum. Satis ex verbis Demoſthenis apparet quod dicebam, cuique in ius ſine viatore, aut apparitore, (quos ſervientes vulgo in Gallia vocant) adverſarium rapiendi poteſtatem fuiſſe. Quod vero idem exemplum Romam ſit tralatum, quum ex multis aliis locis, tum maxime ex titulo digeſtorum, Si quis illum qui in ius vocatus eſt, vi eximat, ſatis patet: & Lyricus ſatyra nona libri primi aperit;

-- Caſu venit obvius illi
Adverſarius: &, Quo tu turpiſsime? magna
Exclamat voce. &, licet atteſtari? ego vero
Oppono auriculam, rapit in ius, &c.

Quo ex loco notandum venit præterea, ſi quis vellet atteſtari

rogatus,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ogatus, eum, ut meminiſſet, ab
ſtore defricari memoriæ gratia
irca auriculam ſolitum: quod
& noſtra ætate video ſervari ea-
dem ratione, proverbiique loco
eſſe apud multos, Poſt auriculas
e ea de re defricabo, ſcalpamve.
quod à vetuſtiſſima Romano-
um conſuetudine ad nos tranſi-
ſſe certum eſt. Verum redeo ad
ſubſellia. Παλλάδιον ait Pollux
verſa Troia à Græcis Athenas
uiſſe delatum: habitatores vero
Phaleri, qui portus iuxta Piræum
Athenis coniunctus eſt, illos eſſe
oſtes arbitrati, in mare præcipi-
es dedere. Acamas etiam dixit
Græcos fuiſſe homines qui Pal-
adis ſimulacrum attulerint: oc-
iſos itaque oraculum vocavit
γνῶτας, quod quum eſſent ami-
i, conterraneique, ut ignoti per-
ere: quo in loco ob rei memo-
iam Palladium ſacrum, & tri-
unal conſtructum eſt, ubi de

N 2. cæde

cæde involuntaria ius diceretur, quoniam illos Phalerei non nocendi, ſed opitulandi patriæ deſiderio imprudēter veluti hoſtes occidiſſent. Subdit Demoſthenes: Tertium porro tribunal fuit ἐν δελφινίῳ, ubi ius illis dici ſolebat, qui cędem quidem commiſiſſe ſe non negarent, iure vero eam feciſſe contenderent. Eſſe enim aliquam iuſte illatam cædem, non negabit, quicunque deos ipſos, qui æquiſſimi putantur, illic Oreſtem, qui matrem tamen, ſed iuſte, occiderat, poſt dictam cauſſam noverit abſolviſſe. Ab Ægeo id conſtructum narrat Pollux, unde Apollo Delphinius, Bellona Delphinia dicta eſt: primumque ibi iudicium recepiſſe Theſea, quum prędonum ſpolia dicaret deo, non quidem negando, Pallantidiorum cędem ſe commiſiſſe, ſed ſancte id feciſſe contendendo, ne illi aut ei, aut

Reipub,

eipub. nocere pergerent. Quar-
im (ait Demoſthenes) erat,
λῶ, ἐπὶ πρυτανείῳ, ubi ſolebant
uiuſmodi cauſſę tractari: ſi quis
n via tranſiens, ab obice illato,
pide ſcilicet, ferro, ruina, aut
lia quavis re inanimata, aut et-
im ab ignoto percuſſore fuiſſet
eſus, coniecturis argumenta-
antur, ſiqua arte poſſent in il-
us qui damnum dediſſet, aut
ati cauſſa fuiſſet, cognitionem
enire: qui inde probationibus
ictus, condemnabatur pro rei
ıtione. In illius tribunalis iu-
iciis, quibus Rex, de quo egi,
ræerat, aſſidebant φιλοβασιλεῖς,
eges aſſeſſores, amatoreſve, qui
eũ poſt perquiſitas coniecturas,
non conſtaret de authore, cor-
impi, & in flumen mareve pro-
ci, in pœnæ ſignum curarent.
έμπτον βῆμα τὸ ἐν φρέατι, quin-
im tribunal in loco quem
ρέαρ, id eſt, puteum vocabant.

alioqui τὸ ἐν φρεαττοῖ dici ſolebat: ubi ſi quis poſt cædem contra voluntatem admiſſam, aliam voluntariam commiſiſſet, cogebatur dare facti rationem, idque ex navi (veluti ſolo proſcriptus) quæ nec anchora, nec rudentibus ocularibus retineretur. Ibi primum ἐφέτας ius dixiſſe fama eſt. Perſequerer ex Demoſthene τὴν ἡλικίαν, niſi iam ſæpius eſſet à me ſcriptus ille conſeſſus. Ἐν λύκῳ in Lyco conveniebant arbitri, & illi iudices qui cauſis terminandis adiungerentur. Μέτοιχον addidit Pollux, nomine tantum, verum quid illic tractaretur, non docet, nec apud alium legi. Nolo hic immorari in iudiciorum verbis aut formis explicandis, quę multa huc congeſſeram, ne operi, ad res ipſas declarandas nato, videar & Grammatica inſerere: quod alibi fiet commodius: ſed tamen abſolvere curiarum & iudicio-

dicio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

iciorum vocabula, ut ſunt mihi
promiſcue obſervata, nunc com-
modius iudico. Ἡλιαστὴς καὶ κριτὴς,
dem ſignificant, iudicem ordi-
narium, ut aiunt. Ἐκκριτὴς καὶ ἀπό-
εκτος, à Cicerone lectus iudex
dici ſolet. Γερουσία, omnium ſe-
natuum & iudiciorum generale
nomen eſt, à ſenili ætate (qua
par eſt, aut certe moribus, eſſe
iudices) dictum; peculiari ta-
men vocabulo ita vocari quin-
quaginta ἐφόρων conſilium apud
Lacones, ſcriptum reliquit Ari-
ſtoteles. Hoc enim ἐφόρου nomen
quamvis generale eſt præfecturæ
cuiuſvis nomen, tamen & magi-
ſtratum eum ſignificat, ut & iſta,
ἐπιστάτης, προστάτης, ἐπίτροπος, ἄρχων,
ταμίας. ἐπίσκοπος. Omnia enim
præterquam quod ſunt dignita-
tum vocabula, communia et-
iam ſunt. Nomine γερουσίας præ-
terea decem κόσμους apud Cre-
tenſes etiam notavit Ariſto-
teles.

teles. Illam vocem ex Græco in Cicerone Senatum vertit Gaza. Ἡγεμονίαν etiam τοῦ δικαστηρίου vocari, ex oratione Æſchinis in Cteſiphontẽ notavi, iudicium quodlibet, quoties in eo iudices ius dicerent. Conſeſſum præterea iudicum συνεδρείαν, ipſoſque iudices συνέδρους, quod communi ſede uterentur, reperio dici, id eſt, aſſeſſores: qua voce Hebręi, ut LXX. ſapientum conſeſſum exprimerent, ſunt uſi, סנהדרין ſanhedrin vocando.

CAP. XXVI.

De aſſeſſoribus, quos Græci πάρεδρους *vocant.*

IUDICIIS ſolennioribus ſex πάρεδροι, à ſingulis trium ἀρχόντων bini delecti, ſolebant adeſſe: quos ex Ariſtotelis Athenienſium politia recitat Suidas tan-

antum fuiſſe quatuor: de quo
umero non contendo, quum
d rem parum faciat. Hos opor-
ebat eſſe vitæ inculpatiſſimæ, de
ua, antequā iudicibus poſſent
dſidere, apud quingentos viros
rytanes primum, ſecundo inter
riopagitas, quovis volente per
ræconem (ut iam à me eſt nota-
um) ad accuſandum admiſſo, ra-
ionem reddidiſſe oportebat.
Cauſſa tam ſeveræ perquiſitionis
rat, quod res periculi plenas, &
n quibus maxima fide opus eſt,
ractarent, nempe iudicum ſen-
entias, quas unum verbum
omiſſum, mutatum, alio tranſla-
um, aut ſcriba celerrime exci-
iente additum, poterat everte-
e, inque contrarium trahere, aut
altem partem à iudicis mente
multum abducere. Erant itaque
veluti ſcribæ obſervatores, diſ-
unctoreſque eorum quæ tran-
ſcripſiſſet dictante iudice. Non

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

poſſum hic non admirari patientiam noſtram, qui alamus quotidie in curiis ſexcentos nebulones ſeſcuncialibus literis libellos ita augentes lucri gratia, ut quod decem aut duodecim verſus vix impleat, in integrum quaternionem tranſeat, & extendatur: tamen quum videam, leges contra illatos latas à nemine magiſtratū habente curari ut obſerventur, vereor ut ſtipendium quod alioqui conſularium virorum advocatorum & procuratorum ſervis daretur, inde ſarciri facile omnes velint, patianturque. itaque alio progredior.

Cap. XXVII.

De apparitoribus, & illis quos Græci εἰσαγωγεῖς *dicunt.*

Nisi maior dignitas, & magiſtratuū numerus, me ordinem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

inem inſtitutum ſervare coëgiſ-
t, & quod non litium ordine,
d locorum & obſervationis ra-
one ſcribere ab initio viſum eſt,
rant hi magiſtratus, aut munera
otius, in ipſo operis exordio
dſcribenda, ut quorum alter in
us vocante adverſario venire re-
uſantem compelleret, εἰσαγωγεὺς
ero ſingulis menſibus libellos,
nomina litigantium in diario
dſcripta, ſenatui offerret, no-
nenque ederet. qua in re mihi
idetur non eſſe abſimile munus
llorum quos oſtiarios, & au-
liëtiarios, vulgo dicimus. Primi
fficii homines, ſervientes vulgo
ictos plures quam par ſit habe-
mus, tamen ſine illorum ſignifi-
catione in Gallia neminem in ius
vocare licet, niſi citatione ſacris
initiatum. unde κλητεύειν Græci
in ius vocare dicunt, ducta ἀπὸ τῶν
κλητήρων, id eſt, ab apparitoribus
voce, ut item hi ἐκ τοῦ καλεῖν, à
vocan-

vocando ſcilicet, dicti ſunt. Verbum κλητεύειν præterea ſignificat, teſtes adverſum me audio: quod Ariſtophanes in Nebulis ſignificat;

Τῶν ἐμαυτοῦ γ' ἕνεκα νυνὶ χρημάτων
Ἕλκω σε κλητεύσοντα.

Mearum certe pecuniarum gratia traham te in ius, teſtes adverſum te auditurum.

CAP. XXVIII.

Περὶ κληρούχων, *quos coloniis ducendis præfectos dicere poſſumus.*

RATIO (ut ſum proxime præfatus) dignitatis magiſtratuum, aut, ſi illa deeſſet, maior numerus, me coëgit eum ſervare ordinẽ qui in operis diſcurſu viſus eſt: verum promiſcue ut

plura

lura dicere ſum eam ob rem co-
ctus, ita nunc ad finem uſque, ut
offerent, ſum ſingula proſe-
uuturus. Solebant itaque κλη-
χοι colonos in urbes, aut priſcæ
thenienſium poſſeſſionis, aut
uper conquiſitas, non ſatis ha-
itatas, inſcribere, deſtinareque
electos, atque agrum regio-
um, & iuris ipſarum urbium,
ividere, veluti pro ſorte cuiuſ-
ue. unde vox κληρούχων, id eſt,
ortes habentium, ducta eſt. Qui
os ut latius pateat, Libanii ſo-
hiſtæ ſententiam ex argumento
rationis Demoſthenis περὶ τῆς
Χερρονήσου, adducere viſum eſt.
rat, inquit, ea peninſula quæ
hraciæ adhæret, Athenien-
um antiqua poſſeſſio, in
uam Philippi regis tempore ad
ontinendam poſſeſſionem ſuos
ληρούχους miſerant. Mos enim
ſis erat, ut qui domi facultati-
us eſſent deſtituti (quod per
Ario-

Ariopagitarum diligentiam
Valerio ſcriptam atque ſuperiu
adductam ſtatim reſciri poterat
accepto illi cum armis viatico
Republ. in exteras, aut nudas
cultoribuſque vacantes, aut re
cens conquiſitas urbes mitteren
tur. Hæc ille. Quibus ipſis ex-
emplis docemur, quonam hodi
ſit utendum remedio, ut tant
populi multitudini, aut per vim
calumniãve, aut per agnatorum
multitudinem, aut quodam pro-
genitorum ſcelere, facultatibu
omnibus deſtitutæ, egregie pro-
ſpiciatur. Eam enim frequen-
tiam populi, etiam illorum quo-
rum maiores virtutis ergo erant
laudem nobilitatis conſequuti,
videmus eouſque creviſſe, ut una
hæreditas (ſi Caletenſium, Aqui-
tanorumque morem, quorum
primigenii male fratribus conſu-
lunt, excipias) iam ad unicolas
redacta, vix poſſit ſingulis fratri-

bus

s vel hæredis nomen relin-
ere, & ante paucos annos, niſi
gens vetuerit clades, ſit nudos
dictura nepotes, atque in deſpe-
tionem adductura. Præterea
rum omnium venalium con-
ctitiarumque precia in im-
enſum aucta, extremaq; omnia
æ æquitatis lancem ſuperave-
, nos admonent, multitudinis
contentionis ergo in deterio-
m partem abire omnia. Qua-
opter quum æmulationis &
ntentionis vitium nunquam
ſſit, & neſcio ſi debeat, è medio
minum tolli, non impruden-
Principes, & penes quos eſt
gum authoritas, meo iudicio
erint, ſi dato aditer, & aliquot
de annos ſtipendio, & viatico,
am rebus deſtitutam, & per-
re volentem multitudinem in
ras novas cultoribus deſtitu-
mittant. Inde enim diviſo
er illos agro novo, aut ex

æquo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

æquo, aut pro dignitate, fiſcu
facile ad principem ex vectigali-
bus redibit, miſeris vero ampliſ-
ſime proſpicietur, malis, & pro-
ſcriptis hominibus, quibus ex re-
rum defectu peccandi conſuetu-
do eſt in habitum verſa, purgabi-
tur culta regio, nec erit ubi, e-
iam ſi maxime velint, furandi i
tenues exerceant cõſuetudinem.
Hac arte olim Athenienſes, La-
cedæmonios, Græcos, Roma-
nos, Gallos uſos legimus. De
his aliquando locum mihi dicen-
di apud Principem cupiebam ve-
hementius, antequam tua pru-
dentia, Poiete, apud eundem im-
petratum intellexi quod ſum-
mopere ſuadere conabar. O fe-
licem Franciſcum Regem tali
Cancellario, ô feliciorem Can-
cellarium tali rege: verũ utrum,
pręter dignitatem, magis beatum
exiſtimem, ægre ſane iudico.
Ille literatos literaſque excita-
præ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

præmiis, benevolentia: hic illos perquirit, evehit ad præmium. Ille iuſtiſſime imperando, omniũ demeretur animos: is æquitatem ſummam obſervãdo, nulli non ſatisfacit. Tutatur omnes Franciſcus, per eum Poietus omnibus proſpectum curat. Ille virtutis & literarum omnium abſolutam quandam poſſeſſionem haberi curavit: is etiam ipſi poſſeſſioni ſuum adſignari locum ſummopere contendit. Et ut ſemel finiam, Auguſtum ille, is ab inferis Mecœnatem revocavit. Verum quum hac eloquendi tenuitate utriuſque laudes imminuam potius, quam augeam, ad cætera progredior.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XXIX.

De ærarii cuſtodibus, quos ταμίας Græci dicunt.

DECEM numero erant æra-
rii publici diſpẽſatores, qu
præſentibus ſenatoribus viris ex
ipſo ærario in Palladio, de quo
egi, adſervari ſolito, quantum
ipſę publici uſus neceſſitates exi-
gerent, deſumere ſolebant, pręci-
pueque in rem nauticam ſartam
tectamque conſervandam, ex qua
frequenter non tantum Athena-
rum, ſed totius Gręcię ſalus pen-
dere viſa. Duas vero potiſſimum
naves inſigni magnitudine no-
mine publico curabant, quarum
una παράλιος, altera ἄμμων diceba-
tur; quanvis non deſunt authores
qui cum παραλίῳ σαλαμινίαν iun-
gant. Præter ærarii diſpenſatio-
nem, Palladis auream imagi-

em, victoriarum monumenta à
icibus data, reliquorumque
crorum ornatum, in publicis
pplicationibus obviam ſena-
i euntes deferebant: quod fa-
tari ſolitum lego ab his quos
ræci κωλακρέτας, ἐφόρους, φύλακας,
μιούχους, διοικητὰς vocant. Adſe-
vero Harpocration, eſſe eiuſ-
dignitatis vocabula, inde di-
, quod conderent, ſervarent,
omerent, diſpenſarent. Inter-
es orationis Demoſthenis κατὰ
τιμοκράτους, ait, locum fuiſſe in po-
ca arcis parte, quam ἀκρόπολιν
minant, hincque dictum ὀπι-
σθόδομον, & ταμεῖον, quod omnes
nium fanorum pecuniæ eo
ngererētur: ubi ait, contigiſſe
quando ut à fœneratoribus
erſæ per Tamias pecuniæ
ſiderarentur, factumque in-
ut qui tunc ταμίαι eſſent, æ-
rium incenderent, ne illorum
parerent furta, & negligentiæ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Demoſthenes Philippica tert
hos ταμίας δημοσίους, publicos a
ſervatores, quos vulgus noſtru
theſaurarios parſimoniæ, a
ſimpliciter vocat. quod vero
pecunias ſuppeditent, prima Ph
lippica ποριστὰς ταμίας dixit.

CAP. XXX.

Περὶ ἑλληνοταμιῶν, quos Latine Græciæ quæſtores dicere poſſis.

TAMI'AI me admonue
ἑλληνοταμιῶν. Quorum mu
nus erat eas pecunias excipere
& adminiſtrare, quæ ex part
Græciæ Athenienſibus parent
colligebantur, ut idem illi in ſa
cris, quod iſti in indictionalibu
agerent. Pollux ait & inſularum
proventum exigere & excipere
ſolitos. Hanc vero tradunt Græ
ci authores nominis rationem

Pol

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Poſt navali pugna ſuperatum
Perſarum regem ab Athenienſi-
us, illi in retinendo imperio
iligentiſſimi, quia caput poſt ca-
amitatem cladémque acceptam
tatim apud omnes Græcos ere-
iſſent; cæteris tributa impera-
ere, ad perſolvendas belli nava-
s impenſas, quo communis pa-
riæ hoſtis eſſet profligatus, quia
naior impenſæ pars fuiſſet ante
b illis expoſita: itaque illos quę-
tores vocarunt ἑλληνοταμίας, id
ſt, Græciæ quæſtores. Latius ex-
licat originem vocis huius He-
odotus in Urania, adfertque de
Themiſtocle hiſtoriam: ad quem
ectorem remitto, ne ſim tædio-
or.

Cap. XXXI.

De Hellanodicis.

Quod eadem in ſacris te tius regionis, Athenieſibu ſubiectæ, iſti curarent, ac præce dentes proxime, in ærario con ſervando, volui illos ſubiunctos Pecunias ergo rerum ſacrarum nomine debitas exigebant, ipſiſ que choragis de quibus egi, in impendium ſacrorum dabant quod ipſum à civibus Athena rumque habitatoribus τριττύαρχοι qui & φράτορες, exigentes, in urba nis ſacris & ludis facere conſue verant. Sed de his & conventu ἀμφικτυόνων amplius dicam in a lio opere. Lubet vero nunc quæ deſideramus ſubnectere.

Cap.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XXXII.

De gynæconomis, qui matronarum cultui, ne modum excederet, præerant.

ΓΥΝΑΙΚΟ'ΝΟΜΟΙ, aut γυναικόκοσμοι, de matronarum primum, poſtea de omnium mulierum ornatu ſtatuebant, ne ulla ipſarum quicquam ſe indignum ferret, utque ſingulæ pro ratione cenſus & facultatum induerentur, indicta multa ei quæ ſecus feciſſet, qua ſtatim plecti ſolebat quæ edicto aut legibus de ea re latis non paruiſſet. Erat etiam de inceſſu lex à Philippide quodam lata, ut quæ inhoneſte incederet, ſtatim mille drachmis multaretur. Hos fuiſſe viginti numero ſcribit Pollux. Veneti quum proxime actis annis viderent, eum in mundo muliebri

ſumptum intolerabilem, indeq; rei familiaris, in immenſum diſpendium creſcere, ſanxere ne ulla patricii ſanguinis mulier, aut puella, in publicum veſte ſerica induta prodiret, niſi nuptiarum die, & quibus nuptiis, conviviisve ſolennibus, adeſſe moris eſt: quum alioqui multæ etiam humili loco natæ cum reginis pompa certare poſſent. Statuere præterea, ne aureum, gemmiſve ornatum torquem, monileve, aut cingulum, una ferret, gemmaſve in annulis geſtaret. alterum enim horum tantum eligere neceſſe eſt, aliis carere. Creati ad hanc rem magiſtratus eas cogunt multando legis obſervare præſcriptum. Non dico quam iſta lex ſit nobis neceſſaria, quum illis, qui prædia tã ſua, quam aliena, domos, dignitates, & quicquid undique per fas aut nefas corradere poſſunt, in humeros &

orna-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

rnamentum uxorum & adoleſ-
entularum exponere vano mo-
e coguntur, ſit ſatis perſuaſum.
Inum id adſeverare conſtanter
on dubito, fruſtra leges condi,
c inſtaurari, niſi funditus evulſa
eccandi origine. quæ quanta in
is præcipue ſit, qui in foro ſunt
tque verſantur, tantum non ad
ſſa medullaſque exeſi miſeri li-
igatores, docent: viri boni, qui
æc ex uſu perferre coguntur,
eflent. nec enim videre poſſunt
uid tantopere proſit uxori gra-
iſſimæ marito ille ornatus, niſi
t amatoribus placeat magis. pu-
dicis enim & probis nil præter
moleſtias adferre poteſt. Athe-
næus ſexto Dipnoſophiſtarum
libro γυναικονόμων officium latius
patuiſſe ſcribit, ubi de paraſito
ait. Narrabat Χαιρεφῶν aliquan-
do paraſitum non vocatum ve-
niſſe ad convivium; quumque
recumberet in ultimo menſæ

loco, ipſis gynæconomis (quos ſympoſiarchas alio verbo Græco Latinis magis uſitato dicere hic poſſum) numerantibus, ut moris erat, convivas invitatos, illum paraſitum, ut qui numerum excederet tricenarium præfinitum, diſcedere iubentibus, Numerate, inquit, ſecundo, à me incipientes. Quod vero mos eſſet gynæconomos convivia inſpicere, invocatorumq; numerum diſquirere, ſi legis ſervaretur præſcriptio, Timocles in φιλοδικάστῃ ita ſcriptum reliquit. Reſerate, ait, portas, ut in luce ſimus conſpicui magis: ut pertrãſiens, ſi volet gynæconomus, numerum capiat convivarum, ſecundum ſcilicet legem novam: quod fieri eſt ſolitum. ſtatimque ſubdit: Philochorus in ſeptimo Attidos ait; Gynæconomi cum Ariopagitis congreſſus hominum in ſingulis domibus obſervabant, atque in nu-

potiis, & ſacrificiis : quoniam illic ſolebant dapibus affatim uti, atque adeo tantum non obrui. Hæc Athenæus. Non convenit in convivarum numero cum Platone. Is enim in nuptiis ultra decem convivas eſſe non vult, quinque viros ſcilicet, & totidem fœminas. Verum ille rem geſtam, hic imaginariam, qualis eſt tota illius Reſpubl., ſcribit. quapropter & magiſtratus illos quos Politia exponit nolui attingere; ne quis ignorantia, aut negligentia, id à me factum credat.

CAP. XXXIII.

Περὶ οἰνοπτῶν, quos bibendi arbitros dicere poſſumus.

QUos cæteri authores οἰνόπτας dixere, id eſt, vini obſervatores, illos Plato in efficta ſuæ Reipubl. libris μνάμονας vocavit,

cavit, quod legis credo admonerent. nam ſicut gynæconomi, ut paullo ante ſcripſi, modum in mundo muliebri, convivarum numero, epularum modo, obſervare cogebant: ita hi itidem in vini uſu præſcribebant, ut ſi quis bibendi modum eſſet supergreſſus, multa præſente cogeretur parcius alias vino uti. Quis vero antiquis eſſet poculorum numerus, nõ refert, quum naturæ, non numeri ſit habenda ratio. Morem in ea re apud varias gentes obſervari ſolitum ſi quis ſcire deſiderat, decimum atque undecimum δειπνοσοφιστῶν Athenæi libros legat, in quibus fere nil aliud tractatur. Magiſtratus, inquit ille libro X, οἰνόπται erant apud Athenienſes, teſte Eupoli poëta ἐν πόλεσιν: quos nunquam adhuc vidimus inter milites adſcribi, ne ipſos οἰνόπτας quidem. O civitas civitas, quam tu es delica-

icatior, quam melior, ac pruden-
ior? Hæc ad verbum Athenæus.
Ex illa Eupolis ſententia apparet,
ntiquitatem militem uſque
deo ſobrium deligere ſolitam,
tque vini uſu carentem, ut ne
pſos quidem vini obſervatores
oluerit eum augere numerum.
Quantum vero iuvet vini uſu in
xercitu carere, ſatis re ipſa oſtẽ-
dit Turca, qui magna quidem
lla multitudine, ſobria tamen,
inique uſu pœna capitis in ex-
rcitu deſtituta, Græcos tam e-
gregios potores, ut proverbium
ergræcandi hinc ſit natum, Ma-
edones, Thraces, Dacos, My-
ſos, Pannones, Iugros, Dalma-
as, Gepidas, atque adeo ipſos
Germanos etiã, vino armorum
eritiam iungentes, noſtroſque
Gallos, docet, rem bellicam infe-
icius inter pocula fœminaſque
ractari atque delicias, quam in
enui mediocritate, vitaque abſ-
temia,

temia. Noſtri Thraſones inter pocula, Venerem, ruſticos, ſinguli decem illius viros unico congreſſu, ne dicam nictu, conficiunt verbis, & interim ille ſerio, reque ipſa de nobis, aris, focis, liberis, coniugibuſque triumphat. Sed ad Athenæum redeo. Hi vero οἰνόπται, ait, obſervabant, quæ in conviviis ſolerent fieri: ſi æqualiter biberent convivæ. Erat vero vulgaris magiſtratus, & tenuis, ut ait Philinus rhetor in Crocanidarum diſciplina, triumque virorum numero, qui inde ὀφθαλμοὶ ſunt vocati, oculi, quod non raro quos oculos mentis ipſi convivæ vino victi perderent, hi reſtituerent monitionibus. Sympoſiarchæ ab his mihi tantum nomine differre videntur. Huic οἰνοφλύγων, vini helluonum peſti, ſanctione proſpexerat ante duodecim annos Carolus imperator Quintus, ſta-

tuerat-

eratque in temulentos pœ-
am: verum ex eius lege evenit
uod ex divina ait Paulus, ut per
gem, quæ ſemper eſt peccati
ia, peccati fieret augmentum,
it natura in vetitum nitimur,
pimuſque negata) atque à quo
et genita, idem redderet geni-
m. Niſi enim ſint acerrimi le-
m latarum vindices, illæ ad
tenſionem, peccatique revela-
onem videntur latæ, non ad
ërcitionem. Leges enim ſi ſe-
el hominum mentibus, vel opi-
one ſola ſint imbibitæ, plus po-
unt quam ipſiſſima veritas.
aſit lex Chaldęorum conte-
nere mortem: homines in toto
e orbe ſacrificare: quod & ho-
e apud Barbaros nuper noſtro
bi revelatos viget, loco ipſo-
m animalia divis occiſa ſacri-
are. atque adeo plus valuit fal-
perſuaſio Phariſęorum, & ſcri-
rum leges, etiam divinæ refra-
gantes,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

gantes, ſub adventum Chriſti
ſuorum, quam ipſa ab ipſiſſim
veritate enunciata veritas. Qua
ſi lex aliqua eſt ferenda, eſt & a
da, conſuetudineq; aut vi in uſu
trahenda: alioqui fruſtra fert
Flandri itaque, & quotquot ſu
illic Germani, videntur non ta
tum neglexiſſe, ſed legis Card
vim auxiſſe. Veneti vero, qu
adoleſcẽtes patricios videbant
familiarem, cui eſſent ſucceſſu
abſumere, mercaturam (cui to
Italiæ nobilitas ſtudere meri
mavult, quam aliena diripiend
vanum nudumq; nobilitatis n
men prætexere) neglectam reli
quere, & præterea rei familia
diſpendium decoctionibus, in ſ
& rei familiaris, & ampliſſim
dotis, ingens facere, indeque ſc
lera ex cõſortio nebulonum (q
facillime in liberrimam totiu
que orbis feliciſſime ſitam civ
tatem irrepunt) contrahere, no

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

nfrequenter inde ad laqueum
rahi:ſanxere una & dotis & epu-
arum in conviviis privatis mo-
um, ne privatis epulis pœna
nultæ ultra unum aut alterum
apum non impetrata venia ap-
onerent, cum bubula, & verve-
ina: neve quantumvis dives pa-
ricius ultra ſex millia Ducato-
um aureorum dotis nomine fi-
iæ auſit dare, quum antea à te-
uioribus ad ſexaginta, quadra-
inta, quinquagintaque M. da-
entur. Ad hæc ne ullus patri-
ius auſit filio ante ætatem iu-
ram dare qua in leges peccare
umptu liceat: Unde factum eſt,
quum ſint exacti apud illos no-
nophylaces, ut luxus coërcere-
ur, res, ſi non fieret amplior,
nullum acciperet detrimentum.
Prudens hic ſilentio ſepultã vo-
o quam gloriam multæ natio-
es ex vini ingluvie ambiunt,
quum videam, laudi dari, quod

homo cum homine, & ipſius e
quo, certando certamē ineat bi
bendi, vincatque, atque una di
horaque abſumat quod denis iu
ſte faciat ſatis. Video enim hæ
monſtra frequenter eſſe in deli
ciis, tantum abeſt ut pœna ſi
flagitiis illis conſtituta.

CAP. XXXIV.

De fori curatoribus, quos ἐπιμελητὰς τοῦ ἐμπορίου dicunt.

FORI curatores decem Athe
nis fuere, qui pro tempeſtati
annonæque ratione de rerum
precio ſtatuebant, ut non ven-
dentium arbitrio, ſed iuſto tan
tum precio diſtraherentur: ad
hæc ne vitioſas loco legitima-
rum merces exponerent: præter-
rea ne quis civium plus frumen-
ti vinique quæſtus cauſſa apud ſe
repo-

eponeret, quam rerũ illius uſus
xpoſcere videretur. (uſqueadeo
rivatus illis cenſus erat brevis,
ommune magnũ.) quæ vero in
rbem quotidie ſupra uſum in-
errentur, in horrea publica no-
nine publico reponi curabant,
nde iuſto precio etiam iniquiſ-
ima temporũ ratione egentibus
ivibus depromerent. Nos inte-
im non pudet, Chriſtũ, ipſiuſq;
dogmata, verbiſque ampliſſimis
pietatem, charitatẽ, quæ mater
& fons eſt omnium rerum bene
geſtarum, profitentes, nullis hor-
reis publicis pauperibus, quos ex
ſuo cœlo frequenter eiecimus,
proſpicere: verbis ipſum profiteri
Euangelium, negligentia autem
virtutem eius abnegare. Quo-
modo proſpiciant ſuis Veneti,
dixi ſupra. Quanvis omnino de-
ſtitutis (à foro enim in quo nil
poſſunt, digredior) cœptum ſit in
non paucis Galliæ civitatibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

proſpici, tamen indies emergenti pauperum turbæ in ſingulis facile perſpici poſſet, ſi, quæ inutiliter multi hominum conventus ditiſſimorum abſumunt, in eam rem conferrentur, ſi, quæ multi monachi occupavere, redderentur, ſi ex ære publico quæſtus re frumentaria & vinaria fieret. proculdubio ſatis eſſet unde languenti & ſemimortuę pauperum vitæ pararetur quod ſupplementum laborum ipſorum abſolveret. nec enim cenſerem, omnibus dandum, ſed validos occupandos in publicis privatisve operibus, ſumptum ubi facerent ſuum. morbo vero laborantes, atque aliqua præcipua adque opus utili parte affectos, è publico ærario alendos iudicarem. Munera piorum, donationes ex teſtamentis, multę, & varia alia, poſſent in uſum illum comparari. Verum iſta ex affectu cogor dicere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XXXV.

De Epiſcopis.

EPISCOPI erant ad quos
delectus, Provinciarumque
egocia, ut Ciceronis verbis u-
ar, referebantur. In ſingulis
nim Provinciis hi velut rerum
rbitri conſtituti perquirebāt de
is quæ ad iuriſdictionem, pu-
licas iniurias, liteſque ſpecta-
ant, ſi quis illos adire vellet: ac
ententiam ferebant, cui non ſe-
us ac ſi à principe magiſtratu la-
ı fuiſſet, parebatur. Vocabantur
tiam ἁρμοσταὶ aptatores, & φύλα-
ς, id eſt, cuſtodes; atque ἔφοροις
ræfecti, ἐφορᾶν enim & ἐπισκοπεῖν
t ſpeculari, diſponere. Nomi-
e ephori uſus eſt Cicero Quæſt.
'uſc. prima. Quum Lacedæ-
ionius quidam, ait, cuius ne
omen quidem proditum eſt,

 mor-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

mortem tantopere cõtempſerit
ut quum ad eam duceretur da
mnatus ab ephoris,& eſſet vultu
hilari atque læto, dixiſſetque e
quidam inimicus, contemniſn
leges, &c. Voce autem Epiſcop
in Pandectis uſus eſt iuriſcont
tit. de mun. & hono. l. mune
rum. Epiſcopi, inquit, qui præ
ſunt pani & cæteris venalibus re
bus, &c. Cicero etiam Epiſtola
rum ad Atticum ſeptimo, Ego
ait, præſum negocio non turbu
lento. vult enim me Pompeiu
eſſe, quem tota Campania & ma
ritima ora habeat Epiſcopum, a
quem delectus & negocii ſumm
referatur. A diligenti rerum ſpe
culatione noſtris Chriſtianis E
piſcopis nomen eſt inditum. qu
ipſi ut ſint præclaro nomine do
nati, video: ut rem ipſam verbi
conferant, certe in paucis patet
Sed quis cuſtodiet ipſos cuſto
des? Hos puerilis ætas, hos infan

tia,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ia, hos ambitio, illos cupiditas,
uoſdam faſtus aulicus, non pau-
os veri odium, conſuetudinis
itioſæ obſervatio, prohibet ve-
um audire. Improbos nomine-
ue indignos perſtrictos volo.
Quæ itaque iuſto & acerbiſſimo
olore motus in eos ſcripſeram,
uum præclariſſimos viros vi-
eam iam totos mille annos il-
os commonefaciendo aërem
erberaſſe, viſum eſt omittere,
que perituræ parcere chartæ. Si
ſaiam, Ieremiam, Ezechielem,
octoreſq; omnes non audiunt,
uid aliud quam crabrones ſcri-
endo irritare poſſum, quum ar-
ere melius non poſſim?
Habes, æquiſſime Cancellarie,
eas de magiſtratibus Athenien-
um obſervationes: quas ſi abs te
obari ſenſero, me, præterquam
uod magnum precium operæ
ciſſe videbor, magnamque
nſequutus felicitatem, ad ma-

iora incitabis. Fiet enim tui iu-
dicii cenſura, ne ullus poſſit tam
facile carpere ac calũniari quod
ſemel probaveris. Si vero quiſ-
quam rem ipſam ut minus abſo-
lutam culpare volet, erit labo-
rum & ſudoris mei admodum
iniquus æſtimator. Verum ſa-
erit ſi noſtra carpendo, norit n-
eſſe ab omni parte beatum. Se-
hactenus.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

INDEX
CAPITUM.

EPISTOLA *nuncupatoria ad D. Gulielmum Poietum totius Franciæ Cancellarium.* PAG. 5

Ad lectores præfatio. 13

CAP. I.

De populi diviſione. 21

CAP. II.

De tribubus, & aliis populi partibus. 37

CAP. III.

Quomodo eligerentur magiſtratus Athenis. 43

CAP. IV.

De Ariopagitarum ſenatu. 45

CAP. V.

De nomothetis. 62

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. VI.

De legum conſervatoribus, quos Græci νομοφύλακας dicunt. 66

CAP. VII.

De quingentum viris. 72

CAP. VIII.

De arbitris. 83

CAP. IX.

De trierarchis. 100

CAP. X.

De undecim-viris. 105

CAP. XI.

De Decem-viris præſidibus, qui Græce πρόεδροι vocantur. 111

CAP. XII.

De ſubdialibus comitiis, quæ Græci ἡλιαίαν dicunt. 120

CAP. XIII.

De quæſtoribus Graia voce ὑποδίκτας vocari ſolitis. 123

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAPITUM.

CAP. XIV.

De logiſtis, quos rationum magiſtros dicimus. 126

CAP. XV.

De cuſtodibus, quos Græci ἀντιγρα-φεῖς vocant. 132

CAP. XVI.

De quæſtoribus illis, quos Græci demarchos vocant. 135

CAP. XVII.

De quæſtoribus repetundarum, quos Græci εὐθύνας dicunt. 144

CAP. XVIII.

De lexiarchicis, peripolis, & ephebis. 153

CAP. XIX.

De Novemviris una, quos ἄρχοντας Græci, id eſt, Principes dicunt. 160

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XX.
De eponymo. 16

CAP. XXI.
De Rege. 17

CAP. XXII.
De polemarcho Tribuno militum. 176.

CAP. XXIII.
De militaribus officiis. 180

CAP. XXIV.
De ſex Theſmothetis. 184

CAP. XXV.
De tribunalibus ſubſelliiſve in quibus Athenis ius dicebatur. 187.

CAP. XXVI.
De aſſeſſoribus, quos Græci παρέδρους *vocant.* 200

CAP. XXVII.
De apparitoribus, & illis quos Græci

Græci εἰσαγωγεῖς dicunt. 202

CAP. XXVIII.

ερὶ κληρούχων, quos coloniis deducendis præfectos dicere poſſumus. 204

CAP. XXIX.

e ærarii cuſtodibus, quos ταμίας Græci dicunt. 210

CAP. XXX.

ερὶ ἑλληνοταμιῶν, quos Latine Græciæ quæſtores dicere poſſis. 212

CAP. XXXI.

e Hellanodicis. 213

CAP. XXXII.

e gynæconomis, qui matronarum cultui, ne modum excederet, præerant. 215

CAP. XXXIII.

ερὶ οἰνόπτων, quos bibendi arbitros dicere poſſumus. 219

CAP.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

CAP. XXXIV.

De fori curatoribus, quos ἐπιμελητὰ τῦ ἐμπορίυ *dicunt.* 22

CAP. XXXV.

De Episcopis. 22

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ANTONI THYSI JC.

DISCURSUS POLITICUS

De

REP. ATHENIENSIUM.

Nobiliſſima celeberrimaque Athenienſium Reſp., ſapientiæ illud civilis Prytaneum, eruditionis Oceanus, omniumque ſcientiarũ vaſta vorago originem ſuam Ægyptiis debet, & Cecropem autorem habet. Prima poteſtas penes reges fuit, ſed limitibus ſuis clauſa. Neque enim imperium libidini regis ſerviebat, ſed populo obnoxium fuit. Nam ex vetuſtiſſimis judiciis etiam regum cauſas, à Populo diremptas apparet. Quod ſique ſummæ poteſtatis inſi-

gne fuit. cæteras quippe omn
Græciæ regiones, quam latè pa
tent, Athenienſium populus
animi magnitudine, & immen
ſa gloriæ cupiditate, & liberta
tis æſtu ſemper quam longiſſi
mo intervallo ſuperavit. Ita tan
dem vertentibus annis pene
ſolum populum omnis conſtit
autoritas. Hactenus tamen re
gia autoritas apud omnes i
ſummo precio atq; honore fue
rat. Quam multum Theſeu
Athenarum rex decimus immi
nuit: primus enim diſperſos pe
Atticæ regionis vicos ad novam
Athenarum urbem, quæ incoli
deſtituta, libertatis præmio al
lexit. Ita circumfuſa plebs ex
agricolis opificumq; grege mi
rum in modum civitatem au
xit. Cui & ius creandorum ma-
giſtratuum conceſſiſſe ex Iſo-
crate, Pauſania, Plutarcho col-
ligi poſſe videtur. Electio enim
magi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

magiſtratuum trium generum fuit, per ſortem illi qui iudiciis præerant electi, populare ſuffragium tribunos militum, imperatores militiæ evehebat. Choragi qui ludis ſacris ſacrificiiſque omnibus præerant, opum potentia creabantur. Ita maxima æqualitas in Rep. conſtituta eſt. Per ſortem etiam indigniſſimi præſtantibus viris æquabantur. Ne autem ſoli illi, quos indignos eſſe conſtabat, ad iudicandum admitterentur, propter multitudinem iudicum, qui numero quingenti erant, fieri non poterat. Ex tanta enim copia, nonnullos iudicio prudentiaque civili virtute denique præſtantes eſſe oportuit. Penes quos tota iudiciorum conſiſtebat autoritas: cæteri eo contenti, quod non neglecti viderentur. Utique hoc inter Politicos conſtat, à paucis atque præſtantibus melius

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

lius gubernari Remp. modo cæ-
teri non contempti videantur
atque imaginem ſuffragii ha-
beant, quam ſi omnium virtus
iudiciumque æquale eſſet. Non
ſemel diſcordiarum ſegetem æ-
mulatio virtutis accendit. Diffi-
cile cedit, qui ſe parem exiſtimat:
ſed potius ex invidia optimi
ſæpe aliorum conſiliis reſiſtit.
Ne autem populus paulatim
conculcaretur à potentioribus
repagulum maximum fuit quod
ipſe militiæ ſupremus imperator
ex illorum voto eligeretur. In
cuius poteſtate præſidia militia
ſunt, facile etiam ſuperiorem
ſpernit. Nimia tamen hæc po-
puli potentia in effrenem licen-
tiam erupit. Non ſecus enim at-
que ignis ubi tabulatis adhæſit
maximo poſtea furore etiã ipſa
tecta præcipitat, nihil denique
ſibi intactum relinquit, ita vaga
populi libertas nullo rationis
vincu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

vinculo conſtringitur, ſed legitimam omnem poteſtatem proſternit & ſibi ſumit. Quin & illud Athenienſium inſtitutum fuit, quod illi, quorum divitiæ conſpicuæ erant, ſacrificiis præeſſent. Ita illi quoque quorum omne decus & gloria non in virtute ſed in opum fulgore conſiſtebat, etiam ſua dignitate non privabantur. Neque à ſacrificiis Deorumque immortalium cultu magnum Reip. periculum imminebat. Hunc in modum ſingulos cives æqualitas fovebat, æqualitatem concordia, concordiam Reip. ſalus ſequebatur. Sed paulatim uti dixi cuncta populus ad ſe traxit. Abolita enim regia poteſtate, perpetui primo Archontes, dein decennales, hinc & annui numero novem conſtituti ſunt. Nullæ antea leges ſcriptæ erant, ſed arbitrium magiſtratus, inter quos ſanctiſſimi A-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

reopagitæ, ut mox videbimus, pro lege obſervabatur. Cum itaque iura paucorum libidini eſſent obnoxia, leges primo ſeveriſſimæ à Dracone, dein à Solone ſapientum uno latæ ſunt. Draco quidem propter nimiam aſperitatem ſanguine leges conſcripſiſſe dicitur. verum Solon ſummus legiſlator maxima æquitate iura Athenienſibus dictavit. Ut autem popularem favorem ſibi acquireret, de æris alieni remiſſione, quam σεισάχθειαν græce appellant, legem conſtituit. Nimia enim fœneratorum licentia plebem conculcabat, & tam bona, quam etiam, quod ultimum eſſe miſeris mortalibus ſolet, ipſa corpora in ſervitutē debiti loco compingebantur. Paupertas à viro cordato utcunque tolerari poteſt, ſed ii, quorum pectora generoſus ſpiritus inflavit, facilius vitam quam liberta-

tem

em amittunt. Vidit hoc pru-
dentiſſimus Solon, atque auræ
populari velificatus eſt, primuſ-
que ſeptem talenta quæ ſibi iure
patrimonii debebantur remiſit,
corporumque deditionem in
totum prohibuit. Indignum hoc
majeſtate & gravitate Athenien-
ſium fuit, ob inopiam in ſervitu-
tem redigi illorum corpora, quo-
rum excelſus divinuſque animus
vix intra ipſum corporis carce-
rem ſe continebat. Deinde ex
illo metuendum erat, ne opu-
lentiorum potentia paulatim
frangeret opprimeretque popu-
lum univerſum. Itaque opulen-
tiſſimi ſumptus trierarchicos ex-
hibere cogebantur, ut autor eſt
Demoſthenes aliiq;. Quippe dif-
ficile ii, quorum inopia ad æris
alieni neceſſitatem redacta eſt,
iterũ emergunt, ſed quotidie ma-
gis magiſq; uſque ad deſperatio-
nem ultimam debitis veluti ſuf-

 focan-

focantur. Ea lex multum auto-
ritatis legiſlatori exhibuit a
cæteras leges ſanciendas, conſti-
tuendamque ipſamRemp. Enim
vero ipſa multitudo facile ob-
temperabat, potentiores autem
ipſa æquitas naturalis in officio
continebat. Deinde ut nobilita-
tem quoque ſibi addictam habe-
ret, lege cautum, id totum ar-
bitrio ſenatus relinqui, an nego-
cia ſibi delata populo referre an
ſupprimere vellet. Ipſa denique
plebs à magiſtratibus annuis ar-
cebatur. Quamvis poſtea ad il-
lud ius promota, ſicuti ab Ariſto-
tele & Plutarcho graviſſimis au-
toribus proditum eſt. Porro an-
tiquiſſimum ſanctiſſimumque
Areopagitarum collegium fuit:
quod à Solone quidem inſtitu-
tum Cicero aſſeruit, ſed an-
tiquius fuiſſe & in meliorem or-
dinem redactum à Solone Ari-
ſtoteles maximus Rerump. inda-
gator

rator in Politicis ſuis aſſeruit.
ExNovēvirûm collegio ſanctiſſi-
ni quique omniſque expertes
uſpicionis in hunc ſenatum eli-
ebantur. Illi in id omnes ner-
os intendebant, ne quid detri-
nenti Reſp. caperet, mores ma-
orum avitiq; ritus conſervaren-
ur, homicidia conſulto patrata
indicarentur, in mores civium
iorũ animadverteretur. Publi-
um itaque virtutis ſeminarium,
celeratorum flagellum certiſſi-
num, bonorum tutiſſimum re-
ugium fuiſſe, Iſocrates inaffe-
tatæ eloquentiæ autor nobis
radidit. Tanta ejuſdem ſenatus
ravitas, ut in caupona ſediſſe
atis grave crimẽ fuerit, ut colle-
io illo quis excluderetur. Quin-
ilianus itidem tradidit, puerum
ondemnatum ab Areopagitis,
uod coturnicibus oculos eruiſ-
et. Perverſæ enim atque crude-
s indolis ſignum hoc exiſtima-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

runt religioſiſſimi iudices. Hun
magiſtratum perpetuum fuiſſ
ex antiquis conſtat. Uti enin
præſtantiſſimi quique quorun
dignitas, ſanctimonia, incorru
ptum iudicium omnium oculi
patebant, ad hoc munus elige
bantur, ita conducebat Reip
talem magiſtratum perpetuum
eſſe, cuius tamen autoritas
populo dependebat, multum iti
dem Principis ſenatus vim quin
gentumviri eludebant. Illi au
tem de ſumma Reip. ut pluri
mum definiebant, Areopagitæ
publici erant inſpectores, & ma
lis conſiliis ſe interponebant
Profecto illud exploratum eſt
quo maior eſt poteſtas, eo peri
culoſius magiſtratum perpe
tuum eſſe. Maxima quidem A
reopagitarum ſanctimonia atq
autoritas fuit, non itidem pote
ſtas. Perpetuum itaque eorun
erat munus. Annui erant magi
ſtratu

ratus quingenti, ne continuum
lorum imperium in Oligar-
hiam abiret. His pręficiebantur
rytanes, atque eorum Prin-
eps Epiſtates, cui annulus o-
nnis ſecreti commiſſus erat, &
enatui cuncta per eum propone-
antur. Illum autem propter
ummam potentiam unius diei
nagiſtratum habuiſſe veteribus
roditum eſt. Neque bis Epiſta-
ı eſſe licitũ fuit. Quingẽtis nul-
a aut admodum exigua hono-
um ſolvebantur præmia. Virtus
bi præmium cenſebatur opti-
num, atque omnia in ſe bona
ontinere. Nulliuſque adeo rei
iſi gloriæ avari erant. Unde
leaginæ coronæ merces omni-
us muneribus præponebatur.
ed hæc florente Rep. contige-
e. Labentem ventoſa ambitio,
rugo pecuniæ peſſundedere. Et
vera velimus fateri, nimia eos
ortunæ proſperitas perdidit.

Ego

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Ego certe ut in Athenienſi
Rep. ita in aliis pleriſque
miam fœlicitatem interitui o
caſionem dediſſe video. Sic
enim etiam optimus ſanguis
mortalium corporibus ſi nim
ſit putredinem magnaſq; feb
alit, ita nimis ſecunda fortu
faventis aura vitiorum veluti e
ercitum ſecum adducit. Ta
inania ſunt mortalium vota,
illud ipſum quod appetunt, ſæ
exitii iis cauſa ſit. Porro vic
bat ſapientiſſimus Athenie
ſium populus non facile figend
eſſe refigendaſque leges. Na
& ipſæ leges pernicioſæ, ſi alti
ſubditorum animis inhæſerin
utilius eſt tolerare, quam eve
tere. Ne autem leges oblivio
traderentur, vel etiam ut perſp
cerent, an mutatio quædam n
ceſſaria eſſet, conſtitutum eſt,
ſingulis annis omnes leges p
pulo prælegerentur, atque

s conſilium inſtituerent. Dele-
i in eamrem Nomothetæ, qui
bulis publice affigebant, ſi
x abroganda, mutanda, vel
ova ferenda eſſet. Nomine
opuli ſyndici ſive oratores,
uorum integritas, iudicium,
cundia explorata, ea de re
agno molimine atque conten-
one agebant. Hinc tanta olim
atorum apud Athenienſes au-
oritas, quia veluti voce po-
uli loquebantur. Ita facile quid
ile nec ne Reip. eſſet conſulta-
atur. Nam recte alibi Ariſtot.
Politicis dixit, coniunctam
ultitudinem ſapere, ſeparatam
on item. Conſtat ex veterum
onumentis, obſervantiſſimos
mper legum ſuarum Athenien-
s fuiſſe. In quam rem Nomo-
hylacces, id eſt, legũ cuſtodes,
udenter conſtitutos fuiſſe Ci-
ero in libr. de Ll. tradidit. Quo-
um officicium erat proſpicere
ne quid
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ne quid adverſus leges ritusvè maiorum fieret, eos qui iis non obtemperabant pœna multare. Tanta legum obſervantia in cauſa fuit, quod cum Reſp. Athenienſium admodum tandem popularis facta eſſet, tamdiu inconcuſſa ſteterit, ut rectè à Thucydide monitum eſt. Alioquin merè popularis ſtatus turbidus, inquietus eſſe ſolet, & non ſecus atque mare huc atque illuc agitari. Novo autem & admirando modo nonnunquam Athenienſes viros præſtantiſſimos, quorum virtus & gloria in excelſo poſita erat, urbe eiiciebant, ne illorum potentia atque autoritas libertati populi noceret. Oſtraciſmum illam ſpeciem exilii veteres vocarunt, quod populus teſtæ ſuffragium ſuum inſcriberet. Neque vero illa ratio puniendi admittebatur, niſi ſex mille concionem ad minimum

conſtituerent, & qui ſuffragium ferrent ſexaginta annos haberent: ne nimirum temerarium iudicium inſtitueretur. Ita Ariſtides, qui iuſti cognomen habuit, ita Themiſtocles urbe eiecti. Exilium hoc decennale erat, neque ulla infamiæ nota eo inurebatur. Quippe ſine ulla cauſa propter eminentem virtutem, ut plurimum hæc relegatio infligebatur. Nimirum politice prudenterque admodum exiſtimarunt, omnem plerumque eximiam potentiam libertati noxiam, atque exactiſſima quæque ingenia ut plurimum res novas moliri. Sicuti enim hederæ ſequaces primo quidem virgultis ſuis parietes ædificiaq; lambunt, paulatimque ſuprema tectorum petunt atque inveſtiunt, tandem vero etiam laſciva folia ipſo cœlo viam affectant, ita generoſiſſimi maximique ſpiritus paulatim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tim ut plurimum ad potentia
ſibi viam ſternunt, donec ta
dem viribus ſuffulti eo aſce
dant, ut nullus amplius grad
honorum ſuperſit quam ipſu
imperium. Atque hinc quoqu
à Politicis annotatum eſt, m
diocria ingenia exquiſitiſſim
aptiora Reip. gubernandæ. V
dere hoc Athenienſes, quoru
iudicium in civilibus exactiſſi
mũ fuit, & in tempore provide
runt, ne nimia alicuius autorita
Reip. noceret. Difficilius enim
& periculoſius potentia iam con
firmata exſcinditur, quam nov
tollitur. Porro illud egregie ab
Athenienſibus quoq; inſtitutũ,
quod omnes, cum magiſtratum
finirent, rationem actorum
Logiſtis exhibere ſoliti fuerint.
Quam legẽ Plato Lib. xii de Leg.
& ex eodem M. Tullius Cicero
prolixe laudarunt. Plurimos e-
nim impunitatis ſpes ad crimina

invi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

invitat. Cum vero reddenda ratio eſt, cuncti quam maxime ſibi cavere ſolent, ne ullam infamiam ſibi ſuiſque contrahant. Logiſtæ itaque & Euthyni ſingulis annis Athenis creabantur, qui inquiſitione inſtituta damnabant abſolvebantque eos, qui magiſtratu functi, vel in eo conſtituti adhuc erant, quales erant Areopagitæ, quorum perpetuum imperium fuiſſe diximus. Denique omnes publica præconis voce admittebantur ex populo, qui accuſationem inſtituere vellent. Tandem vero ab Heliaſtis iudicibus re perſpecta abſolvebantur vel damnabantur. Neque ulla Logiſtarum ſententiæ, ſi iniqua videretur, ratio habebatur. Alioquin calumniis Logiſtarum etiam optimi præſtantiſſimique obnoxii fuiſſent. Porro nullum inertem atque otioſum eſſe permiſſum fuit. Ita tamen

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

men ne duas ſimul artes exerce-
rent, vel quia intentionis acies
pluribus rebus obtunditur, vel
ne cives ſibi invicem obeſſent.
Quin lege cautum, ut Areopagi-
tæ ignavos corriperent, pœniſq;
& ignominia multarent. Crede-
bant quippe cordatiſſimi morta-
les, & recte, vitã in actione conſi-
ſtere. Ocium enim ingenii vim
debilitat, ſpiritus obtundit, &
veluti longa rubigine lædit, ma-
las denique artes docet. Aquæ
quæ non moventur putreſcunt.
Etiam animum remiſſio deterio-
rem reddit. Recte Catullus, O-
cium reges prius & beatas per-
didit urbes. Hanc itaque peſtem
civitatis recte eliminavit pruden-
tiſſimus populus, & lege quoque
parentes conſtrinxit, ut artem a-
liquam liberi addiſcerent. Sin
ſecus factum fuerit, filium pa-
tri, ſi neceſſitas poſtularet, nulla
alimenta debere. Qui enim vitæ
libe-

liberorum non proſpexit, indignus quem rebus anguſtis reſpiciat filius. contra qui parentibus ſuis ex merito dignos non exhibuiſſet honores, magiſtratu indignum exiſtimabant. Præterea voluit Lex ſingulos cives in totum Reip. ſtudioſiſſimos eſſe. Itaque ſi publica eſſent ſeditionum incendia, & factionibus concuteretur civitas, expreſſe cautum, ut alicui parti ſe addicerent. Melius de illa mereri videntur, qui quocunque modo Reip. conſulunt. Verum illi qui publicæ ſalutis ſecuri ſunt, & privatis tantum rebus ſe ſollicitant, indigni videntur, quibus aliquis locus vel dignitas in Rep. conſtituatur. Unde & honoribus movebantur. Quod incendit inflammavitque eorum animos, ne deeſſe quiſque ſuo officio videretur. Dixi ſuperius, quo pacto Reſp. Athenienſium, cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

popularis ſtatus omnia perverte-
ret, tandiu incōcuſſa ſteterit, atq;
oſtendi, potiſſimam cauſam in
curioſâ legum obſervantiâ poſi-
tam fuiſſe, honorum quoque in-
ſolentiam per oſtraciſmum pru-
denter è medio ſublatam. Mune-
rum autem blandientem violen-
tiam ita non admiſit, ut corda-
tiſſimi mortales, & bonorum &
vitæ non ſemel periculum inde
acceperint. Ut Timotheum, E-
picratem, alios præſtantiſſimos
viros præteream, quanto in pe-
riculo Callias fuit Hipponici fi-
lius, qui cum glorioſiſſimam A-
thenienſibus pacem cum Arta-
xerxe rege Perſarum iniiſſet, atq;
à Rege munera accepiſſe crede-
retur, vix capitis pœnam evaſit.
Quin etiam ne coronā quidem
inſcio populo ab exteris civitati-
bus accipere licitum fuiſſe teſtis
mihi Æſchines contra Cteſiph.
Et revera ſæpe munera magis la-
befa-

befactant invictum populum, quam fortiſſimæ militũ phalanges. Et qui accipit, quaſi donanti ſe dedit. Facile frangit etiam robuſta pectora fatale & debile lutum. Omnis itaque corruptio, quinetiam quælibet ab hoſte accepta munera, apud Athenienſes pœna capitis multabantur, ſicut ex Demoſthene contra Midiam apparet. Scribit quoque Dinarchus contra Demoſthenem, Imperatoribus exercituum, & Oratoribus, qui vice populi de rebus graviſſimis conſultabant, prolem ſuppetere debuiſſe, atque in Attica regione proprium fundũ habere, ſi ad ullas dignitates aſpirare vellent. Difficilius enim illi corrumpuntur, dum de liberis & immobilibus facultatibus ſibi metuunt. Quippe privata ſalus eos ad publicam ſalutem cohortatur, imo cogit. Fortiſſimum Reip. vinculum privatas

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

facultates cum publicis coniunctas habere. Cæteri contra quibus neque liberi, neque res ſuppetunt, ſecuri ſunt publicarum rerum, dummodo facillime vitam tolerent, & facile mutant dominum, qui meliorem fortunam ſperant. Ubi incendii vis proprias ædes proſternit, ubi hoſtium manu tui agri vaſtantur, incitatur ſingulis ardor ad hoſtem propulſandum, & dum ſibi, etiam ſimul publico conſulunt. Præterea longe quoque alacriores civium animos ad militādum publica liberalitas & veræ virtutis encomium reddiderunt. Si enim in bello morte aliqui occūberent, quorum fortuna tenuior erat, liberi ex publico alebantur, donec limitem pubertatis attigiſſent. Liberorum plerunque amor adurit præcordia, cunctæque curæ præ illis liqueſcunt. Quæ ubi publica autoritate ſublatæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

latæ, ſinguli, quorum pectora fervidus & militaris ſanguis implet, magis vitæ ſuæ prodigi ſunt, & ſecuritatem publicam ſuæ proponunt. Accedebat quod per publicas laudes funebres virtus illorum cineri repoſta non maneret, ſed per mortem æternitatem quandam gloriæ adipiſceretur. Recte alibi Poëta dixit, Græcos nullius rei præter laudis avaros fuiſſe. Et revera ita magnis rebus pares fuere. Nam honeſta gloriæ cupido in generoſis corporibus fortiſſime agit. Humiles ſpiritus nulli egregio facinori idonei. Verum recte quis illos cum Ariſtot. ad ſervitutem natos dixerit. Neque honores funebres tantum adhibiti, verum etiam ex publico ſumptu veteri inſtituto terræ committebantur. Magnum utique robur bene conſtitutæ Reip. in militia adverſus ingruentem hoſtium vim.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

præmia itaque conſtituta ii s, qui Remp. ſua virtute iuviſſent, ſuperius dictum eſt. Cuncti quidem Athenienſes anno decimo & octavo, quo tempore flos vernantis ætatis robur atque nervos intendit uſque ad quadrageſimum annum, cum ſtata ætas conſiliorum maturitatem ſuggerebat, ſeſe ad militiam accingebant. VIpianus hoc tradidit ad Olynthiacam tertiam. Viceſimo anno patriæ ſuę iuramentum exhibebāt, ut ex Stobæo, Polluce, aliiſque liquet. Qui militiam detrectabat, publicis arcebatur conventibus, Deorum immortalium templa ingredi vetabatur. Quin & ipſam ignaviam punitam princeps Atticæ eloquentiæ Demoſthenes contra Timocratem tradidit. an recte? quis enim fortitudinem in manu habet? Cur timiditas, ſi nullus dolus adſit, punitur? an æquum naturæ leges
pone-

ponere? Fortitudinẽ & ignaviam ab erectiore vel remiſſiore ſanguinis ſpiritu fieri. Itaque non magis fortes laudãdi quam ignavi puniendi. Vtique tamen multi hac lege ad virtutem ſtimulabantur, urgebantur, quibus ulla honeſti ſpecie imbutum pectus erat. Verecundia, ut alibi Vegetius, dum prohibet fugere efficit victorem. Atque Æſchines tradidit hanc ignaviam punitam, quo cives magis metuentes pœnas legibus conſtitutas, quam hoſtem, pro patria fortius pugnare vel etiam glorioſe occumbere non detrectarent. Illud tamen non probamus quod de Alcibiade tradiderunt veterum monumenta. Eam enim propter res præclare geſtas virtutis apud Athenienſes acceperat opinionem, ut ſi alea belli non ſuccederet, accuſaretur, quaſi victoriam adipiſci recuſaſſet. Ita

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

refert Plutarchus, accuſatum quod Andron inſulam non occupaſſet, cum deviciſſet inſulanos. Ita Cimon, quod Macedoniam non tranſiiſſet, Miltiades quod Paron inſulam non occupaſſet, publice accuſati ſunt. Incerta, vaga eſt fortuna, neque uno in loco ſemper conſiſtit. Deſultoria ſunt belli momenta: ſæpe audacia pro fortitudine, timiditas pro lucro eſt, nonnunquam ipſa prudentia pro vitio. Itaq; Marti legẽ ponere, qui nullas leges habet, & ſemper fluctuat, hominis incõſulti eſſe arbitror. Porro & illis qui in militia capti poſtliminio redierant, quos Gręci δευτεροπότμους appellabant, hanc inuſtam ignominiam tradidit Heſychius, ut ad Eumenidum ſacra accedere prohiberentur. cur ita? ut infixum illud pectori tenerent, aut vincere aut emori. Atque hinc Plato lib. v. de

de LL. ne quidē redimendos captivos voluit. Neque multum iis tribuēdum putavit gentium domina Roma. Cum Populus Romanus poſt Cannenſem pugnam ſervorum deſideraret auxilia, captivorum contempſit, & credidit eos magis tueri poſſe libertatem qui nunquam habuiſſent quam qui perdidiſſent, inquit Seneca. Itaq; omni modo Athenienſium populus cives ſuos non tantum ad ingenii cultum ſed ad Martiam quoque virtutem impellebat. Neque minor artium liberalium apud eos cura fuit. Magnis ingeniis honores ſuos luculentos tribuit Athenienſis Reſp. In Panathenæis maioribus rhapſodi Homeri Principis Poëtarum carmina, è cuius fonte perenni omnis admodum antiqua ſapientia profluxit, quem omnis eruditionis Oceanū, dictatoremque perpetuum appellare

liceat, recitabant. Memoriæ hoc reliquit, præter Lycurgum contra Leocratem, Ælianus variæ hiſtoriæ lib. VIII. cap. II. Æſchylo, Sophocli, Euripidi ſtatuæ poſitæ, prohibitumque ne tantorum ingeniorum monimenta lingua hiſtrionum macularentur, ſed ut ſcribæ publice Athenienſium populo prælegerent. Vti ex Plutarcho in Lycurgi vita didicimus. Illud tamen admirandum eſt, in ea civitate, quę omnis eruditionis Princeps fuit, aliquando lege cautum ne Philoſophia doceretur. Quam legem Critiam tuliſſe refert Xenophon. Præterea illud quoque magiſtratus egregie in officio continuit, quod ſi quid peccaſſent, ſtatim de iis exemplum ſumeretur. Tardiora plebis erant ſupplicia. Nimirū magiſtratus veluti ſpeculum eſt, in quod totus populus oculos dirigit.

Sicuti

Sicuti autem ex infectis ſpeculis etiam ipſi oculi contagionem quandam contrahunt, ita moribus magiſtratuum infectis facillime ad alios vitiorum illa ſcabies ſerpit. Deinde ſuppliciorum tarditas in iis qui Reip. gubernandæ præſunt, etiam poſtea occaſionẽ puniendi tollit. Quod maximas dein Reip. difficultates parere ſolet. Sed hic queritur an non utilius ſit Reip. Geometricã aliquam proportionem, ut Icti loquuntur, in pœnis obſervari. Rectius quidem jus civile pro qualitate perſonæ vel delicti ſeverius vel clementius in vulgaribus delictis punire ſolet. Si tamen tale crimen ſit quod Reip. egregium detrimentum adfert, etiam pœnæ rectè augentur. Optime dixit Atticæ Eloquentiæ Princeps, idem delictum minus eſſe ſi à vulgo nautarum committatur, quam ſi à gubernatore, à

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

quo maximũ periculũ imminet, ne in vada navis compingat, & nudum remigio veloque latus ferociẽti procellæ obiiciat. Hinc etiam iure civili Valentinianus & Theodoſius l. vn. c. de conduct. lib. 11. graviorem inquiunt pœnam conſtituendam in hos, qui noſtri iuris ſunt, ut noſtra diſcant cuſtodire præcepta.. Et alibi, multo maiore pœna eos eſſe dignos, quibus plurimum honoris delatũ à ſe, Theodoſius reſcripſit. Et quidem apud Athenienſes eo ſeveritas legum in puniendis magiſtratibus proceſſit, ut Principem ebrium morte multandum cenſuerint. Raro arcana Reip. latent, ubi vinum dominatur. Sed tum maxime ſubſequitur, ut cum poëta loquar, cæcus amor ſui, & tollens vacuum plus nimio gloria verticem, arcanique fides prodiga perlucidior vitro. Matrimonia

quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

quod attinet, lege Solonis cautum tradidit Plutarchus, ut ſponſa in thalamum deducta malum cydonium guſtaret, αἰνιττόμενος, inquit Plutarchus, ὅτι δεῖ ἀπὸ στόματος καὶ φωνῆς χάριν εὐάρμοστον εἶναι πρῶτον καὶ ἡδεῖαν. Nonnullæ leges turpitudinis merito arguuntur. Inter quas præcipua, quod legitima Athenis habita ſint cum ſororibus connubia. Quod tamen cum temperamento intelligendum. Philo enim Iudæus accuratus autor recte docuit, Solonem nuptias fratris cum ſorore conſanguinea, non cum uterina vel germana, permiſiſſe. Atque ea de cauſa Athenienſes Cimonem urbe expluiſſe Andocides in Orat. contra Alcibiadem commemorat. Attamen etiam cum conſanguinea ſorore illicitus nefariuſque coitus eſt. Interea tamen hoc notandum eſt, tales nuptias proprie jure gentium non eſſe

ince-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

inceſtuoſas. Recte enim reſpondet IC. Paulus in l.ult.ff.de Rit. nupt. Iure gentium inceſtum committit qui ex gradu aſcendentium vel deſcendentium uxorem duxerit. Utique tamen juri naturæ adverſari videtur. Quãvis contrarium ſenſerit Hugo Grotius. Quid enim? tam propinqua ſanguinis neceſſitudo, & veluti animæ quædam communio, nunquid non cunctos mortales inſtinctu veluti naturæ abſterret? Nunquid non fœdum, turpe, in proprium quodammodo ſanguinem irruere? Lex itaque illa Solonis merito exibilatur ab iis, quorum mentem honeſti niveus candor imbuit. Porro illud quoque ſingulare in Rep. Athenienſium fuit, quod cogeretur proximus agnatus pupillam in uxorem ducere. Quæ lex plurimas lites & querelas plerunque peperit. Si enim pu-

pilla

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

pilla opibus polleret, non raro
inter agnatos contentiones ma-
ximæ oriebantur, quas Archon-
tes dirimebant. unde & pupillæ,
de quibus certabatur in iudicio,
ἐπίκληροι appellabantur. Si autem
eadem puella inopia vel vultu
invenuſto atq; illiberali prædita
eſſet, ad nuptias lege agnati co-
gebantur. Hinc mutua benevo-
lentia, quæ coagulum eſt uni-
cum matrimonii, ut plurimum
deſiderabatur, iurgia domeſtica
pullulabant. In eo quidem re-
cte Solon ſenſit, favore publico
& auxilio pupillas fovendas eſſe,
ſed utique idem neſcire non de-
buit, matrimonia eſſe debere li-
bera. Nam uti variæ ſunt mor-
talium mentes, ita non eadem
omnibus placent. Præcipue in
nuptiis unuſquiſque ingenio ſuo
utitur. Illud vero recte à Solone
conſtitutum, deficientibus agna-
tis, ſi pupilla inopia laboraret,

atque ita difficillime ad matrimonium ſe appellere poſſet, ut publica pecunia pro ratione dignitatis iis cōſtitueretur. Et paupertas nulli opprobrio ignominiæque erat, ſi virtutis opes eam illuſtrarent. Quare neque pauperi contumeliis inſultare licitum fuit. Ea enim quæ vaga illa inſtabiliſque fortuna moderatur, noſtra dicenda non ſunt. nam & divitiæ indignis ſæpe conferuntur, atque iis quorum animi ſordes nullum lixivium purgare poſſit. Quis Midæ infames divitias honeſtâ Ariſtidis paupertate potiores exiſtimet? quamvis hunc ne ſepulturæ quidem ſumptus reliquiſſe Plutarchus graviſſimus autor memoriæ tradiderit. Illud quoque idem Plutarchus recte reprehendit, quod licitum fuerit uxori, alium ex propinquis ad concubitum admittere, ſi maritus gignendis liberis non eſſet

ido-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

idoneus. Neque tamen vinculum matrimonii rumpebatur. Rectius ius civile, quod noſtri mores ſequuntur, legitimum eo caſu devortium introduxit. Illud quoque moris apud Athenienſes fuit, maritum, ſi ad communem locũ abiret, teſtamento alteri uxorem tradere. Sicuti Demoſthenem Archippam uxorem ſuam teſtamento Phormioni ſervo ſuo cum libertate reliquiſſe veteres teſtantur. Summa enim mariti in uxorem ſemper poteſtas fuit, atq; eius voluntas, niſi maleficium ſecum traheret, pro lege obſervabatur. Quin & ipſe Solon in hæreditatibus adeundis potiſſimam maſculorum rationem habuit, fœminis ex liberalitate dotis ut plurimum exigua ſumma perſolvebatur. Id ex Demoſthene Oratorum principe liquet. Splendor nimirum familiarum in maſculis conſiſtit.

Fœminæ aliorum generi per connubia ſe inſerunt. Iniquum tamen, eos, quos Natura ex iiſdem parentibus ex eodem ſanguine genuit, non habere itidem jus æqualitatis. Sexus Naturam non diſtinguit. Quin & imbecillitas imperfectioque mulierum magis cõmiſeratione quam pœna indiget. Facilius viri concumulare opes poſſunt quam fœminæ. Illud quoque ſingulare apud Athenienſes fuit, quod non fuerit licitum frumentum urbe exportare. Ideo Athenis cæſum virgis Athenagorã Cynicum Cicero tradidit. Idque prohibitum, ne ſi exportatione res frumentaria in arctum redigeretur, ſeditio plebis civitatem concuteret. Recte alibi inquit Seneca, nec rationem patitur, nec æquitate mitigatur, nec ulla prece flectitur populus eſuriens. Ibi ſimultatibus cuncta agitantur, ubi

neceſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

neceſſaria deficiunt. Atque hinc etiam antiqui in monopolia frumentariorum quam ſeveriſſime animadverterunt. Nihil gravius acerbiuſque iis qui veluti publicam famem negotiantur, atque ex aliorum calamitatibus ſibi meſſem faciunt. Unde apud Athenienſes Aliterii & Sycophantę, qui frumenti ficuumque rationem habebant. Itaque qui monopoliis annonam flagellāt, non tantum vetiti, ſed prohibitum quoque plus frumenti quinquaginta phormis coëmere. Quam legem non obſervare capitale erat, ut Lyſias κατὰ σιτοπωλῶν nos docet, eidemq; curę Sitophylaces præpoſitos monet, qui ſi munus iuxta leges non adminiſtrarent, capite pœnas luebant. Etiam illud ſapientiſſime cautum, ne peregrini civium ad ſe commoda traherent. Artium enim omnium exercitia iis pro-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

hibita, interdicta quoque omnis in foro venditio. Quam legem laudat Demoſthenes ἐν τῇ πρὸς Εὐβουλίδην Ἐφέσει. Ne autem peregrini & cives confunderentur, ſumma ſemper cura adhibita. Si enim peregrinus civis alicuius Athenienſis ſe nuptiis inſeruiſſet, bona haſtę ſubiiciebantur, ipſe in ſervitutem redigebatur. Teſtis mihi Demoſthenes contra Neæram. Modeſtia quoque morum, præcipue in fœminis, ne luxu diffluerent, lege imperata eſt. Veſte tincta vel purpurea Panathenæorum pompam ludoſque ſpectare vetitum Lucianus in Nigrino tradidit. Fœminas bigis ad Eleuſinia ſacra ferri prohibitum. Autor Plutarchus in Lycurgo. Tria tantum veſtimenta cum vaſis aliquot exigui pretii ad ſponſum ſponſæ deferre licitum Plutarchus in Solone commemorat. Sumptuoſius quoque

ſepul-

ſepulchrum, quam triduo decem artifices perficere poſſent, lege vetitum, neque id opere tecto-rio exornari, neque hermas, quos vocabant, licebat imponi, ut M. Tullius Cicero lib. 2. de Legibus inquit. Addit idem de Demetrio Phalereo, *ſed ait rurſus idem Demetrius, increbuiſſe eam funerum ſepulchrorumque magnificentiam quæ nunc fere Romæ eſt: quam conſuetudinem lege minuit ipſe. Nam ſuper terræ tumulum noluit quid ſtatui niſi columellã tribus cubitis non altiorẽ, aut menſam, aut labellum, & huic procurationi certum magiſtratum præfecerat.* Tribus quoque tantũ veſtibus ſeu riciniis cadavera condi Solonem edixiſſe Plutarchus affirmat. Quantę illud quoque continentiæ, quod à Solone lege cautum Athenæus lib. IV. tradidit, quod iis, qui in Prytaneo convivabantur, maza, die-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

bus vero feſtis panis apponeretur? Quem tamen honorem maximum fuiſſe totius Græciæ, ut alicui quotidianus victus in Prytaneo exhiberetur, Cic. lib. 1. de Oratore refert. Quantæ illud ſanctimoniæ, ianthinis veſtibus meretricẽ ab honeſta diſcriminare matrona, adulteræ in publicum prodeuntis veſtes lacerare, muliebrem mundum eripere, pulſare, adulteram in adulterio deprehenſam occidere licitum, eum qui fœminam ad illicitos concubitus producit morte multari, ut Aeſchines contra Timarchum prodidit? Quantus rigor in delictis puniendis, eum qui licet innocenter alicui vitam eripuiſſet annuo multari exilio, donec manes defuncti placandis conſanguineis expiaverit, uti Demoſthenes contra Ariſtocratem teſtatur? Si quis aliquem dedita opera læſerit, exilio & publica-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

blicatione bonorum, ſi redierit, etiam morte puniri, ut ex Lyſia conſtat? Quantæ religionis, homicidam occiſi in ſolo puniri, ut ferali aſpectu manes defuncti expiarentur? inanimata, quorum caſu cædes facta, finibus Atticis eiici, ut Pauſanias lib. 2. Eliac. memoriæ reliquit? Manifeſtis crumenarum ſectoribus, vel qui in balneo, gymnaſio, portu, furtum, exigui licet pretii, commiſerint, olim etiam, ut ex Feſto conſtat, quod tamen poſtea mutatum, ficuum ſurreptoribus mortem indictam fuiſſe? Quam civilis vero illud clementiæ, vinculis aſtringere Athenienſem civem, illicitum, ſi tres vades dederit, niſi fuerit publicanus, ſponſor, proditor, vel qui ad evertendum popularem ſtatum animum accinxerit? Quantæ illud libertatis popularis, neminem
 armis
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

armis inſtructum intra urbem
prodire potuiſſe? Quod præter
alios Thucydides antiquiſſimus
autor retulit. Quantæ denique
illud benignitatis quod Athe-
nis execrationibus publicis ſan-
citum eſt, erranti viam demon-
ſtrare? Hæc quidem præci-
pua, quæ illuſtria in Rep. Athe-
nienſium fuere. Athenienſis au-
tem populus libertatis, quidem
amantiſſimus, primas ſuas vires
roboriſque lacertos, ſub Philip-
po, Alexandro Magno, Antipa-
tro, qui urbem ad extrema rede-
git, plurimum imminuit. Et re-
vera ſi ipſam Remp. penitus in-
ſpiciamus, Athenienſes omnis
eruditionis Principes, ingenii-
que admirandi fuiſſe, nemo eſt
qui dubitat. Ilud itidem vere
à graviſſimo ſapientiſſimoq; au-
tore T. Livio traditum eſt, eos
verbis tantum literiſque, non ar-
mis contra Philippum regem
ſaga-

ſagaciſſimum pugnaſſe. Neque vero eorum res tantæ fuiſſent, niſi decora ingenia inveniſſent. Ventoſa ſemper in univerſum Græcorum natio, neque ullos jactantiæ limites ponit. Utique nimia, ut ita loquar, literarum intemperantia molliebat eorum animos. Quæ ſi non temperetur auſteris bellicis artibus, hoſti ludibrium debet. Quod uti raro contigit, ita in Rep. Romana ſingulare fuit. Nam civilibus bellicisque artibus totum tandem terrarum orbem ſuo ſubdidit imperio, ita ut tandem propria mole laboraret. Armorum itaque virtus Athenienſibus defuit, ſive quod cæli clementia debilius animos excitaret, ſive quod dicendo intenti rebus agendis impares eſſent. Quare aliquoties mutationem ſubiere, primo ſub Macedonibus, deinde ſub Rom. à Sylla imperatore
cladem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

cladem cruentam accepere. Ur-
be nimirum obſeſſa ita eos fam
fatigavit, ut ne quidem human
carnibus abſtinuerint. Neq; ven
tris furor ſatis gravis calamitas
niſi poſtea direpta urbs à feroci
ſimo milite in ſanguine ſuorum
civium nataſſet. Plurimi ne i
hoſtium manus inciderent, ſib
vim intulerunt. Urbs in urb
quærebatur, Piræum nobiliſſimi
opus dirutum, vaſtatum, mæni
ſolo verſa, quæ demum ſub Va-
leriano reſtituta Zonaras tradi
dit. Tamdiu certe Athenarum
autoritas adhuc ſtetit, quamdiu
imperio Orientis aliquis honos
reliquus. Donec lacerato impe-
rio, primo Acciaiolo Florentino
urbs dedita, quæ familia uſque
ad Nerium imperavit, poſt cuius
mortem per matrimonium vi-
duæ Palmerio Veneto, dein Tur-
carũ violentæ potentiæ ceſſit. Ex
quo tempore Athenienſes ſervi-
tutem

utem non tantum corporis verum etiam animi quandam æruginē contraxere. Horrida nimirum barbaries , atque ignorantiæ immenſus ſtupor illis locis incumbit , unde ipſa civilitas nata eſt. Inculta Turcarum illuvies ignem ingenii in univerſum obtudit. Fortuna ut plurimū adverſa mentis alacritatem adimit, & qui ſervitute oppreſſi difficile ad humaniora ſtudia animum adtingunt. Muſis libertas innata eſt. Vide de hodiernis Athenis Epiſtolas Grȩcorū ad Crucium.

COLLATIO

Legum Athenienſium & Romanorum.

Draconis Lex apud Porphyrium.

ΘΕσμὸς ἀΐδιος τοῖς Α᾽τθίδα νεμομένοις, κύριος, τὸν ἅπαντα χρόνον θεοὺς τιμᾶν, καὶ ἥρωας ἐγχωρίους ἐν κοινῷ ἑμπονέμοις

μοις νόμοις πατρίοις, ἰδίᾳ κατὰ δύναμ *συνευφημίᾳ, καὶ ἀπαρχαῖς καρπῶν πελ* *τοις ἐπετείοις.*

Id eſt, Lex eſt Atticam hab tantibus perpetua & ſempitern Deos colendos, atque heroas i digenas publice ſecundum p trias leges, privatim bonis ve bis, primitiis frugum annuiſq libis.

Lex duodecim tabularum.

Separatim nemo habeſſit Dec neve novos, ſed ne advenas n publice adſcitos privatim c lunto.

Item:

Divos, & eos, qui cœleſt ſemper habiti, colunto, & oll quos in cœlum merita vocav runt, Herculem, Liberum, Æ culapium, Caſtorem, Pollucen Quirinum: aſt olla propter qu datur homini aſcēſus in cœlu

mente

mentem, virtutem, pietatem, fidem, earumque laudum, delubra ſunto. Nec una vitiorum ſacra ſolennia obeunto.

Item:

Feriis iurgia amovento, eaſque in famulis, operibus patratis habento, itaque ut ita cadat in annuis anfractibus, deſcriptum eſto, certaſque fruges certaſque baccas ſacerdotes publice libanto, hoc certis ſacrificiis & diebus. Itemque alios addes, ubertatem lactis fœtuſque ſervanto. Idque ne committi poſſit, ad eam rem & rationem curſus annuos ſacerdotes finiunto.

Ex Heſychio Grammatico.

Τὸν ἁλόντα θακεύοντα ἐν τῷ τεμένει τοῦ Ἀπόλλωνος, ἑαυτὸν αἰτιάσασθαι καὶ θνήσκειν.

Id eſt, Si quis in fano Apollinis ventrem ſolverit, ſe ipſum

accu-

accuſet, & mortis reus eſto.

Idem à Romanis obſervatum fe
Perſius oſtendit Satyr. 1.

-Heic, inquis, veto quiſquam
faxit oletum.
Pinge duos angues. pueri, ſac
eſt locus. extra
Meiite.

Ex Demoſthene contra Nearam

Τοῖς ξένοις καὶ τοῖς δούλοις ἐλθεῖν, ἐξεῖν
εἰς τὰ ἱερὰ δημοτελῆ, καὶ θεασαμένους
ἱκετεύοντας εἰσιέναι.

Item:

Τοὺς ἱκέτας εἶναι ἀσφαλεῖς.

Id eſt, Peregrinis & ſervis li
citum eſto ingredi ſacra publica
vel videndi vel ſupplicandi cauſa
Supplices inviolabiles ſunto.

Iuſtinianus Inſtitutionibus tit. d
His qui ſui vel alieni iuris ſunt.

Sed & maior aſperitas domi-
norum eiuſdem Principis conſti-
tutio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tutione coërcetur: nam Antoninus conſultus à quibuſdam Præſidibus Provinciarum de his ſervis, qui ad ædẽ ſacram vel ad ſtatuam Principum confugiunt, præcepit, ut ſi intolerabilis videatur ſævitia dominorum, cogant ſervos ſuos bonis conditionibus vendere.

Vlpianus lib. 8. de offic. Proconſ. ſive lege 11. *D. de His qui ſunt ſui vel alieni jur.*

Si Dominus in ſervos ſævierit, vel ad impudicitiam turpemque violationem compellat: quæ ſint partes Præſidis, ex reſcripto Divi Pii ad Ælium Marcianum Proconſulem Beticæ manifeſtabitur. cuius reſcripti verba hæc ſunt: Dominorum quidem poteſtatẽ in ſuos ſervos illibatam eſſe oportet, nec cuiquam hominum ius ſuum detrahi: ſed dominorum intereſt, ne auxilium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

contra ſævitiam, vel famem, vel intolerabilem iniuriam denegetur his, qui iuſte deprecantur. Ideoque cognoſce de querelis eorum, qui ex familia Iulii Sabini ad ſtatuam confugerunt, & ſi vel durius habitos, quam æquum eſt, vel infami iniuria affectos cognoveris, venire iube: ita ut in poteſtatem domini non revertantur. Vide & l. 3. 12. 13. 15. 19. 22. C. de Sacroſ. Eccleſ.

Corn. Tacitus lib. 1. Annal.

Neque aliud Munatio Planco periclitanti ſubſidium quam caſtra primæ legionis. illic ſigna & aquilam amplexus religione ſe tutabatur, ac ni Aquilifer Calpurnius vim extremam arcuiſſet, rarum etiam inter hoſtes, legatus populi Romani Romanis in caſtris ſanguine ſuo altaria Divum commaculaviſſet.

Ex De-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Ex Demoſthene contra Midiam.

Μηδένα τοῖς μυστηρίοις ἐπιλαμβάνεσθαι. id eſt, Nemini myſteriorum diebus manum iniicito.

Imperatores Valentinianus, Theodoſius & Arcadius in l. VII. *C. de Feriis.*

In quindecim autem Paſchalibus diebus compulſio annonariæ functionis, & omnium publicorum & privatorum debitorum differatur exactio.

Conſtantinus Imp. l. I. *C. Theod. eod.*

Imperator Conſtantinus Auguſtus Helpidio. Sicut indigniſſimum videbatur diem ſolis venerationis ſuæ celebrem altercantibus, iurgiis & noxiis partium contentionibus occupari, &c. Vide Sozomenum hiſtoriæ Eccleſ. lib. I. cap. VIII.

Et in l. x. C. eod.

Impp. Leo & Anthemius AA. Armaſio Præf. Præt. Dominicum itaq; diem ſemper honorabilem decernimus & venerandum, ut à cunctis executionibus excuſetur: nulla quemque urgeat admonitio, nulla fideiuſſionis flagitetur exactio, taceat apparitio, advocatio deliteſcat, ſit ille dies à cognitionibus alienus, præconis horrida vox ſileſcat, reſpirent à controverſiis litigantes, & habeant fœderis intervallum, ad ſeſe ſimul veniãt adverſarii non timentes, ſubeat animos vicaria pœnitudo, pacta conferant, tranſactiones loquantur.

Idem Iudæis indultum l. 3. C. Theod. eod.

Die Sabbathi, ac reliquis, ſub tempore quo Iudæi cultus ſui reve-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

reverentiam ſervant, neminem aut facere aliquid aut ulla ex parte conveniri debere præcipimus, cum fiſcalibus commodis & litigiis privatorum conſtet reliquos dies ſufficere.

Vlpianus lib. 77. ad Edictum, ſeu leg. 6. ff. de Feriis.

Si feriatis diebus fuerit iudicatum: lege cautum eſt, ne his diebus iudicium ſit, niſi ex voluntate partium: & quod aliter adverſus ea iudicatum erit, ne quis iudicatum facere, neve ſolvere debeat: neve quis, ad quem de ea re in ius aditum erit, iudicatum facere cogat.

Vlpianus lib. 7. de offic. Proconſulis, ſive lege 9. eod.

Divus Traianus Minucio Natali reſcripſit, ferias à forenſibus tantum negotiis dare vacationem; ea autem quæ ad diſciplinam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

nam militarẽ pertinent etiam feriatis diebus peragenda: inter quæ cuſtodiarum quoque cognitionem eſſe.

Ex Marcellino in Hermogenem.

Ε'ν τοῖς θεσμοφορίοις λύεσθαι τοὺς δεσμώτας. id eſt, Theſmophoriis (ſicut aliis nonnullis feſtis) nexi vinculis ſolvuntor.

Lex VIII. *Cod. Theodoſiano de Indulgentiis criminum.*

Imperatores Gratianus, Valentinianus & Theodoſius AAA. ad Neotherium PP. Nemo deinceps tardiores fortaſſis affatus noſtræ perennitatis expectet: exequantur iudices, quod indulgere conſuevimus. Ubi primum dies Paſchalis extiterit, nullum teneat carcere incluſum, omniũ vincula ſolvantur. Sed ab his ſecernimus eos, quibus contaminari potius gaudia lætitiamque communem,

munem, ſi dimittantur, advertimus. Quis enim ſacrilego diebus ſanctis indulgeat? quis adultero vel inceſti reo tempore caſtitatis ignoſcat? Quis non raptorem in ſumma quiete & gaudio communi perſequatur inſtantius? Nullam accipiat requiem vinculorum, qui quieſcere ſepultos quadam ſceleris immanitate non ſinit: patiatur tormenta veneficus, maleficus, adulteratorque monetæ: homicida quod fecit, ſemper expectet: reus etiam maieſtatis de domino adverſum quem falſa molitus eſt, veniam ſperare non debet. * Vide quoque leg. 3. 4. 6. 7. C. eod. & leg. 3. C. de Epiſcop. Audient. Idem Iudæis obſervatum Matth. 27. verſ. 15. Ioh. 18. verſ. 39. Num. cap. 39. Athenæus lib. 16. Δειπνοσ. cap. 17. apud Theſſalos feſto die, quē Peloro cōſecraverant, idē in uſu fuiſſe tradidit.

Papinianus leg. VIII. *D. ad SCtum Turpilianum.*

Abolitio aut publice fit ob diem inſignem, aut publicam gratulationem, vel etiam ad placandum numen divinum. Liv. Decad. 1. lib. 5.

Macer lib. 1. Publicorum.

Vel ob rem proſpere geſtam. * quin etiam quoties lectiſternia indicebantur, vinctis vincula adimebantur.

Ex Platonis Phædone.

Δημοσίᾳ μηδένα ἀποκτιννῦαι πρὶν ἂν εἰς Δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν δεῦρο. id eſt, Neminem occidendum dum in Delum navigatur, antequam navigium redierit. *Conſtitutum hoc in honorem Apollinis Delii, quem tota Græcia ſummis ſemper coluit honoribus.*

Livius lib. 2.

Mane ſervum quidam paterfami-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

familiæ nondum commiſſo ſpectaculo ſub furca cæſum medio egerat circo. Cæpti inde ludi, velut ea res nihil ad religionem pertinuiſſet; haud ita multo poſt T. Latinio de plebe homini ſomnium fuit. Viſus Iupiter dicere, ſibi ludis præſultatorem diſplicuiſſe: ni magnifice inſtaurarentur hi ludi, periculum urbi fore: iret, ea conſulibus nunciaret. Vid. L. VII. de offic. Proconſ.

Ex Plutarcho in Solone.

Τῷ ἐν ἱεροῖς ἀγῶσιν νικήσαντι γέρας διδόναι. id eſt, Victori in ſacris certaminibus præmium exhibetor.

L. unica C. de Athletis.

Impp. Diocletianus & Maximinianus AA. & CC. Hermeti. Athletis ita demum, ſi per omnem ætatem certaſſe, coronis quoque non minus tribus certaminis ſacri (in quibus vel ſemel

Romæ, ſeu antiquæ Græciæ merito coronati, non æmuli corruptis ac redemptis, probentur, civilium munerum tribu ſolet vacatio.

Modeſtinus in L. VI. §. XIII. D. de Excuſat.

Athletæ habent à tutela excuſationem, ſed qui ſacris certaminibus coronati ſunt. *Vid. quoque l. IV. D. de his qui notantur infamia.* Cæteroquin Scenici apud Romanos erant infames præter eos qui Atellanas docebant.

Vlpianus in l. 2. D. de his qui notantur infamia.

Ait Prætor, qui in ſcenam prodierit, infamis eſt. Scena eſt, ut Labeo definit, quæ ludorum faciendorum cauſa quolibet loco, ubi quis conſiſtit moveaturque ſpectaculum ſui præbiturus, poſita ſit in publico, privatove

ve-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

vel in vico: quo tamen loco paſſim homines ſpectaculi cauſa admittantur: eos enim qui quæſtus cauſa in certamina deſcendunt, & omnes propter præmium in ſcenam prodentes, famoſos eſſe Pegaſus & Nerva reſponderunt.

Excipiebantur Atellanarum actores.

Valerius Max. lib. II. *c.* I.

Atellani autem ab Oſcis acciti ſunt: quod genus delectationis Italica ſeveritate temperatum, ideoque vacuum nota eſt: nam neque tribu movetur, neque à militaribus ſtipendiis repellitur.

Ex Demoſthene contra Midiam.

Εὐκοσμίαν ἔχειν ἐν τοῖς θεάτροις. τὸν μὴ πείθοντα ἐξείργειν, ἢ ἐπιβολὴν ἐπιβάλλειν. id eſt, Modeſtiam in theatris ſervanto, qui ſecus faxit eiiciatur, vel multator pro ratione delicti.

Leg.

Leg. XXVIII. §. III. *D. de Pœnis.*

Solent quidam qui vulgo ſe iuvenes appellant in quibuſdam civitatibus turbulentis ſe acclamationibus popularium accommodare. Quod ſi nihil amplius admiſerint, nec ante ſint à Præſide admoniti: fuſtibus cæſi dimittuntur, aut etiam ſpectaculis eis interdicitur. Quod ſi ita correcti in eiſdem deprehendantur, exilio puniendi ſunt. Nonnunquam capite plectendi, ſcilicet cum ſæpius ſeditioſe & turbulente ſe geſſerunt, & aliquotiens adprehenſi, tractati clementius, in eadem temeritate propoſiti perſeveraverint.

Ex Platonis lib. 3. de Leg.

Περὶ τὴν μουσικὴν ἀτάκτως ἔχειν. id eſt, In Muſica decorus ordo ſervator.

Lex

Lex XII. *Tabularum.*

Ludis publicis, quod ſine curriculo & ſine corporum certatione fiat, popularem lætitiam in cantu & fidibus & tibiis moderanto, eamque cum divum honore iungunto.

Ex Polluce lib. VI. *cap.* VII.

Τοὺς παρασίτους ἐπὶ τὴν τοῦ ἱεροῦ σίτου ἐκλογὴν αἱρεῖσθαι. id eſt, Epulones ad ſacri frumenti collectionem eliguntor. *Nota.* Arva quædam diis conſecrabantur, ex quorum fructibus oblationes faciebant. Vide Pauſaniam in Atticis. Similis fuit apud Romanos ſeptemviratus Epulonum, quod genus erat ſacerdotii, additum Pontificibus, qui epularum rationem, atque viſcerationem in honorem Deorum immortalium procurabant. Cuius mentionem fecere M. Tullius Cicero oratione Philip-

pica

pica duodecima, & lib. xv. E
piſt. ad Attic. Ep. 19. item Gel
lius lib. 1. c. 12. Plin. lib. 1
Ep.18. aliique. Huc pertinet quo
que Lex xx. §. 1. ff. de Annu
Leg.

Attia fideicommiſſum his ver
bis reliquit: quiſquis mihi hæ
res erit, fidei ejus committo, ut
det ex reditu cœnaculi mei &
horrei poſt obitum ſacerdoti &
hierophylaco & libertis qui in
illo templo erunt, denaria de
cem die nundinarum, quas ib
poſui.

Ex Andocide de myſteriis.

Οὐκ ἐξεῖναι θεῖναι ἐπ' ἀνδρὶ νόμον, ἐὰ
μὴ ἑξακισχιλίοις δόξῃ. id eſt, Legem
de ſingulari aliquo ne rogato,
niſi ſex millibus ita viſum.

Lex

Lex duodecim Tabul.

Privilegia ne deroganto niſi magno comitiatu. * Ad quem locum Cicero lib. III. de leg. In privatos homines leges ferri noluerunt: id enim eſt privilegium. quo quid eſt iniuſtius? cum legis hæc vis ſit. Scitum eſt iuſſum in omnes. Ferri de ſingulis niſi comitiis centuriatis noluerunt. Deſcriptus enim populus cenſu, ordinibus, ætatibus, plus adhibet ad ſuffragium conſilii, quam fuſe in tribus convocatus. Vide tamen l. v. de Captivis, & l. ult. de Legat. Notanda autem hic comitiorum diſtinctio ex Aulo Gellio lib. 15. c. 27. cum enim, inquit, ex generibus omnium ſuffragium feratur, curiata comitium eſſe: cum ex cenſu & ætate centuriata, tum ex regionibus & locis tributa.

Ex Plutarcho in Solone.

Τοὺς θῆτας μὴ ἄρχειν οὐδεμίαν ἀρχὴν id eſt, Plebeii nullum magiſtra tum gerunto. * Notandū auter pro ratione cenſus apud Athe nienſes quatuor hominum ordi nes fuiſſe, Pentecoſtomedim nos, Equites, Zygitas, & pro letarios. Proletarios tamen i concione ſua tuliſſe ſuffragia Plutarchus teſtatur.

Idem Plutarchus.

Τὰς εὐπατρίδας γινώσκειν τὰ θεῖα, καὶ παρέχειν ἄρχοντας, καὶ νόμων διδασκά λους εἶναι, καὶ ὁσίων καὶ ἱερῶν ἐξηγητάς· id eſt Patricii ſacra & magiſtratu obeunto eorundemque inter pretes ſunto.

Romuli Lex ex Dionyſio Hali- carnaſſæo lib. 2.

Patricii ſacra faciunto, magi ſtratum gerunto, iudicia exer cento. * Primo magiſtratus tri

bunitiu

bunitius ſive plebeius anno CCLX creatus, qui tandem quotidianis contra Patricios machinationibus eo abiit potentiæ ut cunctos magiſtratus ad ſe traheret, uti natura fere ita comparatum eſt, ut inferiora, ſi vim accipiant, ſuperiora ex ſuo detrudant faſtigio, atque illi imperent, quibus parere tantum conceſſum erat. Ipſum hoc docet humanum corpus. Ubi affectus rationi imperare cæpit, paulatim ipſam animam divinæ particulam auræ ex arce ſua præcipitat, & infectiſſimo ſuo cæno contaminat.

Ex Platone lib. XI. de leg.

Ἐξεῖναι τοῖς γονεῦσι, υἱὸν ἀποκηρύττειν δι' ἁμαρτημάτων. id eſt, Licitum eſt parentibus propter peccata filium abdicare.

Improbarunt quidem hanc legem Impp. Diocletianus & Maximianus in leg. VI. C. de patria poteſtate.

Alienatio quæ Græco more a[d] alienandos liberos uſurpabatu[r] & ἀποκήρυξις dicitur, Romanis legibus improbatur. * Ablegationis tamen exempla Valerius Maximus tradidit. atque exhæredatio ſimilitudinem quandam cum abdicatione habuit, cum abdicatus neque generis neque bonorum patriorum eſſet particeps.

Ex Plutarcho in Solone.

Οὐκ ἐξεῖναι θυγατέρας ἢ ἀδελφὰς πωλεῖν ἐὰν μὴ διὰ πορνείας. id eſt, Non licet filiam vel ſororem vender[e] niſi ob ſcortationem.

Lex X. C. de Patria Poteſt.

Imperator Conſtantinus Au[g.]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

ad Maximum P. V. Libertati à maioribus tantum impenſum eſt, ut patribus quibus ius vitæ in liberos neciſque poteſtas olim erat permiſſa, libertatem eripere non liceret. * Excipiebatur nimia parentum paupertas.

Imperator Conſtantinus leg. 2 C. de Patribus qui filios diſtrax.

Si quis propter nimiam paupertatem egeſtatemque victus cauſa filium filiamve ſanguinolentos vendiderit, venditione in hoc tantummodo caſu valente, emptor obtinendi eius ſervitii habeat facultatem. Liceat autem ipſi qui vendidit vel alienatus eſt aut cuilibet alii ad ingenuitatem eum propriam repetere, modo ſi aut precium afferat quod poteſt valere, aut mancipium pro eiuſmodi præſtet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Ex Diogene Laertio in Solone.

Ε'άν τις μὴ τρέφῃ τοὺς γονέας, ἄτιμ[os]
ἔσω. ideſt, Si quis parentes no[n]
aluerit, ignominiâ notator.

L. v. §. XIII. *D. de Agnoſc. & alendis lib.*

Iniquiſſimum eſt patrem eg[e-]
re cum filius ſit in facultatibus.

Lex I. *C. de Alend. liber.*

Imperator Antoninus Piu[s]
Auguſtus Baſſo. Parentum ne-
ceſſitatibus liberos ſuccurre[re]
iuſtum.

Lex 2. *C. eod.*

Divi fratres & AA. Celer[i.]
Competens iudex à filio te a[li]
iubebit, ſi in eâ facultate eſt u[t]
tibi alimenta præſtare poſſit.

Ex Harpocratione in vocabulo προστάτης.

Α'ναγκαῖον ἦν ἑκάστῳ τῶν μετοίκων π[ρο-]
λιτ[...]

λίτην τινὰ Ἀθηναίων νέμειν προστάτην. id eſt, Neceſſarium eſt ſingulis inquilinis civem aliquem Athenienſem patronum eligere.

Dionyſius Halycarnaſſæus lib. 2. de Romulo.

Παρακαταθήκας δὲ ἔδωκε τοῖς πατρικίοις τοὺς δημοτικοὺς, ἐπιτρέψας ἑκάστῳ τῶν ἐκ τοῦ πλήθους ὃν αὐτὸς ἐβούλετο νέμειν προστάτην. id eſt, Conſtituit vero ſingulis patriciis ſuos clientes, iubens ut unuſquiſque ex multitudine aliquem ſibi eligeret patronum.

Servius ad VI. Æneidos hanc legem Romuli citat.

Patronus ſi clienti fraudem faxit ſacer eſto.

Ἀπελευθερωθέντας ἐὰν μὴ ποιῶσιν ἃ κελεύονται οἱ νόμοι, δούλους εἶναι. id eſt, Si liberti non præſtiterint patronis quæ leges iubent, in ſervitutem rediguntor.

 Tacitus

Tacitus lib. XIII. *Annalium, ubi co-ram ſenatu actum refert, an eadem pœna ingratis libertis infligenda eſſet, ita inquit:*

Quibuſdam coalitam liberta te irreverentiam eo prorupiſſ frementibus, vi an æquo cun patronis iure agerent, ſenten tiam eorum conſultarent, ai verberibus manus ultro intende rent, impellerentve pœnam ſuam diſſuadentes. Quid enim aliu læſo patrono conceſſum, quan ut viceſimum ultra lapidem in oram Campaniæ libertum rele get? Cæteras actiones promi ſcuas & pares eſſe. Tribuendum aliquod telum quod ſperni ne queat.

Lex v. *D. de jure Patronatus.*

Divus Claudius libertum qui probatus fuerit patrono de latores ſummiſiſſe, qui de ſtatu eius

eius facerent ei quæſtionem, ſervum patroni iuſſit eſſe eum libertum. Vide & leg. 1. eod.

Lex VI. §. 1 *ff. de Agnoſc. liber.*

Imperatoris Commodi conſtitutio talis profertur: cum probatum ſit, contumeliis patronos à libertis eſſe violatos, vel illata manu atroci eſſe pulſatos, aut etiam paupertate vel corporis valetudine laborantes relictos: primum eos in poteſtatem patronorum redigi, & miniſterium dominis præbere cogi: ſin autē nec hoc modo, admoneantur: vel à Præſide emtori addicentur, & pretium patronis tribuetur.

*Quinet Libertorum liberi ſervituti addicebantur. unde dixit Imp Conſtantinus in leg. 2. C. de libertis & eorum liberis, filiis etiam qui poſt retractū in ſervitutē patrem nati fuerint ſervituris.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Τυραννοκτόνῳ διδόναι τὴν δωρεάν. i[d] eſt, Tyrannicidæ præmium de[-]cernitor.

Herodes Atticus apud Gellium lib. IX. *cap.* II.

Maiores autem mei Athenien[-]ſes nomina iuvenum fortiſſimo[-]rum Harmodii & Ariſtogitonis qui libertatis recuperandæ gra[-]tia Hippiam tyrannum interfice[-]re adorti erant, ne unquam ſer[-]vis indere liceret, decreto publi[-]cò ſanxerũt. Quoniam nefas du[-]xerant, nomina patriæ libertat[i] devota ſervili contagio pollui. Vide tit. de crim. Maieſt. in iur[e] Romano.

Ex Vlpiano ad Midianam.

Οἱ μὲν τοῖς Ἄρχουσι τῆς πόλεως ἀπειλῶ[ν] καὶ λοιδορούμενος, ἐφ' οἷς θάνατος ὥρισται, id eſt, Qui magiſtratui urbis mi-natur, vel in eundem convitia effundit, iis pœna mortis conſti-tuta eſt.

Idem

* Idem jure Civili, ſi convitia dedita opera facta fuerint, obſervatum eſt: niſi quod Imperatores Theodoſius, Arcadius & Honorius ita Rufino reſcripſerint in leg. unica C. Si quis Imperatori maledixerit: maledictum ſi ex levitate proceſſerit, contemnendum eſt, ſi ex inſania, miſeratione digniſſimum, ſi ab iniuria, remittendum.

Ex Demoſthene in Leptinem.

Δεύτερον συνδικῆσαι κωλύεταί τις. id eſt, Bis civitatis ſyndicum agere in rebus vetitis habetur.

Lex XVI. §. III. *D. de muner. & honor.*

Defenſionem Reip. amplius quam ſemel ſuſcipere nemo cogirur.

Ex Terentio qui in Phormiona Apollodori fabulam expreſſit.

In ius vocare aliquem manuum

nuum iniectione licitum eſt * Hinc illa lex Decẽviralis. Si i ius vocat, nei it, antiſtator, igitu im capito ſi calvitur, pedemv ſtruit, manum endo iacito. *n quod de domo in ius rapi nem poſſit.*

Lex XVIII. *D. de in jus vocando.*

Plerique putaverunt nullu de domo ſua in ius vocari licere quia domus tutiſſimum cuiqu refugium atque receptaculu ſit: eumque qui inde in ius vo caret, vim inferre videri.

Ex Vlpiano in Midianam.

Τὴν δίκην καταφεύγοντας, καὶ μὴ ἀπαν τῶντας εἰς τὴν κυρίαν, ἐρήμην ἁλίσκε σθαι. id eſt, Qui in iudicium vo catus non venerit, eremodici damnator.

Lex II. *D. Si quis in ius vocatus non ierit.*

Ex quacunque cauſa ad Præ toren

torem vel alios qui juriſdictioni præſunt in ius vocatus venire debet, ut hoc ipſum ſciatur an jujuriſdictio eius ſit. addit tamen Lex VII. §. XII. D. de minorib. XXV. annis.

Conſtat, omnis ætatis hominibus reſtaurationem eremodicii præſtari, ſi ſe doceant ex iuſta cauſa abfuiſſe.

Ex Polluce lib. VIII. *cap.* VI.

Πρωμοσία γινέσθω, καὶ ἀντωμοσία. id eſt, actor & reus ante litem conteſtatam iuranto.

Iuſtinianus in l. II. *C. De jureiur. propter calumniam dando.*

Sancimus, non aliter neque actorem neque fugientem in primordio litis exercere certamina, niſi poſt narrationem & reſponſionem, antequam utriuſque partis advocati ſacramentum legitimum

mum præſtent, & ipſæ principa- les perſonæ ſubeant jusjuran- dum. Et actor quidem iuret non calumniandi animo litem ſe movisſe, ſed exiſtimando bonam cauſam habere. Reus autem non aliter ſuis allegationibus utatur, niſi prius & ipſe iuraverit, quod putans ſe bonâ inſtantia uti, ad reluctandum pervenerit.

Et Stobæo ſermone I.

Τὴν ἐσχάτην ὥραν εἶναι τὸν ἥλιον. i- eſt, cum ſol occidit, ſuprem- tempeſtas eſto.

Lex XII. *Tabularum.*

Ante meridiem cauſam conſci- to, cum perorant, ambo præ- ſentes: poſt meridiē præſenti li- tem addicito: ſi ambo præſentes ſol occaſus ſuprema tempeſta- eſto.

Ex Demoſthene κατὰ Στεφάνου.

Τὸν συνήγορον οὐδεῖ λαμβάνειν τὰ χρή- ματ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

μιϲτα ἐπὶ ταῖς δίκαις. id eſt, Advocatus pecuniam non accipiat litis cauſa.* Idẽ vetuit Lex Cincia, ut conſtat ex lib. XI. Annal. Taciti. Dein hæc Lex lata.

Lex II. §. X. *&* XII. *D. de extraord. cognit.*

In honorariis advocatorum ita verſari debere iudicem reſcripto Imperatoris noſtri & patris eius continetur, ut pro modo litis proque Advocati facundia, & fori conſuetudine, & iudicii in quo erat acturus, æſtimationem adhibeat: dummodo licitum honorarium quantitas non egrediatur. Licita autem quantitas intelligitur pro ſingulis cauſis centum aureos. * Contra infidæ advocationes puniuntur Leg. XVI. de Pœnis.

Ex *Ariſtot. lib.* I. *Rhet. cap.* XXV.

Μὴ συντίθεσθαι παρὰ τὸν νόμον. id eſt,

id eſt, nullus contractus ineat
contra Leges.

Lex VII. §. VII. *D. de Pact.*

Pacta conventa, quæ neque do
lo malo, neque adverſus leges
plebeſcita, ſenatuſcõſulta, edict
Principum, neque quo fraus c
eorum fiat facta, ſervabo.

Ex Demoſthene in Midiana.

Ἐξέςω πᾶσιν αἱρεῖσθαι ὃν ἂν βέλωντ
διαιτητὴν, καὶ μενέτωσαν ἐν τοῖς κριθέντ
id eſt, Licet omnibus eligere a
bitrum quem velint, ſententia
que rata eſto.

Vlpianus in leg. VII. *D. de Recept.*
Arbitr.

Pedius libro nono & Pompo
nus libro trigeſimo tertio ſcri
bunt, parvi referre, ingenuu
quis an libertinus ſit, integra
famæ quis ſit arbiter an igno
minioſus. In ſervum Labeo com
promitti non poſſe libro unde
cim

imo ſcribit. & eſt verum.

Lex XXVII. §. II. *D. de Recept. arbitr.*

Quare ſtari debet ſententiæ rbitri, quam de re dixerit: ſive equa ſive iniqua eſt: & ſibi imputet qui compromiſit. Nam & Divi Pii reſcripto adiicitur: vel minus probabilem ſententiam equo animo ferre debet.

Ex Demoſthene πρὸς Τιμόθεον.

Τοὺς δούλους οὐκ ἔχειν μαρτυρίαν.

d eſt, Servis teſtimonii dictio non eſto.* Quod & Terentius in Phormione Apollodori comœdia expreſſit, ſervum hominem cauſam orare leges non ſinunt, neque teſtimonii dictio eſt.

Lex VI. *D. de Teſtibus.*

Idonei non videntur eſſe teſtes, quibus imperari poteſt ut teſtes fiant. Vide tamen l. VII. de Reg.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Reg. Iur. & l. VII. D. de Pr
bat.

Ex Demoſthene πρὸς Ἄφοβον.

Ψευδομαρτυρῶντες, περὶ χρημάτων : περὶ ἀτιμίας κινδυνεύουσι. id eſt, Q
falſum dixerint teſtimonium,
bonis & honore periclitantur.

Gellius lib. XX. *cap.* I.

An putas, Phavorine, ſi n
illa etiam ex XII. tabulis de teſt
moniis falſis pœna aboleviſſe
& ſi nunc quoque ut antea q
falſum teſtimonium dixiſſe co
victus eſſet, è Saxo Tarpe
deiiceretur, mentituros fuiſſe p
teſtimonio tam multos qua
videmus?

Lib. V. *ſententiarum Pauli tit.* 25.
l. Cornel. Teſtam.

Qui ob falſum teſtimoniu
perhibendum, vel verum no
perhibendum, pecuniam acc

peri

perit, dederit, iudicenve ut ſententiam ferat, vel non ferat corruperit, corrumpendumve curaverit, humiliores capite puniũtur, honeſtiores publicatis bonis cum ipſo iudice in inſulam deportantur. Vide quoque l. XVI. de teſtibus, & leg. XIV. C. cod. & Leg. XXXIII. D. de Re Iud.

Ex Plutarcho in Solone.

Ἐάν τις φρέαρ παρ' ἀλλοτρίῳ χωρίῳ ὀρύττῃ, ὀργυιὰν ἀπολείπειν. Ἐὰν δὲ ὀρύξαντες ὀργυιῶν δέκα διὰ βάθος παρ' ἑαυτοῖς μὴ εὕρωσιν ὕδωρ, τότε λαμβάνειν παρὰ τοῦ γείτονος ἑξάχουν ὑδρίαν δὶς ἑκάστης ἡμέρας πληροῦντας. Ἐάν τις τάφρον ἢ βόθρον παρ' ἀλλοτρίῳ χωρίῳ ὀρύττῃ, ὅσον τὸ βάθος αὐτοῦ ᾖ, τοσοῦτον ἀπολιπεῖν. Ἐάν τις αἱμασίαν παρ' ἀλλοτρίῳ χωρίῳ ὀρύττῃ, τὸν ὅρον μὴ παραβαίνειν. Ἐὰν δὲ τεῖχον, πόδα ἀπολιπεῖν, ἐὰν δ' οἴκημα, δύο πόδας. Ἐλαίαν δὲ καὶ συκῆν, ἐννέα πόδας ἀπὸ τοῦ ἀλλοτρίου φυτεύειν, τὰ δὲ ἄλλα δένδρα πέντε πόδας. id eſt, Si quis puteum prope alterius agrum fodiat, orgyiæ medium interlinquito ſpatium. Si quis fodiens puteum

decem orgyias profundum aquam non invenerit, ius illi ſit accipere à vicino urnam hexachoun ſingulis diebus. Si quis foſſam aut ſepulchrum iuxta vicini agrum fodiat, tantum ſpatii relinquat, quanta fuerit eius profunditas. Si quis ſepem prope alterius prædium conſtruat, limitene excedito; ſi murum quidem, ſpatium pedis; ſi tugurium, duorum pedum intervallum relinquito. oleam & ficum ab alterius prædio novem pedum interſtitio ſerito: reliquas arbores, quinque.

Gaius lib. IV. *ad leg.* XII. *Tabular. ſive Lex* XIII. *D. finium Regund.*

Sciendum eſt, in Actione finium regundorum illud obſervandum eſſe, quod ad exemplum quodammodo eius legis ſcriptum eſt, quam Athenis Solon dicitur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

dicitur tuliſſe. Nam illis ita eſt &c.

Ex Lyſia κατὰ σιτοπωλῶν.

Μηδένα τῶν ἐν τῇ πόλει πλείω σίτου πεντήκοντα φορμῶν συνωνεῖσθαι, εἰ μὴ θάνατος ἔστω ἡ ζημία. id eſt, Nemo incolarum Athenienſium plus frumenti quam quinquaginta phormas (ignotum hoc menſuræ genus) coëmito, ſin ſecus faxit, morte multator.

Vlpianus in l. VI. ff. de extraordinariis criminibus.

Annonam attemptare & vexare vel maxime Dardanarii ſolent, quorum avaritiæ obviam itum eſt tam mandatis, quam conſtitutionibus. Mandatis denique ita cavetur: præterea debebis cuſtodire, ne Dardanarii ullius mercis ſint, ne aut ab his qui coëmptas merces ſupprimunt, aut à locupletioribus, qui fructus ſuos æquis pretiis vēde-

re nollent, dum minus uberes proventus expectant, ne annona oneretur. Pœna autem in hos varia ſtatuitur. nam plerunque ſi negociantes ſint, negotiatione lis tantum interdicitur, interdum & relegari ſolent, humiliores ad opus publicum dari.

Quin & omnia Monopolia prohibuit Imp. Zeno in l. VII. *C. de Monop.*

Prohibemus, ne quis cuiuſcunque veſtis, vel piſcis, vel pectinum forte, aut echini, vel cuiuſlibet alterius ad victum vel ad quemcunque uſum pertinentis ſpeciei, vel cuiuſlibet materiæ, pro ſua autoritate, vel ſacro iam elicito aut in poſterum eliciendo reſcripto, aut pragmaticâ ſanctione vel ſacra noſtræ pietatis adnotatione, monopolium audeat exercere: neve quis illicitis habitis conventionibus coniu-

rer

ret aut paciſcatur, ut ſpecies diverſorum corporum negociationis non minoris quam inter ſe ſtatuerint, venundentur, &c. *Et mox:* ſi quis autem monopolium auſus fuerit exercere, bonis propriis exſpoliatus perpetuitate damnetur exilii.

Lex Solonis.

Ἑταιρείαν ἔχειν ἔξεστι, εἰ μὴ ἀπαγορεύσῃ δημόσια γράμματα. id eſt, ſodalitium habere licitum, niſi contra publicas leges peccetur.

Gaius lib. IV. *ad LL.* 12. *tabb. ſive in l.* 4. *ff. de colleg. & corpor.*

Sodales ſunt qui eiuſdem collegii ſunt, quam Græci ἑταιρείαν vocant. His autem poteſtatem facit Lex, pactionem, quam velint, ſibi ferre: dum ne quid ex publicâ lege corrumpant. Sed hæc lex videtur ex Lege Solonis tranſlata eſſe. Nam illic ita eſt:

ἐὰν δὲ δῆμος ἢ φράτορες, ἢ ἱερῶν ὀργίων, ἢ ναῦται, ἢ σύσσιτοι, ἢ ὁμόταφοι, ἢ θιασῶται, ἢ ἐπὶ λίαν οἰχόμενοι, ἢ εἰς ἐμπορίαν ὅ, τι ἂν τούτων διαθῶνται πρὸς ἀλλήλους, κύριον εἶναι ἐὰν μὴ ἀπαγορεύσῃ δημόσια γράμματα. id eſt, ſi autem plebs, vel fratres, vel ſacrorum ſacramentales, vel nautæ, vel confrumentales, vel qui in eodem ſepulchro ſepeliuntur, aut thiaſotæ, quique ſimul ad negotiandum proficiſcuntur, quicquid hi diſponent, id firmum ſit, niſi hoc publicæ leges prohibuerint.

Lex 1. §. 1. Quod cuiuſc univerſ.

Qu bus autem permiſſum eſt corpus habere collegii, ſocietatis, ſive cuiuſque alterius eorum nomine: proprium eſt ad exemplum Reip. habere res communes, arcam communem, & actorem ſive ſyndicum, per quem tanquam in Rep. quod communiter agi ferique oporteat, agatur fiat.* Arcæ communi Eranos

ſive

ſive ſtipes ſodalium reſpondet apud Athenienſes.

Ex Laërtio in Solonis vita.

Τὸν ἐπίτροπον τῶν ὀρφανῶν μητρὶ μὴ συνοικεῖν. id eſt, tutor pupilli matrem in uxorem non ducito.

Simile quid in l. XV. de ſponſalibus.

Tutor factam pupillam ſuam, nec ipſe uxorem ducere, nec filio ſuo in matrimonium adjungere poteſt.

L. VII. ad l. Iuliam de Adulter.

Qui pupillam ſuam duxit uxorem contra Senatuſconſultum, nec matrimonium eſt hoc, & poteſt adulterii accuſari qui tutor vel curator fuit, & infra viceſimũ ſextum annum duxit uxorem, non à patre deſponſam vel deſtinatam, vel teſtamento denominatam.

Ex Lyſia pro Eratoſthene.

Ἐάν τις μοιχὸν λάβῃ, ὅτι ἂν βούληται
χρῆσθαι. id eſt, Si quis adulterum
deprehenderit (*in ipſo opere,*) d
eo ſtatuat quod ipſi lubitum eſt

Nicoſtratus.

Καὶ φοβεῖσθω τὸ ὄνομα τῆς μοιχείας, εἴ
ταύτῃ μέλλει ζῆν καὶ μὴ ἀποσφάττεσθαι
id eſt, Et metuat crimen adulte-
rii, ſi vitam diligat, neque occi-
di velit.

Lex XII. *tabb.*

Adulterii convictam vir &
cognati uti velint necanto.

Papinianus leg. 20. *D. ad l. Iul. de Adulter. coercendis.*

Patri datur ius occidendi ad-
ulterum cum filia quam in po-
teſtate habet.

Conſtantinus in l. 30. *§. fin. ad L. Iuliam.*

Sacrilegos autem nuptiarum
gla

gladio puniri oportet.

Fuiſſe autem modo capitalẽ, modo non capitalẽ adulterii pœnam apud Athenienſes & Romanos, ex antiquis monumẽtis conſtat. nam apud Demoſthenem oratione in Neæram alterius quam capitalis pœna ſit mentio. Ita enim loquitur.

Ἐπειδὰν δὲ ἕλοι τὸν μοιχὸν, μὴ ἐξέστω τῷ ἑλόντι συνοικεῖν τῇ γυναικί. ἐὰν δὲ συνοικῇ, ἄτιμος ἔστω. μηδὲ τῇ γυναικὶ ἐξέστω εἰσιέναι εἰς τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελῆ, ἐφ᾽ ᾗ ἂν μοιχὸς ἁλῷ. ἐὰν δὲ εἰσίῃ, νηποινεὶ πασχέτω ὅτι ἂν πάσχῃ, πλὴν θανάτου. id eſt, Si quis autem mulierem in adulterio deprehenderit, eam ſibi in matrimonio retinere licitũ non eſt, niſi ignominię notam incurrere velit. Mulieri autẽ adulteræ non liceat ſacra publica adire, ſin ſecus faxit, excepta morte, impune quævis illi pœna irrogator.

Ex *Antiph.* περὶ τοῦ Ἡρώδου φόνου.

Τὸν ἐκ τῆς προνοίας ἀποκτείναντα, θα-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

νάτῳ ζημιούσθω. id eſt, Si quis h
minem conſulto occiderit, cap
te puniatur.

Lex Numæ.

Si quis hominem liberu
ſciens dolo neci duit, parric
da iſto.

Martianus l.3. §.legis Corneliæ.
D. Ad l.Corn. de Sicar.

Legis Corneliæ de ſicariis
veneficis pœna, inſulæ deport
tio eſt, & omnium bonorum ad
emptio. Sed ſolent hodie capit
puniri: niſi honeſtiore loco poſ
ti fuerint. *vide tot. tit. ad l. Cor
neliam de Sicar.*

Ex Demoſthene in Ariſtocra-
tem.

Ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐν ἄθλοις ἄκων, ἢ ἐ
ὁδῷ καθελὼν, ἢ ἐν πολέμῳ ἀγνοήσας, τού
του ἕνεκα μὴ φεύγειν κτείναντα. id eſt, S
quis aliquem conſulto in certa
minibus occiderit, vel in itiner

proſtra

proſtraverit, vel in bello imprudens interfecerit, ob illam cædem fugere quis non tenetur.

Vlpianus l. 7. §. Siquis in coll. D. ad leg. Aquil.

Si quis in colluctatione, vel in pancratio, vel pugiles, dum inter ſe exercentur, alius alium occiderit: ſi quidem in publico certamine alius alium occiderit, ceſſat Aquilia. Quia gloriæ cauſa & virtutis, non iniuriæ gratia videtur damnum datum.

Idem l. 9. §. finali. d. tit.

Si per luſum iaculantibus, ſervus fuerit occiſus, Aquiliæ locus eſt. Sed ſi, quum alii in campo iacularentur, ſervus per eum locum tranſierit, Aquilia ceſſat. Quia non debuit per campum iaculatorum iter intempeſtive facere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

facere. Qui tamen data op[...] in eum iaculatus eſt, utique [...] quiiia tenebitur.

Alphenus, l. 32. §. fin. D. ad leg[...] Aquiliam.

Quum pila complures lud[...]rent, quidam ex his ſervulum[...] quum pilam percipere conar[...]tur, impulit: ſervus cecidit, [...] crus fregit. Quærebatur an d[...]minus ſervuli lege Aquilia, cu[...] eo cuius impulſu ceciderat, [...]gere poteſt. Reſpondi, non po[...]ſe: quum caſu magis quam cu[...]pa videretur factum.

Item Inſtit. §. Ac ne is quidem. D[...] lege Aquilia.

Ac ne is quidem lege Aquili[...] tenetur qui caſu occidit: ſi mod[...] culpa eius nulla inveniatur. Na[...] alioqui non minus ex dolo quam[...] ex culpa quiſque hac lege tene[...]tur. Itaque ſi quis dum iaculi[...]

ludit[...]

udit, vel exercitatur, tranſeun-
em ſervum tuum traiecerit: di-
inguitur. Nam ſi id à milite in
o campo ubi ſolitus eſt exerci-
ari, admiſſum eſt, nulla culpa
ius intelligitur: ſi alius tale
uid admiſerit, culpæ reus eſt.
dem iuris eſt de milite, ſi in a-
o loco quam qui ad exercitan-
um militibus deſtinatus eſt, id
dmiſerit. Item, ſi putator ex ar-
ore deiecto ramo ſervum tuum
anſeuntem occiderit: ſi prope
iam publicam aut vicinalem id
ctum eſt, neque proclamavit
t caſus evitari poſſet, culpæ reus
t: ſed ſi proclamavit, nec ille
ravit præcavere, extra culpam
t putator. Aeque extra culpam
ſſe intelligitur, ſi ſeorſum à via
rte vel in medio fundo cæde-
at, licet non proclamavit: quia
n eo loco nulli extraneo ius e-
at verſandi.

Ex Demoſthene.

*Δικάζειν δὲ τὴν βουλὴν τὴν ἐν Ἀρείῳ πα-
γῳ φόνου καὶ τραύματος ἐκ προνοίας, καὶ πυ-
καϊᾶς, καὶ φαρμάκων, ἐάν τις ἀποκτεί-
δούς.* id eſt, Senatus Areopagit-
cus iudicet de cæde & vulne-
ex conſulto facto, de incendi-
venenis, quibus propinatis h-
minem aliquem occiderit.

Martianus, L.1.D Ad legem Corn. de ſicariis.

Lege Cornelia de ſicariis &
veneficis tenetur qui hominem
occiderit: cuiuſve dolo malo in-
cendium factum erit: quive ho-
minis occidendi furtive facien-
di cauſa eum telo ambulaverit:
quive, quum magiſtratus eſſet
publicove iudicio præeſſet, ope-
ram dederit quo quis falſum iu-
dicium profiteretur, ut quis in-
nocens conveniretur, condem-
naretur. Præterea tenetur qui
hominis necandi cauſa vene-

num-

um confecerit, dederit: quive alſum teſtimonium dolo malo ixerit, quo quis publico iudi-io rei capitalis damnaretur.

Idem Mart. l.3. tit. eodem.

Eiuſdem legis Corneliæ de ſi-ariis & veneficis capite quinto, ui venenum necandi hominis auſa fecerit, vel vendiderit, vel abuerit, plectitur. Eiuſdem gis pœna afficitur, qui in publi-um male medicamenta vendi-erit, vel hominis necandi cau-a habuerit.

artianus, l.1. §. Divus Hadria-nus, D. ad leg. Corn. de ſicariis.

Divus Hadrianus reſcripſit, um qui hominem occidit, ſi on occidendi animo hoc admi-t, abſolvi poſſe: &, qui homi-em non occidit, ſed vulnera-t, ut occidat, pro homicida mnandum. Et ex re conſti-

tuen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

tuendum hoc. Nam ſi gladiu ſtrinxerit, & in eo percuſſeri indubitate occidendi animo i eum admiſiſſe: ſed ſi clavi pe cuſſit aut cucuma, in rixa, qua vis ferro percuſſerit, tamen n occidendi animo: lenienda pœnam eius qui in rixa caſu m gis quam voluntate homicidiu admiſit.

Lex Draconis.

Ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐπὶ δάμαρτι, ἢ ἐ μητρὶ, ἢ ἐπ' ἀδελφῇ, ἢ ἐπὶ θυγατρὶ, ἐπὶ παλλακῇ, ἢ ἣν ἂν ἐπ' ἐλευθέροις π σὶν ἔχῃ· τούτου ἕνεκα μὴ φεύγειν κτείνοντ Id eſt, Siquis occiderit depr henſum ſuper uxore, vel ſup ſorore, vel ſuper filia, vel ſup concubina, aut ea quam ad ſ ſcipiendos ingenuos liberos h beat: ob hæc qui cædem fece ne exulato.

Vlpianus, l. 23. D. ad legem Iulia de adulteriis coercendis.

Quod ait lex, In filia adult ru

rum deprehenderit, non otioſum videtur, Voluit enim ita demum hanc poteſtatem patri competere, ſi in ipſa turpitudine filiam cum adultero deprehendat. Labeo quoque ita probat. Et Pomponius ita ſcripſit, in ipſis rebus venereis deprehenſum occidi. Et hoc eſt quod Solo & Draco dicunt ἐν ἔργῳ. Sufficit patri ſi eo tempore habeat in poteſtate, quo occidit, non quo in matrimonio collocavit. Finge enim, poſtea redactam in poteſtatem. Quare non ubicunque deprehenderit pater, permittitur ei occidere, ſed domi ſuæ generive tantum. Illa ratio redditur, quod maiorem iniuriam putavit legiſlator quod in domum patris aut mariti auſa fuerit filia alterum inducere.

L. ead. §. Quod ait.

Quod ait lex, In Continen-

 ti ſi-

ti filiam occidat, ſic erit accipien-dum, ne, occiſo hodie adulte-ro, reſervet, & poſt diem fi-liam occidat: vel contra. Debet enim prope uno ictu & uno im-petu utrunque occidere, æqual ira adverſus utrunque ſumpta. Quod ſi non affectavit, ſed, dum adulterum occidit, profugit fi-lia: & interpoſitis horis ap-prehenſa eſt à patre qui perſe-quebatur: in continenti videbi-tur occidiſſe.

Macer l. 24. tit. eod.

Marito quoque adulterum uxoris ſuæ occidere permittitur: ſed non quemlibet, ut patri.

Papinianus, l. 38. D. Ad legem Iul. de adult.

Imperatores Marcus Antoninus & Commodus filius reſcripſe-runt, Si maritus uxorem in a-dulterio deprehenſam, impetu

tractu

tractus doloris, interfecerit: non utique legis Corneliæ de ſicariis pœnam excipiet. Nam & divus Pius in hæc verba reſcripſit Apollonio, Ei qui uxorem ſuam in adulterio deprehenſam occidiſſe ſe non negat, ultimum ſupplicium remitti poteſt: quum ſit difficile, iuſtum dolorem temperare.

Draconis Lex..

Ἐὰν φέροντα ἢ ἄγοντα βίᾳ ἀδίκως, εὐθὺς ἀμυνόμενος κτείνῃ, νηποινεὶ τεθνάτω.

Id eſt, Siquidem violentas & iniurias manus inferentem, in continenti cauſa defenſionis occiderit, impune occiſus eſto.

Ex Legib. Tabb. XII.

Si nox furtum faxit, & im aliquis occiſit, iure cæſus eſto.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Vlpianus, l. 4. D. ad legem Aquiliam.

Si ſervum tuum, latronem, inſidiantem mihi, occidero, ſecurus ero. Nam adverſus periculum naturalis ratio permittit ſe defendere.

Quibus ſubiungit.

Lex duodecim tabularum furem noctu deprehenſum occidere permittit: ut tamen idipſum cum clamore teſtificetur. Interdiu autem deprehenſum ita permittit occidere, ſi is ſe telo defendat: ut tamen æque cum clamore teſtificetur.

Idem, l. 5. tit. eod.

Sed & ſi quemcumque alium ferro ſe petentem quis occiderit non videbitur iniuria occidiſſe & ſi metu quis mortis furem occiderit, non dubitabitur quin lege Aquilia non teneatur. Sin autem

tem, quum poſſet apprehendere, maluit occidere: magis eſt ut iniuria feciſſe videatur. ergo & Cornelia tenebitur.

Impp. Valent. Theodoſ. & Arcad. l. 1. C. quando liceat unic. ſe ſine iudice vindicare.

Liberam reſiſtendi cunctis tribuimus facultatem: ut quicunque militum vel privatorum ad agros nocturnus populator intraverit, aut itinera frequentata inſidiis aggreſſionis obſederit, permiſſa cuicunque licentia, digno ilico ſupplicio ſubiugetur: ac mortem quam minabatur excipiat, & id quod intendebat incurrat.

Gordianus, l. 2, C. ad legem Corn. de ſic.

Si quis aggreſſorem vel quemcunque alium in dubio vitæ diſcrimine conſtitutus occiderit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

nullam ob id factum calumniam metuere debet.

Idem, l. 3. tit. eod.

Si quis percuſſorem ad ſe venientem, gladio repulerit, non ut homicida tenetur, quia defenſor propriæ ſalutis in nullo peccaſſe videtur.

Gallienus, l. 4. tit. eod.

Si (ut allegas) latrocinantem peremiſti, dubium non eſt, eum qui inferendæ cædis voluntatem præceſſerat, iure cæſum videri.

Ex Pauſania Hiſtorico.

Τοὺς πρὸς τὸν βωμὸν ἐλέου καταφεύγοντας ἀσυλίαν ἔχειν. id eſt, qui ad aram miſericordiæ fugiunt, ius aſyli habento.

Impp. Arcad. & Honorius in l. III. C. de iis qui confugiunt ad Eccleſias.

Α᾿νεώχθωσαν τοῖς δεδιόσιν οἱ ναοὶ τοῦ μεγάλ

γάλου θεοῦ. οὐ γὰρ μόνα τὰ θεῖα θυσιαστή-
ρια καὶ τὸν εὐκτήριον ναὸν τὸν τετράγωνον τῇ
τῶν τοίχων περιβολῇ τειχιζόμενον, εἰς ἀσφά-
λειαν συντελεῖν τῶν προσφευγόντων θε-
σπίζομεν, ἀλλ' εἴ τι καὶ περαιτέρω τούτου
τυγχάνει, ἄχρι τῶν τελευταίων θυρῶν τῆς
ἐκκλησίας, ἐλέου βωμὸν τοῖς προσφυγοῦσιν
εἶναι προστάττομεν· ὥστε τὸ μεταξὺ τοῦ ναοῦ, ὃν
τῷ προειρημένῳ τρόπῳ περιπεφράχθαι
διεγράψαμεν, ἄχρι τῶν πρώτων μετὰ τοὺς
δημοσίους τόπους τῆς ἐκκλησίας θυρῶν, πᾶν
τὸ παρεγκείμενον, εἴτε ἐν οἰκίαις, ἢ κήποις,
ἢ αὐλαῖς, ἢ λουτροῖς, ἢ ἐν στοαῖς τυγχάνει,
τοὺς εἰσδύντας πρόσφυγας, καθ' ὁμοιό-
τητα τοῦ ναοῦ, φυλάττειν, καὶ μηδένα τού-
τοις ἱεροσύλους ἐπιβάλλειν χεῖρας.

Id eſt, (*juxta vulgarem interpretationem*)

Pateant ſummi Dei templa timentibus. Non enim ſola altaria & oratorium templi circumiectum, qui eccleſias quadripartito parietum ſeptu concludit, ad tuitionem confugientium ſancimus eſſe propoſita: ſed uſque ad extremas fores eccleſiæ, quas oratum geſtiens populus primas ingreditur, confu-

 gienti-

gientibus aram ſalutis eſſe præcipimus: ut, inter templum, quod parietum deſcripſimus cinctu, & poſt loca publica, & ianuas primas eccleſiæ quicquid fuerit interiacens, ſive in cellulis, ſive in domibus, hortulis, balneis, areis atque porticibus, confugas interioris templi vice tueatur: nec in extrahendos eos conetur quiſquam ſacrilegas manus immittere, &c.

Sed & l.2.tit, eod.Impp. Honor. & Theod.

Fideli devotaque præceptione ſancimus; nemini licere ad ſacroſanctas eccleſias cõfugientes abducere: ſub hac videlicet definitione, ut, ſi quiſquam contra hanc legem venire tentaverit, ſciat ſe maieſtatis crimine eſſe retinendum.

In præcedente autem lege Impp. Arcadii & Honorii, quæ prima eſt, *Iudæos*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Iudæos hoc confugiendi more abuti ſolitos eſſe dicitur : & adverſus hunc abuſum ita cavetur.

Iudæi, qui reatu aliquo vel debitis fatigati, ſimulant ſe Chriſtianæ legi velle coniungi, ut ad eccleſias confugientes evitare poſſint crimina, vel pondera debitorum : arceantur, nec ante ſuſcipiantur quam debita univerſa reddiderint, vel fuerint innocentia demonſtrata purgati.

Ex Plutarcho in Solone.

Κύνα δακόντα παραδοῦναι κλοιῷ τετραπήχει δεδεμένον· id eſt, Canem, qui momorderit, catena quatuor cubitorum vinctum noxæ exhibeto. *Hinc apparet Solonem quoque proculdubio de quadrupede pauperiem faciente caviſſe.*

Inſtitut. Si quadrupes pauperiem feciſſe dicatur.

Animalium nomine quæ ra-

tione carent, ſi qua laſcivia, aut pavore, aut feritate pauperiem fecerint, noxalis actio lege duodecim tabularum prodita eſt. Quæ animalia ſi noxæ dedantur, proficiunt reo ad liberationem: quia ita lex duodecim tabularum ſcripta eſt: ut puta,
Si equus calcitroſus calce percuſſerit, aut bos cornu petere ſolitus cornu petierit.

Hæc autem actio in iis quæ contra naturam moventur, locum habet: cæterum ſi genitalis ſit feritas, ceſſat actio. Denique ſi urſus fugerit à domino, & ſic nocuerit: non poteſt quondam dominus conveniri: quia deſiit dominus eſſe, ubi fera evaſit. Pauperies autem eſt damnum ſine iniuria facientis datum. Nec enim poteſt animal iniuriam feciſſe dici quod ſenſu caret. Hæc quidem ad noxalem pertinent actionem.

Quine

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Quinet de inanimatis lex lata à Dracone ut conſtat ex Demoſth. Orat. in Ariſtocratem.

Ἐὰν λίθος, ἢ ξύλον, ἢ σίδηρος, ἤ τι τοιοῦτον, ἐμπεσὸν πατάξῃ, καὶ τὸν μὲν βαλόντα ἀγνοῇ τις, αὐτὸ δὲ εἰδῇ καὶ ἔχῃ τὸ τὸν φόνον εἰργασμένον, τούτοις ἐνταῦθα λαγχάνεται.

Id eſt, Si lapis, aut lignum, aut ferrum, aut tale quidpiam, delapſum, percuſſerit: atque aliquis à quo id coniectum ſit ignoret, ipſum vero norit & habeat telum quo cædes facta eſt: his rebus in hoc loco iudicium dictatur.

Ex Diogene Laertio in Solone.

Ἐὰν μὲν ἕνα ὀφθαλμὸν ἔχοντος ἐκκόψῃ τις ἀντικόπτειν τοὺς δύο. id eſt, Si quis unoculo oculum eiecerit, duos amittat. *Ius talionis in genere hic tangit.*

Lex Decemviralis.

Si membrum ruperit, ni cum eo pacit, talio eſto.

Honorius & Theodoſius Aug. in l. 17. c. de Accuſat.

Non eſt impunita mentiendi libido, cum calumniantes ad vindictam poſcat ſimilitudo ſupplicii. *habuit tamen jus talionis ſuas difficultates, unde egregie,*

Gellius lib. xx. *cap.* I.

Nonnulla autem in iſtis legibus nec conſiſtere quidem (ſicuti dixi) viſa ſunt. Velut illa lex talionis, cuius verba (niſi memoria me fallit) hæc ſunt: Si membrum rupit meum, è pacto talio eſto. Præter enim ulciſcendi acerbitatem, ne procedere quoque executio iuxta talionem poteſt. Nam cui membrum ab alio ruptum eſt, ſi ipſi itidem rumpe-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

rumpere per talionem velit: quæro an efficere poſſit, rumpendi pariter membri æquilibrium: In qua re primum ea difficultas eſt inexplicabilis. Quid ſi membrum, inquit, alter imprudens ruperit? Quod enim per imprudentiam factum eſt, retaliari per imprudentiam debet. Ictus quippe fortuitus & conſultus, non cadunt ſub eiuſdem talionis ſimilitudinem. Quonam igitur modo imprudentem poterat imitari, qui in exequenda talione non licentiæ ius habet, ſed imprudentiæ? Sed & ſi prudens ruperit, nequaquam patietur, aut altius ſe lædi, aut latius: quod cuiuſmodi libra, atque menſura caveri poſſit, non reperio. Quinetiam ſi quid plus erit, aliterve commiſſum, res fiet ridiculæ atrocitatis: ut contraria actio mutuæ talionis oriatur, & adoleſcat infinita quædam

reci-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

reciprocatio talionum.

Et mox eod. cap. 1.

Quibuſdam autem iniuriis ta-
lionem quoque appoſuerunt.
Quam quidem tu talionem, vi-
optime, iniquius paulo inſecta-
tus es: ac ne conſiſtere quidem
dixiſti, lepida quadam ſolerti-
verborum: quoniam talioni pa-
non ſit talio: neque rumpi mem-
brum facile poſſit, ad alteriu-
rupturæ (ut ais tu) æquilibrium.
Verum eſt, mi Phavorine, ta-
lionem rariſſimam fieri difficilli-
me. Sed Decemviri minuere, at-
que extinguere volentes huiuſ-
cemodi violentiam pulſandi, at-
que lædendi talionē, eo quoque
metu coërcendos eſſe homines
putaverunt. Neque eius, qui
membrum alteri rupiſſet, & pa-
ciſci tamen de talione redimen-
da nollet, tantam eſſe habendam
rationem arbitrati ſunt, ut an

pru-

prudens, imprudenſve rupiſſet, ſpectandum putarent, aut talionem in eo vel ad amuſſim æquipararent, vel in librili perpenderent: ſed potius eundem animum, eundemque impetum in eadem parte corporis rumpendi, non eundem quoque caſum exigi voluerunt: quoniam modus voluntatis præſtari poſſet, caſus ictus non poſſet. Quod ſi ita eſt, ut dico, & ut ipſe æquitatis habitus demonſtrat, taliones illæ tuæ reciprocæ, argutiores profecto, quam veriores fuerunt. Sed quoniam acerbum quoque eſſe hoc genus pœnæ putas quæ (obſecro te) iſta acerbitas eſt, ſi idem fiat in te, quod tute in alie feceris? præſertim cum habeas facultatem paciſcendi, & non neceſſe ſit pati talionē, niſi eam tu elegeris. Quod edictum autem prætorium de æſtimandis iniuriis, probabilius eſſe his poteſt?

Nolo

Nolo hoc ignores, hanc quo-
que ipſam talionem ad æſtima-
tionem iudicis redigi neceſſari
ſolitam. Nam ſi reus, qui de-
paſciſci noluerat, iudici talionem
imperanti non parebat: æſtima-
ta lite, iudex hominem pecunia
damnabat: atque ita ſi reo & pa
ctio gravis, & acerba talio viſa
fuerat, ſeveritas legis ad pecu-
niæ mulctam redibat.

Ex Æſchine ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος.

Ἐάν τις αὐτὸν διαχειρήσηται, τὴν χεῖρ
τοῦτο πράξασαν ἀποκόπτειν, καὶ χωρὶς τ
σώματος θάπτειν. id eſt, Qui ſib
violentas manus intulit, manu
quæ id perpetravit, præciditor
neque eodem cum corpore tu-
mulo ſepelitor.

Vlpianus in l. III. *de Bonis eor.* §. 6.

Merito qui ſine cauſa ſibi ma-
nus violentas intulit puniendu
eſt

eſt, qui enim ſibi non pepercit, neque aliis parcet. *Vide tot. tit. De Bon. Eor.*

IC. in l. 6. §. 7. ff. De Re milit.

Qui ſe vulneravit, vel alias mortem ſibi conſcivit, Imperator Hadrianus reſcripſit ut modus eius rei ſtatutus ſit: ut ſi impatientia doloris, vel tædio vitæ, aut morbo, aut furore aut pudore mori maluit: non animadvertatur in eum, ſed ignominia mittatur, ſi nihil prætendat capite puniatur. Per vinum aut laſciviam lapſis capitalis pœna remittenda eſt, & militiæ mutatio irroganda.

Ex Lyſia ἐν τῷ κατὰ φίλωνος δοκιμασίας.

Ἐάν τις φρούριόν τι προύδωκεν, ἢ ναῦν ἢ στρατόπεδον, θανάτῳ ζημιοῦσθαι. id eſt, Si quis munimentum prodiderit, aut navem aut exercitum, morte punitor.

Ex Vlpiano ad Timocrateam.

Τοὺς αὐτομολοῦντας θανάτῳ ζημιοῦσθαι. id eſt, Transfugæ morte puniuntor.

Tarruntenus Paternus lib. 2. de Re milit. ſive leg. VII. *ff. De Re milit.*

Proditores, transfugæ plerunque capite puniuntur, & exauctorati torquentur: nam pro hoſte non pro milite habentur.

Lex III. §. X *D. de Re milit.*

Is qui ad hoſtem confugit & rediit torquebitur, ad beſtiaſque vel in furcam damnabitur: quamvis milites nihil illorum patiantur.

Lex III. *Ad l. Iuliam maieſtatis.*

Lex duodecim tabularum iubet eum qui hoſtem concitaverit, quive civem hoſti tradiderit capi-

capite puniri. Lex autem Iulia maieſtatis præcipit eum qui maieſtatem publicam læſerit teneri. Qualis eſt ille qui bellis ceſſerit, aut arcem non tenuerit, aut caſtra conceſſerit, &c.

Lex IV. *eod.*

Cuiuſque dolo malo iureiurando quis adactus eſt, quo adverſus Remp. faciat. Cuiuſve dolo malo exercitus Populi Romani in inſidias deductus hoſtibusve proditus erit, factumve dolo malo cuius dicitur, quo minus hoſtes in poteſtatem Populi Romani veniant, cuiusve opera dolo malo hoſtes Populi Romani commeatu, armis, telis, equis, pecunia, aliave qua re adiuti erunt, utve ex amicis hoſtes Populi Romani fiant, cuiuſve dolo malo factum erit, quo Rex exteræ nationis Populo Romano minus obtemperet, cuiuſve ope-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

râ dolo malo factum erit, quo magis obſides, pecunia, iumenta, hoſtibus populi Romani dentur adverſus Rempublicam.

Ex interpretibus antiquis ad Ariſtophanis Plutum.

Μὴ τιθέναι ὅπλα ἐνέχυρα. id eſt, Nemo arma oppignorato.

Paulus in l. XIV. §. I. *D. de Re milit.*

Arma alienaſſe grave crimen eſt, & ea culpa deſertioni exæquatur, utique ſi tota alienavit: ſedet ſi partem eorum, niſi quod intereſt: nam ſi tibiale vel humerale alienavit, caſtigari verberibus debet: ſi vero loricam, ſcutum, galeam, gladium, deſertori ſimilis eſt. Timori in hoc crimine facilius parcetur: armorumque cuſtodi plerunq; ea culpa imputatur, ſi arma militi commiſit non ſuo tempore.

Modeſti-

Modeſtinus in leg. III. §. XIII. *D. eod.*

Miles qui in bello arma amiſit, vel alienavit capite punitur, humane militiam mutat.

Ex Andocidis Oratione de myſteriis.

Μήτε μνησικακεῖν, μήτε ἄδικον μήτε δίκαιον λέγειν. id eſt, Diſcordiarum ſit ſempiterna oblivio, neque fas vel nefas alicui exprobrato.

Simile quid Cicero in uſum deduxit, ut teſtatur Philippica I.

In quo templo, quantum in me fuit, ieci fundamenta pacis: Athenienſiumque renovavi vetus exemptum: Græcum etiam verbum uſurpavi, quo tum in ſedandis diſcordiis erat uſa civitas illa: atque omnem memoriam diſcordiarum oblivione ſempiterna delendam cenſui.

Ex Solonis lege.

Ἐὰν τις ἁρπάσῃ ἐλευθέραν γυναῖκα καὶ βιάζηται, ζημίαν δέκα δραχμὰς τάξασθαι.

Id eſt, Siquis ingenuam mulierem rapiat, vimque ei inferat, drachmis decem mulctator. *Severius Romani puniverunt.*

Martianus, l.5.§.fin. Ad legem Iul. de vi publica.

Qui vacantem mulierem rapuit, vel nuptam, ultimo ſupplicio punitur. Et, ſi pater iniuriam ſuam precibus exoratus remiſerit, tamen extraneus ſine quinquennii præſcriptione reum poſtulare poterit: quum raptus crimen legis Iuliæ de adulteriis poteſtatem excedat.

Iuſtinian. l. unica Cod. De raptu virg. ſeu vid.

Raptores virginum honeſtarum, vel ingenuarum, ſive iam deſ-

deſponſatæ fuerint, ſive non, vel quarumlibet viduarum fœminarum, licet libertinæ vel ſervæ alienæ ſint, peſſima criminum peccantes capitis ſupplicio plectendos decernimus.

Paucis interiectis.

Et merito mortis damnantur ſupplicio, quum nec ab homicidii crimine huiuſmodi raptores ſint vacui. Ne igitur ſine vindicta talis creſcat inſania, ſancimus per hanc generalem conſtitutionem, ut ii qui huiuſmodi crimen commiſerint, & qui eis auxilium invaſionis tempore prębuerint: ubi inventi fuerint, in ipſa rapina & adhuc flagranti crimine comprehenſi, & à parentibus virginum vel ingenuarum, viduarum, vel quarumlibet fœminarum, aut earum conſanguineis, aut à tutoribus vel curatoribus, vel patronis, vel do-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

minis convicti, interficiantur.

Draconis lex.

Πάντες οἱ κλέψαντές τι, κἂν πάνυ σμικρὸν ᾖ, θανατούσθωσαν.

Id eſt, Omnes qui furati quidpiam fuerint, etiamſi valde exigua res ſit, morte puniantur.

Solonis lex.

Εἰ μέν τις μεθ' ἡμέραν ὑπὲρ πεντήκοντα δραχμὰς κλέπτοι, ἀπαγωγὴν πρὸς τοὺς ἕνδεκα εἶναι. εἰ δέ τις νύκτωρ ὁτιοῦν κλέπτοι, τοῦτον ἐξεῖναι καὶ ἀποκτεῖναι, καὶ τρῶσαι διώκοντα, καὶ ἀπαγαγεῖν τοῖς ἕνδεκα, εἰ βούλοιτο. Τῷ δ' ἁλόντι ὧν αἱ ἀπαγωγαί εἰσιν, οὐκ, ἐγγυητὰς καταστήσαντι, ἔκτισιν εἶναι τῶν κλεμμάτων, ἀλλὰ θάνατον τὴν ζημίαν.

Id eſt, Siquis interdiu ſupra quinquaginta drachmas furatus fuerit, abduci liceat ad Undecimviros: ſin vero quis noctu quidpiam ſurripuerit, eum & occidere, & inter perſequendum vulnerare, & ad Undecimviros, ſicui lubet, abducere fas eſto.

Convi-

Convicto autem eorum facinorum propter quæ in vincula liceat abripi, non liceat datis vadibus ſatisfacere pro furtis: ſed mors pœna eſto.

Cavebat Solon in ſequentibus de certis quibuſdam furtis: hoc modo,

Καὶ εἴ τις γ' ἐκ Λυκείου, ἢ ἐξ Ἀκαδημίας, ἢ ἐκ Κυνοσάργους, ἱμάτιον, ἢ ληκύθιον, ἢ ἄλλό τί φαυλότατον, ἢ τῶν σκευῶν τι τῶν ἐκ τῶν γυμνασίων ὑφέλοιτο, ἢ ἐκ τῶν λιμένων, ὑπὲρ δέκα δραχμάς· καὶ τούτοις θάνατον εἶναι τὴν ζημίαν.

Id eſt, Ac ſi quis è Lyceo, aut Academia, aut Cynoſarge, veſtem, aut lagunculam, aut quicquam aliud minimi pretii, aut aliquod vaſculum è gymnaſiis aut portubus ſurrupuerit, ſupra decem drachmas: huic quoque mors pœna eſto.

Sequebatur hæc ſanctio,

Εἰ δέ τις ἰδίαν δίκην κλοπῆς ἁλοίη, ὑπάρχειν μὲν αὐτῷ διπλάσιον ἀποτίσαι τὸ τιμηθὲν, προστιμῆσαι δ' ἐξεῖναι τῷ δικα-

στηρείῳ πρὸς τῷ ἀργυρείῳ δεσμὸν τῷ κλέ-πτῃ, πένθ' ἡμέρας καὶ νύκτας ἴσας, ὅπως ὁρῷεν ἅπαντες αὐτὸν δεδεμένον.

Id eſt, Siquis vero privato iudicio furti convictus fuerit, ei licere duplum ſolvere æſtimatæ litis: penes vero iudices eſſe, furem, præter pecuniariam mulctam, ad quinque dierum totidemque noctium vincula damnare: ut omnes eum vinctum eſſe videant.

Ex legibus Platonis.

Νύκτωρ φῶρα εἰσιόντα ἐπὶ κλοπῇ χρημάτων ἐὰν ἑλὼν κτείνῃ τὶς, καθαρὸς ἔστω.

Id eſt, Si quis furem noctu ingreſſum ad ſurripiendaspecunias deprehendat atque interficiat, ſceleris purus eſto.

Ex leg. Tab. XII

SI nox furtum faxit, & im aliquis occiſit, iure cæſus eſto.

Si luci furtum faxit, & in eo deprehenſus telo ſe defenderit, iure

iure cæſus eſto. At, qui telo ſe non defenderit, ſi liber, verberatus, ei cui furtum fecerit, addicitor: ſi ſervus, verberibus afficitor, atque è ſaxo præcipitator.

Vlpianus, l. 4. D. ad legem Aquiliam.

Lex duodecim Tabularum furem noctu deprehenſum occidere permittit: ut tamen idipſum cum clamore teſtificetur. Interdiu autem deprehenſum ita permittit occidere, ſi is ſe telo defendat: ut tamen æque cum clamore teſtificetur.

Vlpianus, l. 9. ad legem Corn. de ſicariis.

Furem nocturnum ſiquis occiderit, ita demum impune feret, ſi parcere ei ſine periculo ſuo non potuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Iuſtinianus in Auth. 134. *cap.* 13.

Pro furto nolumus omnino quodcunque membrum abſcindi, aut mori: ſed aliter eum caſtigari.

Idem in titulo Inſtitut. De obligat. quæ ex delicto naſc. §. 3.

Pœna manifeſti furti, quadrupli eſt, tam ex ſervi quam ex liberi perſona: nec manifeſti dupli.

Ex Dione Chryſoſtomo orat. XV.

Κατηγορίας δίδωσιν ὁ νόμος· γράψασθαι τοῦτον, ὃς ἂν βλασφημῇ τινα, οὐκ ἔχων ἀποδεῖξαι, περὶ ὧν λέγει σαφὲς οὐδέν. Id eſt, Accuſationem Lex tribuit contra eũ qui aliquod probrum alicui obiecerit, quod aperte demonſtrare nequeat.

Arnob. ex Cicerone, lib. 4. *de Republ.*

Siquis occentaverit, actitaverit,

rit, ſive carmen condiderit quod infamiam flagitiumve alteri precetur, inteſtabilis eſto.

Sic & Vlp. l. 5. §. Si quis lib. D. de iniuriis & famoſis libellis.

Si quis librum ad infamiam alicuius pertinentem ſcripſerit, compoſuerit, ediderit, dolove malo fecerit, quo quid eorũ fieret, etiamſi alterius nomine ediderit, vel ſine nomine: uti de ea re agere liceat; &, ſi condemnatus ſit qui id fecit, inteſtabilis ex lege eſſe iubetur.

Ex Cicerone lib. II. de LL.

De ſepulchris autem nihil eſt apud Solonem amplius, quam ne quis ea deleat, neve alienum inferat: pœnaque eſt, ſi quis buſtum, (nam id puto appellari tymbon) aut monumentum aut columnam violaverit, deiecerit, fregerit.

Pau-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Paulus in l. ult. ff. de ſepulchr. violat.

Rei ſepulchrorum, ſi corpora ipſa extraxerint, vel oſſa eruerint, humilioris quidem fortunæ ſummo ſupplicio afficiuntur: honeſtiores in inſulam deportantur: alias autem relegantur aut in metallum damnantur.

Imperator Iulianus Auguſtus ad Populum in l. v. c. eod.

Pergit audacia ad buſta defunctorum & aggeres conſecratos, cum & lapidem hinc movere, & terram evertere, & ceſpitem evellere proximum ſacrilegio maiores noſtri ſemper habuerint, ſed & ornamenta quædam tricliniis aut porticibus auferre de ſepulchris. Quibus primo conſulentes, ne in piaculum incidat contaminata religio defunctorum, hoc fieri prohibemus pœna ſacrilegii cohibentes.

Ex Plu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Ex Plutarcho in Solone.

Πᾶσιν ἔξεστι διατίθεσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ, ἂν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι ἄῤῥενες, ἂν μὴ μανιῶν, ἢ γήρως, ἢ φαρμάκων ἢ νόσου ἢ δεσμῶν ἕνεκεν, ἢ πειθόμενος τῇ γυναικί. id eſt, omnibus ius teſtandi competit, prout placuerit, niſi liberos maſculos legitimos ſuperſtites habeat, vel furioſus ſit, vel præ ſenectute mente attonitus, vel morbo, aut veneficio correptus, aut vinculis conſtrictus, aut mulieris blanditiis victus.

Labeo in l. II. ff. Qui teſtam. fac. poſſunt.

In eo qui teſtatur, eius temporis, quo teſtamentum facit, integritas mentis, non corporis ſanitas exigenda eſt.

Impp. Diocletianus & Maximianus in l. III. c. eod.

Senium quidem ætatis vel ægritu-

gritudinem corporis, ſincerita-
tem mentis tenentibus teſta-
menti factionem certum eſt nor
auferre.

Ex Demoſthene ἐν τῷ πρὸς Ἀφόβον:

Περὶ ὧν καθυφῆκε τὶς, αὐτὸν ὁμοίω
ὀφλισκάνειν ὥσπερ ἂν αὐτὸς ἔχῃ. Qu
alterius bona mala fide admini
ſtraverit vel prævaricatus fuerit
adminiſtratione ſua tenetur
tanquam ſi ipſe haberet.

Lex XXXVII. §. I. *D. de Negot. geſt.*

Si pecuniæ quis negotium ge
rat, uſuras quoque præſtare co
gitur, & periculum eorum no
minum quæ ipſe contraxit: niſ
fortuitis caſibus debitores it
ſuas fortunas amiſerunt, ut tem
pore litis ex ea actione conteſta
tæ ſolvendo non eſſent.* Caſum
tamen fortuitum non præſtat, u
apparet ex LXXII. eod.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 D 50